

Tutkimuksia
N:o 38

Undersökningar

Studies

Pentti Tuominen - Timo Puustinen

Kuluttajahintaindeksi Menetelmät ja käytäntö

HELSINKI 1976

Alueittaiset ja väestöryhmittäiset kuluttajahinta-
indeksit (1972=100) ja alueittainen kuluttajahintatilasto

Tilastokeskus
Statistikcentralen
Central Statistical Office of Finland

Pentti Tuominen - Timo Puustinen

Kuluttajahintaindeksi Menetelmät ja käytäntö

Alueittaiset ja väestöryhmittäiset
kuluttajahintaindeksit (1972=100)
ja alueittainen kuluttajahintatilasto

ISSN 0355-2071
ISBN 951-46-2420-3

ALKUSANAT

Tilastokeskuksessa on saatu päätökseen alueittaisten ja väestöryhmittäisten kuluttajahintaindeksien suunnittelu-työ. Tämä tutkimusraportti on kuvaus kuluttajahintaindeksin laskennassa käytettävistä vaihtoehtoisista teoreettisista menetelmistä sekä niistä menetelmistä, jotka on valittu kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 käytännön laskentatyöhön. Samalla tässä tutkimusraportissa julkaistaan alueittaisten ja väestöryhmittäisten kuluttajahintaindeksien (1972 = 100) yksityiskohtaiset painorakennetiedot sekä kuukausipisteluvut v. 1973 alusta lukien.

Tutkimus suoritettiin tilastokeskuksessa projektityönä. Projektipäällikkönä on toiminut yliaktuaari Pentti Tuominen. Tutkimuksen otantamenetelmistä on vastannut aktuaari Timo Puustinen, kuluttajahintaindeksin tietojenkäsittelyn suunnittelusta on vastannut atk-suunnittelija Pauli Pasanen.

Helsingissä, tilastokeskuksessa, elokuun 19. päivänä 1976

Aaro Kenttä

Aarre Sahavirta

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu	
1.	JOHDANTO	1
2.	INDEKSITEORIOISTA	3
2.1.	Hintasuhde	4
2.2	Indeksikaavoista	4
2.3	Laspeyresin hintaindeksi	7
3	KULUTTAJAHINTAINDEKSIIN KONSTRUOINTI	9
3.1	Kuluttajahintaindeksin rakenne	9
3.2	Painorakenne	10
3.3	Otantaongelma	12
3.4	Tarvittavien hintatietojen lukumäärä	17
3.5	Hintatietojen keräys	20
4.	KULUTTAJAHINTATILASTON JA -INDEKSIIN LASKENTA	22
4.1	Kuluttajahintatilaston laskenta	22
4.2	Kuluttajahintaindeksin laskenta	26
4.2.1	Kokonaisindeksin ja kulutuksen pääryhmittäisten indeksien laskenta	28
4.2.2	Alueittaiset kuluttajahintaindeksit	29
4.2.3	Väestöryhmittäiset kuluttajahintaindeksit	30
5	KULUTTAJAHINTAINDEKSIIN ERITYISPIIRTEISTÄ	32
5.1	Laadunmuutosongelma	32
5.1.1	Periaatteet	32
5.1.2	Laadunmuutosten käsittely käytännössä	38
5.2	Kausivaihteluhyödykkeet	42
5.3	Asuntoryhmän mittaus	43
6	JULKAISTAVAT TIEDOT JA JULKAISUT	45
LIITTEET:		
1.	Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 hyödykeluettelo ja painojärjestelmä	
2.	Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 aluepainojärjestelmä hyödykkeittäin	
3.	Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 väestöryhmittäinen painojärjestelmä hyödykkeittäin	

4. Kuluttajahintaindeksin (1972 = 100) muuntokertoimet
5. Haastattelijaorganisaation kantanäytealueet
6. Kuluttajahintaindeksi 1972 = 100, pääryhmittäiset indeksipisteluvut kuukausittain vuodesta 1973 alkaen
7. Kuluttajahintaindeksi 1972 = 100, alueittaiset indeksipisteluvut kuukausittain vuodesta 1973 alkaen
8. Kuluttajahintaindeksi 1972 = 100, väestöryhmittäiset indeksipisteluvut kuukausittain vuodesta 1973 alkaen

1 JOHDANTO

Kuluttajahintaindeksin uudistus suoritettiin kahdessa vaiheessa vuosien 1973-1975 välisenä aikana. Indeksinuudistuksen ensimmäinen vaihe, joka käsitti indeksin painorakenteen ja hyödykevalikoiman ajanmukaistamisen saatiin loppuunsovitettuksi vuoden 1974 maaliskuussa. Indeksinuudistuksen toinen vaihe, joka käsitti indeksin hintakeräyssysteemin uudelleenjärjestelyn ja indeksistä tulostettavien tietojen laajentamisen eri alueita ja väestöryhmiä koskeviksi, saatiin loppuunsovitettuksi vuoden 1976 huhtikuussa.

Tässä tutkimusraportissa julkaistaan selvitys kuluttajahintaindeksin, viralliselta nimeltään kuluttajahintaindeksi 1972=100, painorakenteista ja laskentamentelmistä ja luettelo niistä hyödykkeistä, joiden hintakehitykseen indeksi perustuu. Tutkimusraportti korvaa indeksinuudistuksen ensimmäisessä vaiheessa julkaistun artikkelin ¹⁾.

Tilastokeskuksessa on pitkään tutkittu mahdollisuuksia tyydyttää yhteiskunnassa ilmenevä lisääntyvä tarve saada yksityiskohtaisemmin luokittelumuuttujin tietoja kuluttajahintojen kehityksestä ja kuluttajahintatasoista. Tähän asti tilastokeskus on julkaissut kuukausittain kuluttajahintaindeksistä 1972=100 kuluttajahintojen keskimääräistä kehitystä koko maassa kuvaavan kokonaisindeksin sekä indeksit kulutuksen eri pääryhmille. Vuoden 1976 huhtikuussa tilastokeskus alkoi julkaista kuukausittain alueittaisia kuluttajahintaindeksejä koko maata suppeammille maantieteellisille alueille ja väestöryhmittäisiä kuluttajahintaindeksejä kulutusmenorakenteeltaan poikkeaville väestöryhmäkokonaisuuksille. Samoin alettiin julkaista neljännesvuosittain alueittaista kuluttajahintatilastoa. Näiden uusien indeksien ja tilastojen tuottamisen on mahdollistanut kerättävien hintatietojen määrän kasvattaminen sekä myös keräyskuntien määrän suureneminen. Tilastokeskus on siirtynyt käyttämään hintatietojen keruussa omaa haastattelijaorganisaatiota. Tämä on osaltaan lisäämässä kerättävän hintaaineiston luotettavuutta ja parantaa tilastokeskuksen mahdollisuuksia hintaaineiston valvontaan.

1) J. Lauranne, T. Puustinen ja P. Tuominen: Kuluttajahintaindeksi 1972=100
Tilastokatsauksia 1974:5, Helsinki 1974

Kuluttajahintaindeksin 1972 tarkoituksena on mitata yksityisessä kulutuksessa käytettävien tavaroiden ja palvelusten hintakehitystä kahden ajankohdan välillä koko yksityisessä kulutuksessa (kokonaisindeksi) ja kulutuksen eri pääryhmissä. Tämän lisäksi indeksi kertoo sen, millainen on hintakehitys maan eri osissa ja eri väestöryhmissä verrattuna maassa vallitsevaan keskimääräiseen hintakehitykseen. Indeksien pohjana olevat tiedot kulutuksen keskimääräisistä rakenteista koko maassa, maan eri osissa ja eri väestöryhmissä on saatu vuoden 1971 kotitaloustiedustelusta.

Kuluttajahintaindeksin perusajanjakso, mitä merkitään luvulla 100, on vuosi 1972. Kuluttajahintaindeksiä kuukausittain laskettaessa verrataan kunkin tavaran ja palveluksen tämän päivän hintaa sen keskimääräiseen hintaan v. 1972. Näin saadut hyödykkeittäiset hintasuhteet painotetaan sitten tavaroiden ja palvelusten kulutusmeno-osuuksin keskimääräisiksi hintasuhteiksi (-indekseiksi). Kulutusmenotiedot ovat eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta vuoden 1971 kotitaloustiedustelun tietojen mukaisia. Näitä poikkeuksia käsitellään raportin kohdassa 3.2.

Kuluttajahintaindeksin kokonaisindeksiä on yleisesti käytetty mm. tapahtuneen hintakehityksen kompensatiotarkistuksiin. Tässä tarkoituksessa sitä on käytetty esim. kansaneläkkeiden ja elatusapumaksujen tarkistuksissa. Lisäksi kokonaisindeksiä on käytetty hintatason muutosten osoittajana palkkaneuvotteluiden reaaliansiotasoindeksinä laskettaessa, erilaisissa tutkimuksissa, selvityksissä ja sopimuksissa, kulutusmenojen arvioimisessa kiinteisiin hintoihin ja myös rahan arvon muutoksen osoittajana. Mikään indeksi ei kuitenkaan yksinään voi täysin tyydyttää näitä kaikkia tarpeita. Voidaan kuitenkin sanoa, että kuluttajahintaindeksin kokonaisindeksi on edelleen ns. yleisindeksi, jota tulee käyttää kuluttajahintakehityksen mittarina aina, elleivät muut tarpeet vaadi tätä yksityiskohtaisempia luokittelukriteereitä. Kuluttajahintaindeksin kokonaisindeksi on se indeksi, joka osoittaa maassa vallitsevan

keskimääräisen inflaatiokehityksen. Kokonaisindeksiä tulee käyttää aina, mikäli halutaan tietoja rahan arvon muutoksista ja kun sitä halutaan mitata kuluttajahintaindeksillä. Samoin sitä tulee käyttää kansainvälisissä inflaatiovertailuissa sekä sopimuksissa, jotka sidotaan kuluttajahintaindeksiin, elleivät muut syyt edellytä kuluttajahintaindeksin osaindeksien käyttöä. Kulutuksen pääryhmäindeksit ja alueittaiset ja väestöryhmittäiset kuluttajahintaindeksin osaindeksit soveltuvat määrättyihin erityistarkoituksiin. Niillä ei ole kuitenkaan valmiiksi sovittua, laeissa tai asetuksissa, määrättyä käyttötarkoitusta. Alueittaiset kuluttajahintaindeksit yhdessä neljännesvuosittain julkaistavan alueittaisen kuluttajahintatilaston kanssa auttavat aluepoliittista suunnittelutyötä. Samoin nämä indeksit ja tilastot antavat ennakkoinformaatiota siitä, ovatko alueittaiset kalleuserot supistumaan vai suurentumaan päin. Väestöryhmittäisiä kuluttajahintaindeksin osaindeksejä voidaan käyttää, mikäli tämä katsotaan tarpeelliseksi eräisiin lähinnä sosiaalipoliittisiin tarkoituksiin. Samoin niitä voidaan käyttää palkkaneuvotteluissa, jos indeksien väestöryhmäluokittelut katsotaan soveltuviksi ko. tarkoituksiin.

2 INDEKSITEORIOISTA

Indeksijärjestelmän määrittelee kolme osaa: hinnat p , määrät q ja arvot v , $v = p \cdot q$. Indeksiteorian keskeinen ongelma on se, että pystyttäisiin tuottamaan indeksit, jotka olisivat mahdollisimman yhteensopivat. Se millainen indeksi kulloinkin on "paras", ratkeaa selitettävän ilmiön luonteesta.

Kaikissa indekseissä on periaatteessa kaksi osaa: tason muutosta tai eroa kuvaava suhde ja painorakenne. Tässä yhteydessä tarkastellaan vain hintaindeksejä.

2.1 Hintasuhde

Eri ajanjaksojen välisiä hintaindeksejä laadittaessa lähtökohtana on yleensä malliltaan ja laadultaan muuttumattoman hyödykevalikoiman hintakehityksen mittaaminen. Hintaindekseissä valitaan hintatiedoille jokin perusajanjakso t_0 , johon vertailuajanjakson t hintatietoja verrataan. Tällöin, olettaen että kukin hyödyke on pysynyt malliltaan ja laadultaan muuttumattomana, kullekin hyödykkeelle i voidaan muodostaa hintasuhde.

(2.1.1)

$$I_i = \frac{p_i(t)}{p_i(t_0)}$$

jossa I_i = hyödykkeen i hintasuhde ajanjaksona (t_0, t)
 $p_i(t_0)$ = hyödykkeen i perusajanjakson t_0 hinta
 $p_i(t)$ = hyödykkeen i vertailuajanjakson t hinta

Hintasuhde I_i kertoo, paljonko hyödykkeen i hinta on muuttunut perusajanjaksosta t_0 vertailuajanjaksoon t .

2.2 Indeksikaavoista

Hinta- ja volyymi-indeksien laskemiseksi tarvitaan seuraavat tiedot kahdelta ajanjaksolta:

hyödykkeet	1, 2, ..., i, ..., n
niiden hinnat	$p_1, p_2, \dots, p_i, \dots, p_n$
niiden määrät	$q_1, q_2, \dots, q_i, \dots, q_n$
niiden arvot	$v_1, v_2, \dots, v_i, \dots, v_n$

Indeksiteoriassa tiedot oletetaan vertailukelpoisiksi.

Hinnat ovat yksikköhintoja, määrät fyysisiä yksiköitä ja arvot $v_i = p_i q_i$ ovat rahayksikössä ilmaistuja.

Tarkastellaan hyödykkeiden kokonaisarvoa

(2.2.1)

$$V = \sum_i v_i = \sum_i p_i q_i$$

Pyrkimyksenä indeksijärjestelmässä on määritellä kokonaisarvon "hintaa" P ja "määrä" Q siten, että molemmille ajanjaksoille pätee

(2.2.2)

$$V(t) = P(t) Q(t) = \sum_i p_i(t) q_i(t)$$

ja että mittayksiköistä riippumattomat suhteet

(2.2.3)

$$P(t)/P(t_0) \text{ ja } Q(t)/Q(t_0)$$

ilmaisevat keskimääräisen hintojen ja määrien muuttumisen.

Hinta- ja volyyymi-indekseillä tarkoitetaan jollakin järkevällä tavalla määriteltyjä suhteita (2.2.3) siten, että yksittäisten hyödykkeiden hintojen ja määrien muutosten yhdistelyt kuvaavat koko hyödykejoukon hinta- ja volyymikehitystä.¹⁾

Indeksiteoriassa on määritelty lähinnä I. Fisherin toimesta lukuisia eri kriteerejä, jotka indeksien tulisi täyttää ollakseen kelvollisia. Mikään indeksi ei kuitenkaan pysty täysin täyttämään I. Fisherin määrittelemiä kriteereitä. Syynä indeksiongelman ratkaisemattomuuteen on se, että suhdekriteeristä seuraa, että hintaindeksi on vain hintojen yksikäsitteisesti määräämä funktio ja volyyymi-indeksi vastaavasti määrien yksikäsitteisesti määräämä funktio. Jotta näiden kahden funktion tulo voisi olla yhtä suuri arvosuhteen $V(t)/V(t_0)$ kanssa, täytyisi hintojen ja määrien välillä olla funktioyhteys, mikä ei yleensä pidä paikkaansa.²⁾ Indeksikriteerit on esitetty esim. em. teoksessa.

1) Yrjö O. Vartia: Suhteelliset muutokset ja taloudelliset indeksit, tilastotieteen lisenssiaattityö, Helsinki 1974.

2) Leo Törnqvist: Aikasarjojen konstruointi, toim. Anita Kautio-Toikka, Helsinki 1974

Lähdettäessä kehittämään suhteille (2.2.3) "järkevällä tavalla" määritellyjä kuvauksia hyödykejoukossa, voidaan periaatteessa menetellä kahdella tavalla:

- 1) valitaan perusajanjakson mukaisesti se hyödykejoukko, jonka hinta- ja volyymikehitystä seurataan ja pidetään tämä hyödykejoukko vakiona useampina vertailuajanjaksoina (kiinteäkantaiset indeksit).
- 2) lasketaan indeksi vertaamalla aina peräkkäisiä ajanjaksoja ja muuttamalla indeksien rakennetta hyödykejoukossa tapahtuneita muutoksia vastaavasti (ketjuindeksit).

Kiinteäkantainen hintaindeksi voidaan esittää seuraavasti:

$$(2.2.4) \quad I = \frac{\sum_i p_i(t) q_i}{\sum_i p_i(t_0) q_i} = \sum_i w(p_i, q_i) \cdot \frac{p_i(t)}{p_i(t_0)}$$

jossa q_i on hyödykkeen i määrä. Hintaindeksin ominaisuudet ratkeavat sen mukaan, miten arvo-osuudet $w(p_i, q_i)$ määritellään.

Ketjuindeksien ajatuksena on, että indeksi voidaan laskea seuraamalla hintojen kehitystä ajan mukana ja muuttamalla indeksin rakennetta hyödykejoukossa tapahtuneita muutoksia vastaavasti. Vertailut suoritetaan tällöin peräkkäisten ajanjaksojen perusteella esim. seuraavasti.

(2.2.5)

$$I_t = I_{t-1} \cdot \frac{P(t)}{P(t-1)}$$

jossa I_{t-1} = ajanjakson $t-1$ indeksi
 I_t = ajanjakson t indeksi
 $P(t)/P(t-1)$ = ajanjakson $(t-1, t)$ indeksi.

Se kumpaa indeksityyppiä käytetään, riippuu ensinnäkin käytettävissä olevista tiedoista ja toiseksi siitä, mitä halutaan mitata.

Teoreettisesti ketjuindeksit ovat yleensä jonkin verran parempia, koska ne täyttävät useampia indeksikriteereitä kuin kiinteäkantaisten indeksit. Niiden heikkous on kuitenkin niiden vaatima täydellinen informaatio kuvattavasta ilmiöstä ja käytännössä on usein mahdotonta tuottaa riittävän nopeasti ketjuindekseissä tarvittavia tietoja.

2.3 Laspeyresin hintaindeksi

Suomessa kuluttajahintaindeksissä on aina käytetty kiinteäkantaista Laspeyresin hintaindeksiä. Kaavana

$$(2.3.1) \quad I_{LA} = \frac{\sum_i p_i(t) q_i(t_0)}{\sum_i p_i(t_0) q_i(t_0)}$$

jossa $p_i(t_0)$ = hyödykkeen i perusajanjakson t_0 hinta
 $p_i(t)$ = hyödykkeen i vertailuajanjakson t hinta
 $q_i(t_0)$ = hyödykkeen i perusajanjakson t_0 määrä.

Laspeyresin hintaindeksi kuvaa perusajanjakson t_0 mukaisen hyödykejakauman hintakehitystä ajassa. Tämä tarkoittaa sitä, että mitkään kulutustottumuksissa tapahtuneet muutokset eivät vaikuta hyödykejakaumaan eivätkä siis indeksiin. Indeksillä vastaa kysymykseen, paljonko perusajanjakson mukaisen kulutustason ylläpitämiseen tarvittava rahamäärä on muuttunut.

Oleellisin syy siihen, että kuluttajahintaindeksin laskennassa käytetään Laspeyresin hintaindeksikaavaa on se, että kulutustutkimus (kotitaloustiedustelu) tehdään määrävuosina, tällä hetkellä joka viides vuosi. Tämä merkitsee sitä, ettei yksityiskohtaisia tietoja kulutuksessa tapahtuneista muutoksista hyödyketasolla ole käytettävissä. Toinen piirre on se, että kun perusvuosi on valittu ja painorakenne konstruoitu, tarvitaan ainoastaan hintatiedot vertailuajanjaksolta.

Laspeyresin hintaindeksi lasketaan yleensä seuraavassa muodossa:

$$(2.3.2) \quad I_{LA} = \frac{\sum_i p_i(t) q_i(t_0)}{\sum_i p_i(t_0) q_i(t_0)} = \sum_i \frac{p_i(t_0) q_i(t_0)}{\sum_i p_i(t_0) q_i(t_0)} \cdot \frac{p_i(t)}{p_i(t_0)}$$
$$= \sum_i \frac{v_i(t_0)}{\sum_i v_i(t_0)} \cdot \frac{p_i(t)}{p_i(t_0)} = \sum_i w_i(t_0) \cdot \frac{p_i(t)}{p_i(t_0)}$$

jossa $v_i(t_0) = p_i(t_0)q_i(t_0)$ (arvo)

$w_i(t_0) = v_i(t_0)/\sum_i v_i(t_0)$ (arvo-osuus).

Laspeyresin hintaindeksi on siten yksinkertaisesti hintasuhteiden perusajanjakson arvo-osuuksilla painotettu keskiarvo.

Laspeyresin hintaindeksin eduista mainittakoon nopeus suurten aineistojen yhteydessä. Se kuvaa selvää hypoteettista tilannetta ja on konsistentti aggregoinnissa, mikä tarkoittaa sitä, että Laspeyresin hintaindeksi voidaan laskea ensin alaryhmille ja näistä alaindekseistä kokonaisindeksiksi. Lisäksi se täyttää mm. suhdekriteerin. Haittoina voidaan pitää sitä, että ajan mittaan kulutusjakauma muuttuu ja siten painorakenne vääristyy ja toiseksi pitkällä aikavälillä Laspeyresin hintaindeksi osoittaa jonkin verran liian nopeata hintakehitystä. (I. Fisher luokitteli Laspeyresin indeksin hyvien indeksien joukkoon, hänen mukaansa useimmat ketjuindeksit ovat "erinomaisia".) Kuitenkin käytännön laskelmissa Laspeyresin hintaindeksi on riittävän tarkka ja indeksin hyvyys ratkeaa ennemminkin perusmateriaalin pohjalta kuin indeksikaavan valinnalla.

3 KULUTTAJAHINTAINDEKSIIN KONSTRUOINTI

Käytännössä kuluttajahintaindeksi on laadittava siten, että se perustuu sekä kulutustietojen osalta että alueellisesti mahdollisimman laajalle pohjalle. Pohjan kuluttajahintaindeksille muodostaa kotitaloustiedustelu, joka on koko maan kattava otostutkimus ja jolla selvitetään kulutuksen rakenne alueittain ja väestöryhmittäin.

Kotitaloustiedustelu suoritettiin v. 1971 kahdessa osassa yhdistettyä haastattelu- ja tilinpitomenetelmää käyttäen. Tilinpitotutkimuksessa oli mukana n. 3 600 otannalla poimittua kotitaloutta. Haastattelututkimus taas koski n. 9 000 kotitaloutta. Aineisto poimittiin lähes kaikista kunnista, joten näin laaja ja otoksena koko väestöön kohdistunut kotitaloustiedustelu loi varsin luotettavan pohjan indeksille.

3.1 Kuluttajahintaindeksin rakenne

Kuluttajahintaindeksi on pääosiltaan jaettu Yhdistyneiden Kansakuntien soveltaman kansantalouden tilinpitojärjestelmän SNA:n¹⁾ suositusten mukaisesti yhdeksään pääryhmään. Tämä käy ilmi seuraavasta taulukosta:

Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 pääryhmät

1. Ravinto
2. Juomat ja tupakka
3. Vaatetus ja jalkineet
4. Asunto
5. Lämpö ja valo
6. Kotitalouskalusto, -tarvikkeet ja -palvelut
7. Liikenne
8. Koulutus ja virkistys
9. Muut tavarat ja palvelukset

1) UNITED NATIONS: A System of National Accounts, New York 1968

YK:n suosituksista on poikettu siten, että SNA:n ryhmä "Ravinto, juomat ja tupakka" on jaettu kahdeksi ryhmäksi, jotka ovat "Ravinto" ja "Juomat ja tupakka". Tämä jako on suoritettu siksi, että saataisiin indeksissä paremmin esille nimenomaan elintarvikkeiden hintakehitys. Ryhmässä "Juomat ja tupakka" hinnat määräytyvät suurelta osin verotuksen ja muiden julkisen vallan toimenpiteiden mukaan, joten erottelu on tästäkin syystä perusteltua. SNA:n ryhmä "Asunto, lämpö ja valo" on jaettu kahdeksi ryhmäksi, "Asunto" ja "Lämpö ja valo". Tämä on katsottu tarpeelliseksi vanhojen indeksien alaryhmien jatkuvuuden kannalta. SNA:n ryhmä "Terveyden ja sairauden hoito" on sisällytetty ryhmään "Muut tavarat ja palvelukset" alaryhmäksi. Tämä on tehty siksi, että ryhmän kuukausittaisesta hintakehityksestä on hyvin vaikeata saada riittävän luotettavia tietoja. Vuositasolla ryhmästä tullaan julkaisemaan omaa indeksiään.

Jokaisesta näistä pääryhmistä lasketaan ja julkaistaan kuukausittaiset indeksisarjat. Tietoja on mahdollista saada myös pääryhmätasoa yksityiskohtaisemmista alaryhmistä kuukausittain. Liitteestä 1 käy ilmi hyödykeluettelo ryhmittelyineen.

3.2 Painorakenne

Kuluttajahintaindeksin painorakenne perustuu pääasiassa vuotta 1971 koskevaan kotitaloustiedusteluun. Kotitaloustiedustelun perusteella saatiin selville, miten kotitalouksien kulutusmenot jakautuvat eri hyödykkeiden osalle. Näistä tiedoista on saatu alueittaista, väestöryhmittäistä sekä kokonaiskulutusta kuvaavat kulutusmeno-osuudet.

Painorakenteen laadinnassa oli joitakin erityisiä ongelmia. Kotitaloustiedusteluiden on todettu antavan liian alhaisia arvioita mm. alkoholin ja tupakan kulutuksesta sekä makeisiin, ostettuihin matkoihin ja rahapeleihin käytetyistä rahamääristä. Kotitaloustiedustelun tietoja on korjattu Oy Alko Ab:n ja tupakan valmisteveroa koskevilla tiedoilla, kansantalouden tilinpidon tiedoilla ostettujen matkojen ja makeisten osalta sekä Oy Veikkaus Ab:n tiedoilla rahapelien osalta. Lisäksi kestokulutushyödykkeiden osalta on kulutusmenoerät nettoutettu siten, että uusien hyödykkeiden ostosta on vähennetty vastaavien vanhojen tavaroiden myynti. Tiedot käytettyjen kestokulutustavaroiden myynnistä saatiin kotitaloustiedustelusta.

Rahamenojen lisäksi on kulutukseksi katsottu myös kotitalouksien itse tuottamien hyödykkeiden käyttö, saadut luontaisedut, kuten vapaat työvaatteet, asunto ja ruoka sekä sellaisten asuntojen tuottama asuntopalvelus, jossa omistaja itse asuu. Kulutettujen omien hyödykkeiden arvo on saatu kertomalla käytetyt määrät sillä hinnalla, minkä tuottaja saisi myydessään vastaavanlaisen tuotteen. Oman asunnon tuottaman palveluksen arvo on oletettu yhtä suureksi kuin vastaavanlaisen vuokra-asunnon vuokra keskimäärin samalla paikkakunnalla. Saadut luontaisedut on pyritty arvioimaan edunantajalle aiheutuneiden kustannusten mukaan.

Näistä tiedoista on laskettu vuoden 1971 tilannetta vastaava kulutusmenojen jakauma, jota käytetään sellaisenaan kuluttajahintaindeksin laskennassa. Kulutusmenoja ei siis ole korotettu indeksin perusvuoden 1972 tasolle, koska ei ole olemassa riittävästi tietoa eri hyödykkeiden hinta- ja tulojoustoista eikä muistakaan kulutuksen rakenteen muuttumiseen vaikuttavista tekijöistä, joiden tuntemista tällainen laskelma edellyttäisi. Pelkillä hintasuhteilla korottaminen johtaisi kulutusmenorakenteen vääristymiseen todellisuutta vastaamattomaksi. Tämä menetely vastaa myös ILO:n kantaa vuodelta 1962.¹⁾ Painorakenteet käyvät ilmi liitteistä 1 ja 2.

Painorakenteen konstruoiminen tällä tavoin johtaa siihen, että tarkkaan ottaen laskenta ei tapahdu kuten kaavassa (2.3.2) on esitetty, vaan

$$(3.2.1) \quad I_{KHI} = \sum_i \frac{v_i(1971)}{\sum_i v_i(1971)} \cdot \frac{p_i(t)}{p_i(1972)}$$

jossa $v_i(1971)$ = hyödykkeen i arvo vuoden 1971 kotitaloustiedustelun mukaan.

Tämä tarkoittaa sitä, että indeksin painorakenteessa

$$\sum_i \frac{v_i(t_0)}{\sum_i v_i(t_0)} \neq \sum_i \frac{v_i(1971)}{\sum_i v_i(1971)}$$

1) Computation of Consumer Price Indices, October 1962, International Labor Office, s. 26

Edellä oleva erisuuruus arvo-osuuksissa pätee, vaikka kotitaloustiedustelun tiedot olisivatkin indeksin perusvuodelta. Tämä johtuu siitä, että yleensä ei saada luvun 2.2 mukaisia hinta-, määrä- ja arvotietoja esitetyssä muodossa, koska indeksin hintakeräystä ei rakenneta kotitaloustiedustelun otoksen mukaisesti, vaan sillä on oma keruuorganisaationsa sekä yksityiskohtaisemmat laatumääreet kuin kotitaloustiedustelussa. Oleellinen syy siihen, miksei indeksin perusvuosi ole sama kuin kotitaloustiedustelun suorittamisvuosi on se, että kotitaloustiedustelun tulokset saatiin käyttöön vasta syksyllä 1973. Koska hyödykenimikkeistöä ei saada kaikilta osin valmiiksi ennen kotitaloustiedustelun tuloksia, hintatietojen keruuta ei pystytä aloittamaan etukäteen. Jälkikäteen taas hintoja nykyisen aineiston laajuudessa ei pystytä keräämään. Kotitaloustiedustelu on kuitenkin näistä puutteista huolimatta niin laaja ja luotettava selvitys kulusrakenteesta, että kotitaloustiedustelusta saatuja painorakennetietoja voidaan pitää luotettavana pohjana kuluttajahintaindeksille.

- 3.3 Otantaongelma Yksi keskeisimmistä ongelmista kuluttajahintaindeksiä laadittaessa on se, mitkä hyödykkeet valitaan mukaan indeksilaskelmiin ja miten valinta tapahtuu. Kuluttajahintaindeksin tulisi kuvastaa koko yksityisessä kulutuksessa käytetyn hyödykejoukon hintakehitystä. On kuitenkin selvää, ettei kaikkien hyödykkeiden hintakehitystä pystytä seuraamaan. Siten kuluttajahintaindeksin nimikkeistö on näyte yksityisessä kulutuksessa käytettyjen hyödykkeiden joukosta. Näyte voidaan poimia joko harkintaan perustuvaa valintaa käyttäen tai tilastollisia otantamenetelmiä käyttäen.

Periaatteessa kuluttajahintaindeksin näytteen poiminta koostuu seuraavista vaiheista:

1. Valitaan alueet, joilta tiedot kerätään
2. Valitaan ne kotitaloudet, joiden kulutusjakauma selvitetään
3. Kotitalouksien kulutusjakaumasta valitaan ne hyödykkeet, joiden hintakehitystä seurataan ja joille konstruoidaan painorakenne

4. Valitaan ne liikkeet, joista kotitaloudet ostavat hyödykkeet ja näistä liikkeistä kerätään hintatiedot.
5. Valitaan liikkeistä aiemmin valittujen hyödykkeiden laadut ja mallit.

Mikäli tällaiset tiedot pystyttäisiin tuottamaan, kuluttajahintaindeksi täyttäisi kaikki tilastolliset vaatimukset, jotka otokselle voidaan asettaa.

Käytännössä kuluttajahintaindeksissä on käytetty satunnaisotantaa ainoastaan alueiden ja liikkeiden valinnassa. Hyödykkeiden ja laatujen valinnassa on käytetty harkintaa. Kotitaloustiedustelussa ruokakunnat on valittu otannalla, mutta tällä ei ole suoraa yhteyttä kuluttajahintaindeksiin.

Alueet on valittu haastatteliijaorganisaation kantanäytteen mukaisesti. Kuluttajahintaindeksin uudistuksen yhteydessä ei ole erikseen poimittu näytettä, koska katsottiin haastatteliijaorganisaation juuri poimitun näytteen edustavan riittävän hyvin alueaspektia.

Liikenäyte poimittiin kuluttajahintaindeksin uudistuksen yhteydessä. Tässä kohdoin käytettiin satunnaisotantaa siten, että liikkeen liikevaihdon suuruus määräsi liikkeen valintatodennäköisyyden. Otanta suoritettiin aluenäytteen kunnista. Otoskehikon muodosti viimeisin vuodelta 1972 oleva liikeyrittysrekisteri.

Liikenäyte poimittiin systemaattista otantaa käyttäen seuraavasti:

- määriteltiin ne toimialat, jotka tarvittiin hintatietojen keräyksessä
- määriteltiin liikkeiden lukumäärä toimialoittain siten, että taattiin alueittain tarvittavien hintatietojen saanti.

Itse otantamenetelmä toimialoittain, kunnittain on lyhyesti kuvattuna seuraavanlainen.

1. Muodostettiin liikevaihdon mukainen kumulatiivinen summa seuraavasti:

Liike	Liikevaihto	cum \sum	Valinta-alue
a_1	x_1	x_1	$0 - x_1$
a_2	x_2	$x_1 + x_2$	$(x_1+1) - (x_1+x_2)$
a_3	x_3	$x_1 + x_2 + x_3$	$(x_1+x_2+1) - (x_1+x_2+x_3)$
a_N	x_N	$\sum_{i=1}^N x_i = X$	$\sum_{i=1}^{N-1} x_i + 1 - \sum_{i=1}^N x_i = X$

Huomattakoon, että likeyritysrekisterissä liikkeet ovat satunnaisjärjestyksessä, joten saatua otosta voidaan pitää satunnaisotoksena.

2. Määritellään n (= keräysliikkeiden lukumäärä kunnassa) yhtäsuurta "ositetta" seuraavasti:

$$X/n = Z$$

3. Tarkistetaan, ettei mikään $x_i > Z$
4. Valitaan näin määritellyistä "ositteista" yksi liike kustakin seuraavasti:
- valitaan satunnaisluku $1 \leq u \leq Z$
 - määritellään otokseen kuuluvat liikkeet

$$a_i = u + (i - 1) Z$$

ja valitaan "ositteista" se liike, jonka valinta-alueeseen a_i kuuluu, ja valinta jatkuu kunnes on poimittu n liikettä.

Jotkut erityispiirteet kaipaavat täsmennystä:

- mikäli $x_i > Z$ jollakin i , valitaan tämä liike aina mukaan
- mikäli kunnassa on useampia tällaisia liikkeitä, valitaan kaikki tällaiset liikkeet mukaan, kuitenkin korkeintaan n ensimmäistä valittua liikettä

c) kun tällaiset $x_i > Z$ on valittu, valitaan jäljellä olevista muut liikkeet seuraavasti:

$$(X - x_i)/(n - 1) = Z_1,$$

$$(X - x_i - x_k)/(n - 2) = Z_2 \text{ jne.}$$

Tämän jälkeen menetellään 4. kohdan mukaisesti.

d) mikäli liikkeitä on kunnassa vähemmän kuin n kpl, valitaan ne kaikki mukaan.

Menetelmä takaa sen, että jokaisella liikkeellä on liikevaihtonsa suuruuden mukainen todennäköisyys tulla valituksi otokseen. Liikevaihdon suuruus puolestaan kertoo liikkeen merkityksen paikkakunnalla ja siten menetelmä painottaa liikevaihdoltaan suurimpien liikkeiden valintaa. Tämä puolestaan tuottaa tarkemmat arviot kunnittaisista keskihinnoista kuin käytetäessä yhtäsuuria valintatodennäköisyyksiä.

Käytännössä liikeyritysnäytettä poimittaessa tuli esiin rekisterin osittainen vanhentuneisuus joko siten, ettei rekisterissä ollut liike enää toiminut tai jokin huomattava liike ei vielä ollut rekisterissä (esim. jokin super-market liike). Tämä aiheutti jonkin verran harhaa varsinkin sellaisilla paikkakunnilla, joissa elinkeinorakenteen muuttuminen on ollut voimakasta. Näiltä osin joutuivat haastattelijat korjaamaan ja täydentämään otosta. Muuten saatua tulosta voidaan pitää melko hyvänä, vaikka liikevaihtotietoja ei voitu käyttää kunnittaisia keskihintoja laskettaessa.

Hyödykkeet on poimittu kuluttajahintaindeksiin harkinnanvaraisesti siten, että kotitaloustiedustelun sekä suurten keskusliikkeiden tietojen perusteella määriteltiin keskeisimmät kulutuksessa käytetyt hyödykkeet. Mitään otantamenetelmiä ei tässä vaiheessa käytetty. Tärkein valintaperuste oli hyödykkeen kulutusmeno-osuus kokonaiskulutuksessa. Lisäкитеereinä olivat mm. jatkuvien hintatietojen saanti hyödykkeestä sekä ns. edustavan hyödykkeen ajatus, ts. ajatellaan että

hyödykkeen hintakehitys kuvaa myös muiden, itseään lähellä olevien hyödykkeiden hintakehitystä. Tämä tarkoittaa sitä, että kotitaloustiedustelussa useat, samantyyppiset hyödykkeet yhdistetään hyödykeryhmiksi ja näiden hyödykkeiden painot lasketaan yhteen, jonka jälkeen indeksiä laadittaessa valitaan tästä ryhmästä "edustava hyödyke". Syynä tähän menettelyyn on se, ettei otokseen pohjautuvasta kotitaloustiedustelusta saada riittävän yksityiskohtaisia hyödykkeittäisiä tietoja. Lisäksi kaikki ihmiset tilikirjaa pitäessään eivät pysty riittävän täsmällisesti määrittelemään ostamiaan hyödykkeitä. Painorakenteen konstruoinnissa tämä merkitsee sitä, että kulutuksen kokonaissumma jaetaan edustavien hyödykkeiden kesken ja siten jonkin hyödykkeen osuus saattaa vaikuttaa todellista suuremmalta. Tällä tavoin päädyttiin liitteen 1 hyödykevalikoimaan, joka edustaa pääosaa kulutuksesta. Uusia indeksiin valittuja hyödykkeitä on selvitetty Tilastokatsauksessa n:o 5/1974 artikkelissa "Kuluttajahintaindeksi 1972 = 100".

Viimeisenä vaiheena on hyödykkeen laadun ja mallin valinta. Tässä kohdin pystyttiin antamaan haastattelijoille ainoastaan melko tiukat laatumääritelmät. Haastattelijat valitsevat siten annettujen laatumääritelmien puitteissa yhteistyössä liikkeen henkilökunnan kanssa seuraavien periaatteiden mukaisesti ne laadut ja mallit, joiden hintakehitystä seurataan:

1. Hyödykkeen tulee vastata nimikkeistön määrittelyjä mahdollisimman hyvin
2. Hyödykkeestä on saatava hintatiedot jatkuvasti samassa muodossa
3. Hyödyke ei saa olla harvinaisuus, ts. menekin on oltava mahdollisesti keskimääräistä suurempi.

Näin määritellyistä hyödykkeiden laaduista ja malleista saadaan ne hintatiedot, joiden perusteella hinnanmuutokset ja hintatilasto kuluttajahintaindeksissä lasketaan.

3.4 Tarvittavien hintatietojen lukumäärä

Keskeinen ongelma kuluttajahintaindeksissä ja erityisesti kuluttajahintatilastossa on se, kuinka paljon hintatietoja tarvitaan, jotta keskihintoja ja alueittaisia hintaindeksejä voidaan pitää luotettavina. Periaatteessa ongelma tulisi ratkaista siten, että ensin määriteltäisiin hyödykkeittäin kerättävien hintatietojen lukumäärä alueittain ja koko maassa, ja tältä pohjalta ratkaistaisiin, montako haastattelijaa tarvittaisiin tarpeellisen hintatietomateriaalin keräämiseksi.

Lukumäärätietojen ratkaisemiseksi tarvitaan tiedot hyödykkeiden hintahajonnoista. Tässä suhteessa on tehty kaksi selvitystä: ensimmäinen perustui kuluttajahintaindeksin kunnittaisiin keskihintoihin. Toinen selvitys perustui vuoden 1974 kuntien kalteustutkimuksen hintamateriaaliin. Näillä selvityksillä ratkaistiin sekä hyödykkeistä tarvittavien hintatietojen määrä siten, että hintakeräys kohdennetaan mahdollisimman tehokkaasti, että haastattelijoiden lukumäärä.

Periaatteessa otoskoko määrätään seuraavan kaavan avulla:

(3.4.1)

$$P (| \bar{y} - \bar{Y} | \geq d \bar{Y}) = \alpha$$

jossa \bar{Y} = perusjoukon todellinen keskiarvo
 \bar{y} = perusjoukosta poimitun otoksen keskiarvo
 d = estimointivirheen suurin sallittu arvo
 α = epäsuotuisan otoksen todennäköisyys.

Lauseke tarkoittaa sitä, että todennäköisyydellä α estimoidun keskiarvon poikkeama todellisesta keskiarvosta on vähintään yhtä suuri kuin jokin erittäin pieni osa todellisesta keskiarvosta. Tästä lausekkeesta saadaan otoksen ja siis tarvittavien hintatietojen lukumäärän ratkaisemiseksi seuraava kaava:

(3.4.2)

$$n = \frac{\left(\frac{t_{\alpha} \cdot S}{d \cdot \bar{Y}}\right)^2}{1 + \frac{1}{N} \left(\frac{t_{\alpha} \cdot S}{d \cdot \bar{Y}}\right)^2} = \frac{n_o}{1 + \frac{n_o}{N}}$$

jossa S = hintojen keskihajonta perusjoukossa
 t_{α} = normaalijakauman taulukosta saatava luku α :aa
vastaavalla todennäköisyydellä
 N = hintatietojen lukumäärä perusjoukossa
 n = otoskoko.

Käytännössä hinta-avaruus on ääretön, joten otoskoko ratkaistaan n_o :lla. Toinen seikka on se, että todellisia perusjoukon keskiarvo- ja hajontatietoja ei tunneta, joten otoskoko joudutaan arvioimaan kaavalla

(3.4.3)

$$n_o \approx \left(\frac{t_{\alpha} \cdot s}{d \cdot \bar{y}}\right)^2$$

jossa s = käytettävissä olleen aineiston pohjalta laskettu hintojen keskihajonta.

Ensimmäisessä selvityksessä, joka tehtiin syksyllä 1974 ja jonka perusmateriaalin muodostivat kuluttajahintaindeksin kunnittaiset keskihinnat (68 kpl/hyödyke), määriteltiin tarvittavien keskihintatietojen lukumäärät ja sen pohjalta asiamiesveroston laajuus. Perusjoukon muodostivat kunnat, joita oli noin 500. Tarkastelussa oli mukana 133 asiamieskeräyksessä olevaa hyödykettä. Kun kunnittaisten keskihintojen hajonnat oli laskettu, ratkaistiin tarvittavien keskihintatietojen lukumäärät kaavalla (3.4.2), jossa n_o ratkaistiin kaavalla (3.4.3) ja $N = 500$. Kun näin oli saatu jokaiselle hyödykkeelle tarvittava keskihintatietojen lukumäärä, niin otoskoko ratkaistiin siten, että hyödykkeiden kulutusmeno-osuuksilla painotettiin hyödykkeittäiset lukumäärätiedot keskimääräiseksi otoskooksi, ja

tämä luku ratkaisi tarvittavan keskihintatietojen lukumäärän. Tällä tavoin päädyttiin seuraaviin suuralueittaisiin asiamiesten lukumääriin, jotka samalla tarkoittavat hyödykkeistä suuralueittain tarvittavia keskihintalukumääriä.

Helsinki	20	20
Muut Etelä-Suomen kaupungit ja kauppalat	12	
Etelä-Suomen maalais- kunnat	18	30
Väli-Suomen kaupungit ja kauppalat	14	
Väli-Suomen maalais- kunnat	16	30
Pohjois-Suomen kaupungit ja kauppalat	15	
Pohjois-Suomen maalais- kunnat	15	30
Yhteensä	110	

Näitä lukuja on myöhemmin hieman tarkennettu, kun hintakeräys-työ siirtyi tilastokeskuksen haastattelijajärjestöorganisaatiolle.

Toinen selvitys, joka perustui vuoden 1974 kuntien kalleustutkimuksen hintamateriaaliin, tehtiin syksyllä 1975. Oleellisin ero edelliseen selvitykseen oli se, että tässä yhteydessä ei käytetty kunnittaisia keskihintoja vaan liikekohtaisia hintatietoja perusmateriaalina. Päämääränä oli ratkaista se, voidaanko eri hyödykkeistä kerätä eri määrä hintatietoja ja miten tämä voitaisiin toteuttaa.

Tässäkin selvityksessä otoskoko ratkaistiin kaavaa (3.4.3) käyttäen. Lähtökohtana oli koko maan hintatilastoon tarvittavien hintatietojen lukumäärä, kun $d = 0,01$ ja $\alpha = 0,05$. Ts. sallittiin perusjoukon ja otoksesta estimoitujen keskiarvojen poikkeamaksi vain 1 %. Näin saadut tarvittavien hintatietojen lukumäärät ryhmiteltiin neljään ryhmään siten, että ensimmäiseen ryhmään tuli hyödykkeet, joista keräyskunnasta

kerätään vain yksi hintatieto, toisen ryhmän hyödykkeistä kaksi, kolmannen ryhmän kolme ja neljännen ryhmän neljä. Tähän menettelyyn päädyttiin ensinnäkin sen takia, että keräysjärjestelmä olisi muodostunut liian hankalaksi, mikäli jokaisella hyödykkeellä olisi ollut estimoinnin mukainen hintatietolukumäärä. Toinen syy tällaiseen jaotteluun oli se, että hajontaerot olivat siksi selvät, ettei kaikista hyödykkeistä kannattanut kerätä yhtä paljon hintatietoja. Kolmas syy oli se, ettei nykyisillä resursseilla olisi pystytty selviytymään kuluttajahintaindeksin laskennasta uuden haastattelijaverkoston laajuksena vaaditussa ajassa. Aikaisemmin on nimittäin kerätty noin 35 000 yksittäistä hintatietoa kuukausittain ja mikäli keräysmenettelyä ei olisi tehostettu, määrä olisi kasvanut ensimmäisen selvityksen pohjalta noin 52 000 hintatietoon. Toteutetussa systeemissä kerätään noin 42 000 hintatietoa kuukausittain, joten supistus on huomattava.

3.5 Hintatietojen keräys

Hintatiedot kuluttajahintaindeksiä varten kerätään suurimmasta osasta hyödykkeitä kuukausittain kunkin kuukauden 11.-17. päivien välisenä aikana. Niistä hyödykkeistä, joista ei saada hintatietoja kuukausittain, hinnat pyritään tarkistamaan neljännesvuosittain, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Normaalista kuukausikeräyksestä poikkeavia hyödykkeitä ovat kesällä heinä- ja elokuussa tiedusteltavat uusien perunoiden ja tuoreiden vihannesten ja marjojen hinnat. Neljännesvuosittain selvitetään vuokrien muutos koko maata koskevalla vuokratiedustelulla. Lääkäripalkkioiden ja tutkimus- ja hoitomaksujen kehityksestä saadaan myös tiedot neljännesvuosittain. Kestokulutustavaroiden, henkilöautojen, kodinkoneiden ja huonekalujen hinnat kysytään pääsääntöisesti neljännesvuosittain, ellei niiden hinnoissa tiedetä tapahtuneen muutoksia, jolloin tiedustelu voidaan suorittaa useamminkin. Sähkön hinta ja eräiden jalkineiden hinnat tarkistetaan kaksi kertaa vuodessa. Kirjallisuuden hinta ja lasten päivähoitomaksut tiedustellaan kerran vuodessa.

Hintatietojen keräyksen suorittavat tilastokeskuksen omat haastattelijat. Hintatiedot kerätään haastatteliijaorganisaation kantanäyte kuntien alueelta. Kunnat on valittu tilastollisin otantamenetelmin. 140:n hyödykkeen hintatiedot kerätään 89 kunnan alueelta, joista 41 on kaupunkeja ja kauppaloita ja 48 maalaiskuntia. Alueittain keskitetysti kerätään hintatiedot 140:stä hyödykkeestä. Keräyksessä on mukana 9 aluekeskuspaikkakuntaa, jotka ovat Helsinki, Turku, Tampere, Lappeenranta, Vaasa, Jyväskylä, Kuopio, Oulu ja Rovaniemi. Keskitetysti Helsingistä kerätään hintatiedot jäljellejäävistä 72:sta hyödykkeestä. Yleensä kunnissa toimii yksi kuluttajahintaindeksihaastatteliija. Suurimmissa kaupungeissa ja Pohjois-Suomen kunnissa toimii kuitenkin useampia haastatteliijoita.

Keräysliikkeet, joista hintatiedot kerätään, on pääsääntöisesti valittu tilastollisin otantamentelmin (ks. lähemmin kohta 3.3). Näitä liikeyritysrekisteristä poimittuja liikkeitä on jouduttu täydentämään haastattelijoiden itse valitsemilla liikkeillä.

Paikkakunnittain kerättävien hyödykkeiden, joita on 140 kpl, hintatiedot kerätään 1-4 liikkeestä/hyödyke/haastatteliija. Tähän ryhmään kuuluvat hyödykkeet ovat pääasiassa elintarvikkeita. Lisäksi siihen kuuluu osa vaate- ja vaatehuollustavaroista, jalkineista ja kotitaloustarvikkeista sekä eräitä kotitalouspalveluksia. Ko. hyödykkeet on merkitty A-kirjaimella liitteessä 1.

Alueittain keskitetysti kerätään hintatiedot 140:stä hyödykkeestä. Keräyksen suorittavat tilastokeskuksen haastattelijat. Tähän ryhmään kuuluvat sellaiset tavarat ja palvelukset, joista on vaikea saada hintatietoja pienemmiltä paikkakunnilta. Tällaisia hyödykkeitä ovat kestopalvelut, osa vaatteista ja jalkineista ja eräitä palvelumaksuja. Hintatiedot tiedustellaan kolmesta liikkeestä/hyödyke/aluekeskus. Alueittain keskitetysti kerättävät hyödykkeet on merkitty AK-kirjaimin liitteessä 1.

Keskitetysti Helsingistä kerätään hintatiedot 72:sta hyödykkeestä. Tähän ryhmään kuuluvat sellaiset tavarat ja palvelukset, joissa ei ole hintakehityseroja maan eri osissa tai joista

muuten saadaan hintatiedot luotettavimmin muuten kuin haastattelijoiden suorittaman suoran hintakeräyksen avulla maan eri kunnissa (esim. käytetään valtakunnallisia tietorekistereitä). Tällaisista hyödykkeistä mainittakoon sähkömaksut, juna- ja valmismatkamaksut, lasten päivähoito-, lääke-, lääkäri-, tutkimus- ja hoitomaksut, leirintäalue- ja kalastusseuran jäsenmaksut, sanoma- ja aikakauslehtimaksut. Keskitetysti kerättävät hyödykkeet on merkitty K-kirjaimella liitteessä 1.

Kuluttajahintaindeksissä on mukana yhteensä 352 ns. indeksihyödykettä. Tämä luku ei kuitenkaan kerro mitään laskennassa mukana olevien hintatietojen määrästä. Yksittäisiä hintatietoja kuluttajahintaindeksissä on kuukausittain yhteensä n. 42 000 kpl. Tämä määrä on vielä huomattavasti suurempi, jos otetaan huomioon vuokratiedustelun ja muiden suurien kuluttajahintaindeksissä käytettävien tietorekistereiden koko hintatietomäärä. Kuluttajahintaindeksissä käytetään näistä rekistereistä laskettuja keskiarvolukuja.

4 KULUTTAJAHINTATILASTON JA -INDEKSIN LASKENTA

KHI-systeemi jakautuu kahteen vaiheeseen: kuluttajahintatilaston laskentaan ja kuluttajahintaindeksin laskentaan. Ensiksi mainittu edeltää jälkimmäistä ja on osa jälkimmäisestä vaiheesta eli kuluttajahintatilasto syntyy kuluttajahintaindeksin laskennan välituotteena. Kuluttajahintatilaston laskennassa käytetään aina nykyhintoja. Kuluttajahintaindeksin laskenta tapahtuu nykyhintoja, perusvuoden hintoja ja perusvuoden arvopainoja käyttäen.

4.1 Kuluttajahintatilaston laskenta

Hintakeräyksessä mukana olevat hyödykkeet jaetaan käsittelytavan mukaan kolmeen ryhmään:

1. Paikkakunnittain kerättäviin hyödykkeisiin, joita on 140 kpl. Näiden hyödykkeiden hinnat kerätään 89 paikkakunnan alueelta. Tähän ryhmään kuuluvat ne hyödykkeet, joissa esiintyy hintataso- tai hintakehityseroja ja joista voidaan saada hintatieto myös pienemmiltä paikkakunnilta.

2. Alueittain keskitetysti kerättäviin hyödykkeisiin, joita myös on 140 kpl. Näiden hyödykkeiden hinnat kerätään yhdeksältä aluekeskuspaikkakunnalta. Tähän ryhmään kuuluvat ne hyödykkeet, joissa esiintyy hintataso- tai hintakehityseroja, mutta joista on vaikea saada hintatietoja pienemmiltä paikkakunnilta.

3. Keskitetysti kerättäviin hyödykkeisiin, joita on 72 kpl. Hintatietojen keräys suoritetaan pääosin Helsingistä.

Ainoastaan kohdan 1 hyödykkeistä lasketaan hyödykkeittäisiä keskihintoja ja vain näitä käytetään kuluttajahintatilastossa. Alueittain keskitetysti ja keskitetysti kerättävien hyödykkeiden hintatietoja käytetään vain kuluttajahintaindeksin laskennassa kohdan 4.2 osoittamalla tavalla. Kuluttajahintatilaston laskenta tapahtuu hyödykkeittäin. Kuluttajahintatilaston laskenta alkaa siten, että kunkin haastattelijan keräämistä liikekohtaisista hintatiedoista lasketaan manuaalisesti hyödykekohtaiset keskihinnat aritmeettisina keskiarvoina. Liikekohtaisten hintatietojen määrä vaihtelee hyödykkeittäin 1:stä 4:ään hintatietoon haastattelijaa kohden. Näin lasketut haastattelijakohtaiset keskihinnat ovat myös paikkakunnan keskihintoja lukuun ottamatta Helsinkiä ja eräitä suuria kaupunkeja, joissa toimii enemmän kuin yksi haastattelija sekä eräitä alueita, joissa haastattelijat kerää hintatiedot useamman kunnan alueelta.

Tämän jälkeen haastattelijakohtaisista keskihinnoista lasketaan tietokoneella aritmeettiset keskiarvot seuraavan alueryhmitte-

lyn¹⁾ mukaisesti:

Helsinki

Muut Etelä-Suomen kaupungit ja kauppalat

Etelä-Suomen maalaiskunnat

Väli-Suomen kaupungit ja kauppalat

Väli-Suomen maalaiskunnat

Pohjois-Suomen kaupungit ja kauppalat

Pohjois-Suomen maalaiskunnat.

Kun näiden seitsemän alueen keskihinnat on laskettu, lasketaan koko maan, maan kaikkien kaupunkien ja kauppaloitten, kaikkien maalaiskuntien, koko Etelä-Suomen, koko Väli-Suomen ja koko Pohjois-Suomen hyödykkeittäiset keskihinnat erikseen painotettuina keskiarvoina näistä alueittaisista keskihinnoista ja tulostetaan kuukausittain yhdessä em. seitsemän aluekeskihinnan kanssa kuluttajahintatilastoksi. Painoina käytetään kunkin hyödykkeen kulutuksen alueittaista jakaumaa. Painot ilmoittavat sen, kuinka suuri on ko. hyödykkeen kulutus em. alueilla ko. hyödykkeen koko maan kulutukseen verrattuna, kun koko maan kulutusta merkitään 100.0:lla. Painot ovat vuoden 1971 kotitalouksien keskiarvotietojen mukaisia. Arvopainotiedot esitetään raportin lopussa olevassa taulukossa 1. Painot ovat tallennettuina kiinteässä tietokonerekisterissä.

Neljännevuosittain yhdistetään kolmen viimeksi kuluneen kuukauden kuluttajahintatilastot ja lasketaan kolmen kuukauden aritmeettiset keskiarvot hyödykkeittäin seuraaville alueille: Koko maa, Helsinki, Muu Etelä-Suomi, Väli-Suomi ja Pohjois-Suomi. Tätä tulostetta käytetään neljännevuosittain kuluttajahintatilastojulkaisuna.

1) Alueet on saatu yhdistämällä läänejä seuraavasti:

Etelä-Suomi:	Väli-Suomi:	Pohjois-Suomi
Uudenmaan lääni (-Helsinki)	Vaasan lääni	Oulun lääni
Turun ja Porin lääni	Keski-Suomen lääni	Lapin lääni
Hämeen lääni	Mikkelin lääni	
Kymen lääni ja	Kuopion lääni	
Ahvenanmaan maakunta	Pohjois-Karjalan lääni	

Kaavaesimerkkinä on hyödykkeen i koko maan keskihinnan laskenta tiettyinä vuosineljänneksinä:

Hyödykkeen i haastattelijakohtainen keskihinta kuukausittain

$$(4.1.1) \quad \bar{p}_{kijh} = \frac{1}{t_i} \sum_{l=1}^{t_i} p_{kijhl}$$

jossa	kuukausi	$k = 1, 2, 3$	}	$m_1 = 19$
	hyödyke	$i = 1, \dots, 352$		$m_2 = 19$
	suuralue	$j = 1, \dots, 7$		$m_3 = 13$
	haastattelija	$h = 1, \dots, m_j$ ja jossa		$m_4 = 13$
	tuotetaso	$l = 1, \dots, t_i$		$m_5 = 15$
				$m_6 = 11$
				$m_7 = 9$
			$t_i = 1, 2, 3$	
			tai 4	

Hyödykkeen i suuralueen keskihinta kuukausittain

$$(4.1.2) \quad \bar{p}_{kij} = \frac{1}{m_j} \sum_{h=1}^{m_j} \bar{p}_{kijh}$$

Hyödykkeen i koko maan keskihinta kuukausittain

$$(4.1.3) \quad \bar{p}_{ki} = \sum_{j=1}^7 \frac{v_{ij}}{\sum_{j=1}^7 v_{ij}} \cdot \bar{p}_{kij}$$

Hyödykkeen i koko maan keskihinta tiettyinä vuosineljänneksinä

$$(4.1.4) \quad \bar{p}_i = \frac{1}{3} \cdot \sum_{k=1}^3 \bar{p}_{ki}$$

eli aiemmat kaavat yhdistettynä

(4.1.5)

$$\bar{p}_i = \frac{1}{3} \sum_{k=1}^3 \sum_{j=1}^7 \frac{v_{ij}}{\sum_{j=1}^7 v_{ij}} \cdot \frac{1}{m_j} \sum_{h=1}^{m_j} \frac{1}{t_i} \sum_{l=1}^{t_i} p_{kijhl}$$

4.2 Kuluttajahintaindeksin laskenta

Kuluttajahintaindeksin laskenta tapahtuu Laspeyresin hintaindeksikaavaa

(4.2.1)

$$I_{KHI} = 100 \cdot \sum_{i=1}^{352} \frac{\sum_{j=1}^7 v_{ij}}{\sum_{i=1}^{352} \sum_{j=1}^7 v_{ij}} \cdot I_i$$

käyttäen kuukausittain. Kaavassa

(4.2.2)

$$I_i = \sum_{j=i}^7 \frac{v_{ij}}{\sum_{j=1}^7 v_{ij}} \cdot \frac{p_{ij}(t)}{p_{ij}(t_0)}$$

Alueittaisten hintasuhteiden $\frac{p_{ij}(t)}{p_{ij}(t_0)}$ laskenta ja $\frac{v_{ij}}{\sum_{j=i}^7 v_{ij}}$ -tiedoin

tapahtuva alueittaisten hintasuhteiden painotus hyödykeindekseiksi tapahtuu kuntatyyppin mukaisella seitsemän suuralueen jaolla (ks. sivu 24).

KHI-systeemissä:

$\frac{p_{ij}(t)}{p_{ij}(t_0)}$ = Hyödykkeen i vertailukuukauden t ja perusvuoden 1972 (t_0) hintojen suhde suuralueella j.

Suuralueittaisten hintasuhteiden $\frac{p_{ij}(t)}{p_{ij}(t_0)}$ laskenta tapahtuu hyö-

dykkeittäin tietokoneella seuraavasti:

1. Paikkakunnittain kerättävistä hyödykkeistä i siten, että $p_{ij}(t)$ ja $p_{ij}(t_0)$ ovat hyödykkeen i keskihintoja em. suuraluejaolla ja ne on laskettu alueeseen kuuluvien kuntien keskihintojen keskiarvona.

Alueittain keskitetysti ja keskitetysti kerättävien hyödykkeiden hintatiedoista ei lasketa em. tavalla keskihintoja $p_{ij}(t)$ ja $p_{ij}(t_0)$, vaan

2. Alueittain keskitetysti kerättäville hyödykkeille i hyödykkeittäinen hintasuhte $\frac{p_{ij}(t)}{p_{ij}(t_0)}$ lasketaan hyödykelaaduittaisten hintasuhteiden aritmeettisena tai laatupainotettuna keskiarvona siten, että aluekeskuksesta kerätyt hintatiedot kuvaavat sekä suuralueen kaupunkien ja kauppaloitten että maalaiskuntien hintakehitystä.
3. Keskitetysti kerättäville hyödykkeille i hyödykkeittäiset hintasuhteet $\frac{p_{ij}(t)}{p_{ij}(t_0)}$ lasketaan kuten kohdassa 2 kuitenkin siten, että keskitetysti kerätyt hintatiedot ja niistä laskettu hintakehitys kuvaa kaikkien em. seitsemän suuralueen hintakehitystä.

Esim. 1: aritmeettisen keskiarvon laskenta

$$\frac{p_{ij}(t)}{p_{ij}(t_0)} = \frac{1}{n_j} \cdot \sum_{l=1}^{n_j} \frac{p_{ij}^l(t)}{p_{ij}^l(t_0)}$$

jossa $p_{ij}^l(t)$ = Hyödykkeen i laadun l hinta suuralueella j vertailukuukautena t .

$p_{ij}^l(t_0)$ = Hyödykkeen i laadun l hinta perusvuonna 1972 suuralueella j .

Esim. 2: laatupainoittaisen keskiarvon laskenta

$$\frac{p_{ij}^l(t)}{p_{ij}^l(t_0)} = \frac{\sum_{l=1}^{n_j} a_{ij}^l}{\sum_{l=1}^{n_j} a_{ij}^l} \cdot \frac{p_{ij}^l(t)}{p_{ij}^l(t_0)}$$

jossa a_{ij}^l = Hyödykkeen i laadun l arvo vuonna 1971 suur-
alueella j.

Yleisimmin KHI-systeemissä käytetään esim. 1 mukaista käytäntöä. Henkilöautojen ja sanoma- ja aikakauslehtien kohdalla on ollut käytettävissä tarkempia tietoja kunkin edustavan tavaramerkin osuudesta koko kulutusmenoerästä, joten on voitu käyttää laatu-painotettua keskiarvoa esim. 2 osoittamalla tavalla.

Sen jälkeen kun hyödykkeittäiset hintasuhteet on laskettu, las-ketaan varsinaiset indeksit. Indeksien laskenta on em. hinta-suhteiden painottamista erilaisilla kulutusmenorakenteilla yhdeksi indeksiluvuksi.

4.2.1 Kokonaisindeksin ja kulutuksen pääryhmittäisten indeksien laskenta

Kokonaisindeksin laskenta alkaa siten, että edellä hyödykkeit-täin lasketut alueittaiset hintasuhteet (7 kpl/hyödyke) paino-tetaan hyödykkeittäin liitteen 1 mukaisen kulutuksen alueittai-sen jakauman mukaan koko maan hyödykkeittäisiksi kuluttajahin-taindekseiksi. Nämä hyödykkeittäiset kuluttajahintaindeksit painotetaan sen jälkeen yhteen kulutuksen pääryhmätasolle. Hyödykkeittäisinä painoina käytetään kunkin ko. pääryhmään kuuluvan hyödykkeen kulutusmeno-osuuttaan pääryhmästään. Kulu-tuksen pääryhmiä on 9 kpl (ks. sivu 9). Pääryhmätason indeksit painotetaan tämän jälkeen kokonaisindeksiksi ja julkaistaan kuukausittain yhdessä em. 9 pääryhmäindeksin kanssa. Pääryhmä-tason painot ilmenevät liitteestä 1 (kulutuksen l-num. taso), jossa koko maan kulutusta merkitään 1000.0:lla. Kokonaisindek-sin ja pääryhmätason indeksien laskennassa käytetään kaikkien kotitalouksien keskiarvokulutukseen koko maassa perustuvaa pai-

nojakaumaa. Samasta promillejakaumataulukosta ilmenevät myös kunkin hyödykkeen ja väliryhmätason kulutusmeno-osuudet (painot), kun koko kulutuksen painoa merkitään 1000.0:lla. Liitteen painot kertovat siis sen, minkä osuuden kokonaiskulutusmenoistaan suomalainen ruokakunta käytti mihinkin tavaraan ja palvelukseen ja hyödykeryhmään vuonna 1971.

Kaavaesimerkkinä kokonaisindeksin laskenta ks. sivu 26 (4.2.1) ja (4.2.2)

4.2.2 Alueittaiset kuluttajahintaindeksit

Julkaistavien tietojen luotettavuus ratkaisee sen millaisille aluekokonaisuuksille voidaan julkaista itsenäisiä kuluttajahintatilastoja ja -indeksejä. Luvussa 3.3 kuvatuin selvityksin päädyttiin julkaisemaan alueellisia kuluttajahintatilastoja ja -indeksejä erikseen neljälle eri suuralueelle Helsinki, Muu Etelä-Suomi, Väli-Suomi, Pohjois-Suomi.

Alueittaisten kuluttajahintaindeksien laskenta tapahtuu samalla tavoin kuin luvussa 4.2.1 kokonaisindeksin laskenta.

Kun hyödykkeittäiset hintasuhteet on laskettu alueittain (7 kpl/hyödyke) suoritetaan kaupunkien ja kauppaloiden sekä maalaiskuntien hintasuhteiden yhteenpainottaminen ja saadaan hyödykkeittäiset kuluttajahintaindeksit alueille:

Helsinki

Muu Etelä-Suomi

Väli-Suomi

Pohjois-Suomi

Painotuksessa käytetään jälleen kulutuksen alueittaista jakaumaa liitteen 1 mukaan.

Tämän jälkeen lasketaan alueittaiset kuluttajahintaindeksit siten, että kunkin alueen hyödykkeittäiset kuluttajahintaindeksit painotetaan tämän alueen kulutusmenorakenteen mukaisin painoin yhdeksi koko alueen keskimääräiseksi kuluttajahintaindeksiksi. Alueittaisten kulutusmenorakenteiden konstruoinnissa on käytetty kaikkien ko. alueeseen kuuluvien kotitalouksien kulutusmenotietoja kotitaloustiedustelusta. Painorakenne on esitetty liitteessä 2.

Kaavaesimerkkinä muun Etelä-Suomen kuluttajahintaindeksin laskenta:

Hyödykkeen i muun Etelä-Suomen keski-indeksi (Etelä-Suomi
(4.2.3) $j = 2,3$)

$$I_i = \frac{\sum_{j=2}^3 v_{ij}}{\sum_{j=2}^3 v_{ij}} \cdot \frac{p_{ij}(t)}{p_{ij}(t_0)}$$

Muun Etelä-Suomen indeksi

(4.2.4)

$$I_{KHI_{ETELÄ}} = 100 \cdot \frac{\sum_{i=1}^{352} \sum_{j=2}^3 v_{ij}}{\sum_{i=1}^{352} \sum_{j=2}^3 v_{ij}} \cdot I_i$$

4.2.3 Väestöryhmittäiset kuluttajahintaindeksit

Kuluttajahintaindeksissä käytettävän väestöryhmäluokituksen ratkaisivat seuraavat seikat:

1. Kotitaloustiedustelun asettamat rajoitukset väestöryhmittäisten painorakenteiden luotettavuudelle.
2. Tärkeimpien käyttäjäryhmien mielipiteet tarpeellisista uusista kuluttajahintaindekseistä.
3. Indeksien mahdollisimman suuri käyttökelpoisuus.

Selvitysten perusteella päätettiin, että väestöryhmittäiset kuluttajahintaindeksit lasketaan seuraaville väestöryhmille:

Maatalousyrittäjät

Kaikki palkansaajat

Johtajat ja ylemmät toimihenkilöt

Muut toimihenkilöt

Työntekijät

Eläkeläiset.

Teknisesti väestöryhmittäisten kuluttajahintaindeksien laskenta tapahtuu kuten luvussa 4.2.1 kokonaisindeksin laskenta. Väestöryhmittäisten indeksien laskenta poikkeaa kokonaisindeksin laskennasta vain siinä, että jälkimmäisessä alueittaisten hintasuhteiden yhteenpainottamisessa käytetään kaikkien kotitalouksien keskimääräisiä kulutusmenotietoja, kun taas väestöryhmittäiset indeksit lasketaan em. väestöryhmiin kuuluvien kotitalouksien kulutusmenotietojen mukaan. Kotitaloudet on ryhmitelty eri väestöryhmiin ruokakunnan päämiehen sosioekonomisen aseman mukaan. Luokituksen pohjana on ollut vuoden 1970 väestölaskennassa käytetty ammattiluokitus. Maatalousyrittäjien indeksin painorakenne on laskettu sekä maanviljelijöiden että muiden maatalousyrittäjien kulutusmenotiedoista. Palkansaajien jako johtajiin ja ylempiin toimihenkilöihin, muihin toimihenkilöihin ja työntekijöihin on suoritettu väestölaskennan ammattiryhmitelmän mukaan. Työntekijöiden indeksin painorakenteessa ei kuitenkaan ole otettu huomioon maa- ja metsätaloustyöntekijöitä. Eläkeläisten indeksin painorakenne on laskettu niiden ruokakuntien kulutusmenorakenteen pohjalta, jotka saavat pääasiallisen toimeentulonsa kansaneläkkeestä tai muista avustuksista.

Kuluttajahintaindeksin väestöryhmäluokitus ei siten ole täysin umpeutuva. Ts. maatalousyrittäjien, kaikkien palkansaajien ja eläkeläisten indeksien painorakenteiden yhdistäminen ei tuota kaikkien kotitalouksien kulutusmenorakennetta, vaan kaikkien kotitalouksien kulutusmenotietoihin sisältyy myös muihin sosioekonomisiin ryhmiin, esim. yksityisiin yrittäjiin, kuuluvien ruokakuntien kulutusmenotietoja. Samoin kaikkien palkansaajien indeksiä ei voida suoraan laskea johtajien ja ylempien toimihenkilöiden, muiden toimihenkilöiden ja työntekijöiden indeksistä.

Hyödykkeiden välinen painorakenne väestöryhmittäisissä indekseissä selviää liitteestä 3. Kulutuksen alueellinen jakautuminen väestöryhmittäisissä indekseissä ei selviä tämän julkaisun arvopainotaulukoista, mutta kuluttajahintaindeksin arvopainorekistereissä on kullakin em. kuudella väestöryhmällä liitteen 1 mukainen alueittainen arvopainorakenteensa kaikista 352 hyödykkeestä.

Väestöryhmittäisistä indekseistä julkaistaan ko. väestöryhmien kuluttamien tavaroiden ja palvelusten keskimääräistä hintakehitystä kuvaavat kokonaisindeksit.

Väestöryhmittäisten kokonaisindeksien laskentakaava ks. sivu 26 (4.2.1) ja (4.2.2).

5 KULUTTAJAHINTAINDEKSIN ERITYISPIIRTEISTÄ

Kuluttajahintaindeksin laskennassa tulee vastaan melkoisesti vaikeasti ratkaistavia ongelmia, joiden vaikutus indeksin luotettavuuteen on ilmeinen. Käytännön laskelmia suoritettaessa näiden ongelmien yhteydessä tehdyt ratkaisut ovat jopa merkittävämpiä kuin esimerkiksi indeksikaavan valinta, koska nämä ratkaisut vaikuttavat yleensä suoraan hintasuhteeseen ja siten suoranaisesti indeksin pistelukuihin. Tässä luvussa käsitellään muutamia keskeisimpiä ongelmia yksityiskohtaisesti.

5.1 Laadunmuutosongelma

5.1.1 Periaatteet Hintaindekseissä on hintasuhteen muodostamisen edellytyksenä se, että hyödyke on laadullisesti täysin samanlainen sekä perus- että vertailuajanjaksona. Mikäli näin ei ole, hintasuhdetta ei periaatteessa voida muodostaa.

Kuluttajahintaindeksiä laskettaessa, kuten yleensäkin hintaindeksejä laskettaessa, tulee ratkaista mitä tarkoitetaan laadunmuutoksella ja miten laadunmuutokset tulee ottaa huomioon hintasuhdetta muodostettaessa. Ongelmana on siis hinnanmuutoksen ja laadunmuutoksen erottaminen toisistaan. Keskeisenä periaatteena kuluttajahintaindeksin laadunmuutoksia käsiteltäessä on ollut se, että laadun paraneminen vaikuttaa hintakehitystä hidastavasti ja laadun heikkeneminen nopeuttaa hintakehitystä. Tämän ajattelun perustana on se, että hyödykkeen voidaan katsoa koostuvan joistakin ominaisuusyhdistelmistä ja parempi-laatuksella hyödykkeellä tällaisten ominaisuuksien määrä on suurempi kuin huonompilaatuksella hyödykkeellä. Mikäli laadunmuutosta ei otettaisi huomioon, olisi vaikeata tietää onko hin-

noissa tapahtunut muutoksia vai johtuuko hintasuhteen osoittama muutos siirtymisestä toiseen laatuun.

Laadunmuutoksia käsiteltäessä ovat yleensä lähtökohtana hyödykkeen ominaisuuksissa olevat erot. Tällaisia ominaisuuksia voivat olla esim. ravinnon energiasisältö, kotitalouskoneen suorituskyky ja teho, vaatteiden kangasmateriaali tai asunnon varustetaso. Laatu voidaan määritellä hyödykkeen ominaisuuksien tasona, ja hyödykkeen jotakin laatua pidetään parempana kuin jotakin toista laatua, mikäli hyödykkeen eri laatujen ominaisuuksissa on todellisia (tai todellisiksi kuviteltuja) eroja. Keskeinen ongelma laadunmuutoksia määriteltäessä onkin hyödykkeen ominaisuusyhdistelmän määrittely sekä ominaisuuksien mittaaminen.

Teoreettisesti laadunmuutoksista aiheutuva hinnanmuutos voidaan eliminoida jakamalla kokonaishinnanmuutos laadunmuutoksesta aiheutuneella hinnanmuutoksella. Laadunmuutoksesta aiheutunut hinnanmuutos pyritään arvioimaan hyödykkeen ominaisuuksien perusteella ja saamaan näin hintasuhteelle korjauskerroin.

Kaava

(5.1.1)

$$I_i = \frac{1}{g_i} p_{ij}(t) : p_{ik}(t_0)$$

jossa I_i = hyödykkeen i hintasuhte, jossa laadunmuutos on otettu huomioon

g_i = hyödykkeen i laatujen j ja k laadunmuutosta kuvaava kerroin

$p_{ij}(t)$ = hyödykkeen i laadun j hinta vertailuajanjaksona

$p_{ik}(t_0)$ = hyödykkeen i laadun k hinta perusajanjaksona.

Ongelmaksi jää laadunmuutoksen g_i arvioiminen. Mikäli g_i pysyttäisiin arvioimaan täysin, hintasuhte kuvaisi laadullisesti yhdenmukaisen hyödykkeen hinnanmuutoksen perusajanjakson vertailuajanjaksoon. g_i :lle voidaan asettaa joitakin vaatimuksia:

- mikäli hyödykkeen laatu perusajanjaksona t_0 on parempi (huonompi) kuin vertailuajanjaksona t , g_i :n tulee hidastaa (kiihdyttää) hinnanmuutoksia
- mikäli hyödykkeen laatu on sama perus- ja vertailuajanjaksoina, g_i ei saa vaikuttaa hinnanmuutokseen.

Jotta g_i voitaisiin muodostaa, tulee hinnan ja ominaisuuksien välinen riippuvuus voida määritellä, ts. hyödykkeen hinta on pystyttävä ilmaisemaan ominaisuuksiensa funktiona. Tällöin on ensinnäkin löydettävä ne ominaisuudet, joiden funktiona hyödykkeen hinta muodostuu, ja toiseksi on pystyttävä määrittelemään funktion matemaattinen muoto.

Käytännössä voidaan erottaa periaatteessa kaksi laadunmuutostapausta:

1. Laadunmuutos on vähäinen
2. Laadunmuutos on huomattava,

Ensimmäisessä, yleisemmässä tapauksessa menetellään yleensä siten, että laadunmuutoksesta aiheutunut hinnanmuutos hyväksytään kokonaisuudessaan eikä mitään korjauksia tehdä. Toinen tapaus vaatii g_i :n käyttämistä ja tämä on käytännössä tavallisimmin vastaantuleva hankala tapaus.

Toisen tapauksen yhteydessä on kehitetty useita malleja hintasuhteen muodostamiseksi, joilla pyritään saamaan aikaan laadunmuutoksista puhdistettu hintasuhte. Periaatteessa voidaan menetellä kahdella tavalla:

- hintasuhdetta korjataan jollakin g_i :llä, joka laaditaan esimerkiksi perusajanjakson tilanteen mukaisesti
- hintasuhte muodostetaan täysin estimoiduista hinnoista.

Ennen kuin ryhdytään käsittelemään itse hintasuhdemalleja, lienee syytä selvittää hinnan ja ominaisuuksien välisen riippuvuuden määräämistä. Jotta tällainen riippuvuus yleensä

voitaisiin määritellä, on pystyttävä selvittämään hyödykkeen keskeisimmät hintaan vaikuttavat ominaisuudet ja mittaamaan ne. Mikäli tätä ei pystytä tekemään, ei myös laadunmuutosta pystytä eliminoimaan. Kuitenkin yleensä jokaisella hyödykkeellä on joidenkin keskeisiä, hyödykkeeseen oleellisesti liittyviä ominaisuuksia, joiden muutoksista voidaan arvioida hyödykkeen laadussa tapahtuneita muutoksia. (Joissakin uusimmissa talousteorioissa on jopa esitetty, että kuluttaja ei osta hyödykettä, vaan hyödykkeen tuottamia palveluksia.)

Hyödykkeen hinnan ja laadun välistä riippuvuutta selvitettäessä oletetaan, että ajanjaksona t hyödykkeen i hinta $p_i(t)$ muodostuu ominaisuuksien x_{i1}, \dots, x_{ik} funktiona

$$p_i(t) = f(x_{i1}, \dots, x_{ik}, t).$$

Oletetaan lisäksi, että x_{i1}, \dots, x_{ik} ominaisuudesta tietoja saadaan vain x_{i1}, \dots, x_{im} ominaisuudesta ($m < k$). Merkitään

(5.1.2)

$$p_i(t) = f(x_{i1}, \dots, x_{im}, u_i, t)$$

jossa u_i = hyödykkeen i virhekomponentti, mikä aiheutuu $k-m$ puuttuvasta ominaisuustiedosta sekä satunnaisvirheestä.

Pyrkimyksenä on arvioida mahdollisimman luotettavasti ja tarkasti tämä funktio. Tässä yhteydessä on yleensä käytetty regressioanalyysiä. Merkitään arvioinnin tuloksena saatua funktiota

(5.1.3)

$$y_i(t | X(t))$$

Tämä voidaan tulkita siten, että hinnan ja ominaisuuksien välinen riippuvuus on arvioitu ajanjaksona t ja ominaisuusmuuttujille $(x_{ij}, \dots, x_{im}, t) = X(t)$ on saatu jotkin kertoimet.

Jos esim. riippuvuus oletetaan lineaariseksi, (5.1.3) voidaan esittää muodossa

(5.1.4)

$$y_i(t | X(t)) = \beta_0(t) + \beta_1(t)X_{i1} + \beta_2(t)X_{i2} + \dots + \beta_m(t)X_{im}$$

jossa $\beta_j(t)$ = ominaisuuden j hintakerroin, kun hinnan ja ominaisuuksien välinen riippuvuus on arvioitu ajanjaksona t.

Tällaista funktiota (5.1.3) käytetään laatujen j ja k välisen kertoimen arvioinnissa.

Hintasuhdemalleja muodostettaessa on periaatteessa, kuten jo mainittiin, kaksi mahdollisuutta:

- 1) korjataan kokonaishinnanmuutosta g_i :llä
- 2) käytetään estimoituja hintoja hintasuhteen muodostamisessa.

Ensimmäisen tavan Laspeyresin hintaindeksiin soveltava menettely on se, että ratkaistaan perusajanjaksona t_0 hinnan ja ominaisuuksien välinen riippuvuus (5.1.2). Tämän jälkeen g_i muodostetaan seuraavasti:

(5.1.5)

$$g_i(jk) = \frac{y_{ik}(t_0 | X(t))}{y_{ij}(t_0 | X(t_0))}$$

jossa $g_i(jk)$ = hyödykkeen i laatujen j ja k välinen kerroin

$y_{ij}(t_0 | X(t_0))$ = hyödykkeen i laadun j laskennallinen hinta perusajanjaksona t_0 perusajanjakson ominaisuuskertoimin

$y_{ik}(t_0 | X(t))$ = hyödykkeen i laadun k laskennallinen hinta vertailuajanjaksona t perusajanjakson ominaisuuskertoimin.

$y_{ik}(t_0 | X(t))$ kertoo, paljonko vertailuajanjakson hyödykkeen i laatu k olisi maksanut perusajanjaksona ja siis sen, mikä on ollut laadunmuutoksen vaikutus. Hintasuhdemalliksi saadaan tällöin

(5.1.6)

$$I_i = \frac{\frac{p_{ik}(t)}{p_{ij}(t_0)}}{y_{ik}(t_0 | X(t))}}{y_{ij}(t_0 | X(t_0))}$$

Näin muodostettu hintasuhte kertoo siis laadultaan vakioidun hyödykkeen hintakehityksen.

Toisessa tapauksessa hyödykkeen i uutta laatua k ei ollut olemassa perusajanjaksona ja laatu j on poistunut myynnistä ennen vertailuajanjaksoa. Tällöin voidaan hintasuhteena käyttää esim.

(5.1.7)

$$I_i^{(2)} = \frac{y_{ik}(t | X(t))}{y_{ik}(t_0 | X(t))}$$

jossa $y_{ik}(t | X(t))$ = hyödykkeen i laadun k vertailuajanjakson t ominaisuuksien arvioitu hinta, kun hinnan ja ominaisuuksien välinen riippuvuus on arvioitu vertailuajanjaksona

$y_{ik}(t_0 | X(t))$ = hyödykkeen i laadun k perusajanjaksoa t_0 vastaava hinta, joka on saatu ratkaisemalla hinnan ja ominaisuuksien välinen riippuvuus perusajanjaksona t_0 ja sijoittamalla tähän yhtälöön vertailuajanjakson ominaisuuksien arvot (vastaa kysymykseen, paljonko vertailuajanjakson ominaisuuksin varustettu hyödyke maksaisi perusajanjaksona).

Tämä malli kuvaa simultaanisesti hinnan ja laadunmuutosta. Edellytyksenä hintasuhteen (5.1.7) muodostamiselle on se, että hinnan ja ominaisuuksien välinen riippuvuus voidaan ratkaista sekä perus- että vertailuajanjaksona¹⁾.

1) Timo Puustinen: Hintaindeksit ja laadunmuutokset, Helsinki 1975, Tilastokeskus, Tutkimuksia n:o 32

5.1.2 Laadunmuutosten käsittely käytännössä

Tilastokeskus ei vielä toistaiseksi ole soveltanut tilastollisia menetelmiä (esim. regressioanalyysiä) hyödykkeiden laadunmuutosten arvioimiseen kuluttajahintaindeksissä. Regressioanalyysin käyttöä rajoittavat seuraavat seikat:

1. Menetelmän tekniset vaikeudet
 - kaikkia perustietoja ei ole käytettävissä sekä perustettävä vertailuajankohdalta
 - kaikki ominaisuustiedot eivät ole mitattavissa
 - menetelmän hitaus käytännössä: vaikea suorittaa joka kuukausi

2. Menettelytavat eivät ole yleispäteviä, ts. jokaista hyödykettä varten olisi rakennettava oma mallinsa.

Edellä mainitut seikat eivät kuitenkaan estä tulevaisuudessa regressioanalyysin käyttöä laadunmuutosten eliminoimisessa joissakin määrätyissä hyödykkeissä (esim. henkilöautot, vaatteet, kodinkoneet). Nykyisin laadunmuutosten eliminointi suoritetaan seuraavia menettelytapoja käyttäen. Menettelytavat poikkeavat hieman sen mukaan, onko kyse paikkakunnittain kerättävästä tai alueittain keskitetystä ja keskitetysti kerättävistä hyödykkeistä.

Paikkakunnittain kerättävien hyödykkeiden kohdalla sovelletaan menetelmää, jossa kerättävien hyödykkeiden laatu on mahdollisimman tarkkaan rajattu hyödykkeen ominaisuuksien painon, koon, tehon tai pakkauksen laadun yms. tekijöiden osalta. Haastattelijat keräävät kuukaudesta toiseen samanlaisen tavaran hintaa. Kun tavara vaihtuu ja se pysyy annettujen laatumääritelmien sisäpuolella katsotaan, että tavarassa ei ole tapahtunut laadunmuutosta ja uusi hinta voidaan hyväksyä sellaisenaan, jos uuden tavaran aiheuttama paikkakunnan keskihinnan muutos edellisestä kuukaudesta on alle $\pm 10\%$. Jos paikkakunnan keskihinnan muutos on $\pm 10-19.99\%$ katsotaan, että 25% tapahtuneesta hinnannuutoksesta on aiheutunut laadunmuutoksesta. Jos keskihinnan muutos on $\pm 20-29.99\%$ katsotaan, että on tapahtunut 50% :n laadunmuutos ja $\pm 30-30.99\%$:n keskihinnan muutos aiheuttaa 75% :n laadun-

muutoksen. Jos uuden tuotteen aiheuttama paikkakunnan keskihinnan muutos on $\pm 40\%$ tai suurempi katsotaan, että tapahtunut hinnan muutos on aiheutunut kerättävän tuotteen laadun parantumisesta tai huonontumisesta ja hinnan muutos eliminoidaan kokonaisuudessaan indeksilaskelmista eli suoritetaan 100% :n laadunmuutos. Samoin menetellään, jos uusi tuote ei mahdu laatumääritelmän sisäpuolelle, mutta on kuitenkin keräystuotetta lähinnä vastaava tuote. Viimeksi mainittu tapaus koskee erityisesti tilannetta, jolloin hyödykkeen valmistus lopetetaan. Esim. tavallisen ranskanleivän loputtua siirryttiin 100% :n laadunmuutoksin erikoisranskanleipien hintojen seurantaan. Periaatteessa edellä mainittua laadunmuutuskäytäntöä sovelletaan myös markkinoilta poistuneiden tavaroiden aiheuttamiin keskihintojen muutoksiin kuukausittain. Laadunmuutos lasketaan aina joko hyödykelaadun hinnan tai tavallisimmin paikkakunnan keskihinnan muutoksesta edellisestä kuukaudesta. Laadunmuutosten eliminointi tapahtuu aina perushinnoista, joten se ei vaikuta käypiin nykyhintatasoihin eli kuluttajahintatilastossa olevat hinnat ovat käypiä nykyhintoja.

Laskukaavana:

$$(5.1.8) \quad I_i = \frac{1}{g_{iy}} \frac{\bar{p}_{iy}(t)}{\bar{p}_{iy}(t_0)} = \frac{\bar{p}_{iy}(t)}{g_{iy} \bar{p}_{iy}(t_0)}$$

jossa $\bar{p}_{iy}(t)$ = hyödykkeen i paikkakunnan y keskihinta vertailuajankohtana t .

$\bar{p}_{iy}(t_0)$ = hyödykkeen i paikkakunnan y keskihinta perusajankohtana t_0

g_{iy} = laadunmuutoskerroin hyödykkeelle i paikkakunnalla y .

Esimerkki: Jos hyödykkeen i keskihinta ($\bar{p}_{iy}(t)$) paikkakunnalla y on muuttunut $+ 33.33\%$ yhden tavaran vaihtumisen takia, niin edellä kuvatun periaatteen mukaan 75 prosenttia tästä hinnan muutoksesta on laadunmuutosta. Tällöin laadunmuutos lasketaan $\frac{75 \times 33.33}{100} = 25\%$. Tämän jälkeen kaikki paikkakunnan perushinnat kerrotaan luvulla $1.25 (= g_{iy})$.

Keskitetysti ja alueittain keskitetysti kerättävien hyödykkeiden kohdalla laadunmuutosten suorittaminen on hieman helpompaa, koska näistä ei lasketa hyödykkeittäisiä keskihintoja, vaan tuotteita käsitellään laaduittain. Toisaalta näissä hyödykkeissä laadunmuutoksia tapahtuu useammin ja ne ovat hankalammin arvioitavissa. Tilastokeskuksen omat haastattelijat suorittavat laadunmuutosten arvioinnin kauppiaiden avustamina. Arvioinnissa käytetään hyväksi pääasiassa tavaraselosteita. Keskeisimpiä arviointiominaisuuksia ovat tavaran paino, teho, materiaali ja tekninen kehitys. Yleissääntö on, että mikäli hinta ei muutu tavaran vaihtuessa ei laadunmuutosarviointia tarvitse suorittaa. Laadunmuutosarviointi suoritetaan kiinteänä %-arviona tapahtuneesta hinnanmuutoksesta vertailukuukauden ja sitä edeltäneen kuukauden välillä seuraavan kaavamaisen asteikon mukaan:

Tapaus I (= tavaran vaihtuessa hinta on noussut)

<u>Uusi tuote verrattuna vanhaan</u>	Laadun- muutos-%
a) huonompi laatu	= - 25 %
b) sama laatu	= 0 %
c) hieman parempi laatu	= + 25 %
d) puolet parempi laatu	= + 50 %
e) huomattavasti parempi laatu	= + 75 %
f) laadun parantuminen vastaa hinnan nousua	= +100 %
g) laadun parantuminen suurempaa kuin hinnan nousu	= +125 %

Tapaus II (= tavaran vaihtuessa hinta on laskenut)

<u>Uusi tuote verrattuna vanhaan</u>	
a) parempi laatu	= + 25 %
b) sama laatu	= 0 %
c) hieman huonompi laatu	= - 25 %
d) puolet huonompi laatu	= - 50 %
e) huomattavasti huonompi laatu	= - 75 %
f) laadun huonontuminen vastaa hinnan laskua	= -100 %
g) laadun huonontuminen suurempaa kuin hinnan lasku	= -125 %

Laadunmuutoksen eliminointi tehdään aina perushinnasta. Esim. tavaran hinta on noussut tavaramerkin vaihtumisen takia 1200 mk:sta 1500 mk:aan = + 25 %. Samalla haastattelija on arvioinut, että uusi tuote on hieman parempilaatuinen kuin vanha eli 25 % hinnanmuutoksesta on laadunmuutosta. Ts.

$$\frac{25 \times 25 \%}{100} = + 6.25 \%$$

on laadunmuutosta. Laadunmuutoskerroin on tällöin 1.0625. Jos vanha perushinta oli edellisenä kuukautena 1000 mk niin tässä kuussa se olisi $1.0625 \times 1000 = 1062.50$ mk. Kun uusi nykyhintana on 1500 mk, saadaan uudeksi hintasuhteeksi

$$\frac{1500}{1062.50} = 1.412.$$

Jos laadunmuutosta ei otettaisi huomioon, hintasuhde olisi

$$\frac{1500}{1000} = 1.500.$$

Laadunmuutosmenettely kaavan muodossa on seuraava

(5.1.9)

$$(1 + \alpha \cdot |p|) \cdot p^j(t_0) = p^k(t_0)$$

jossa $|p| = \left| \frac{p^k(t) - p^j(t-1)}{p^j(t-1)} \right|$

$p^k(t)$ = vertailukuukauden t laadun k hinta

$p^j(t-1)$ = edellisen kuukauden t-1 laadun j hinta

α = $\frac{\text{Laadunmuutos-\%}}{100}$

$p^j(t_0)$ = aikaisempi perushinta laadulle j

$p^k(t_0)$ = uusi perushinta laadulle k

eli jos

1. laatu paranee, perushinta nousee
(nykyhinnan noustessa ja laskiessa)
2. laatu heikkenee, perushinta laskee
(nykyhinnan noustessa ja laskiessa)

Yhteenvedona voidaan sanoa, että em. laadunmuutoseliminoinnilla on seuraavat ominaisuudet:

1. hinnan noustessa laatu paranee, laadunmuutoseliminointi hidastaa hinnan nousua.
2. hinnan laskiessa laatu paranee, laadunmuutoseliminointi kiihdyttää hinnan laskua.
3. hinnan noustessa laatu heikkenee, laadunmuutoseliminointi kiihdyttää hinnan nousua.
4. hinnan laskiessa laatu heikkenee, laadunmuutoseliminointi hidastaa hinnan laskua.

5.2 Kausivaihteluhyödykkeet

Yhden ongelman kuluttajahintaindeksissä muodostavat hyödykkeet, joiden hinnoissa esiintyy kausivaihtelua. Kansainvälisesti ei ole selvää suositusta siitä, tulisiko kausivaihtelun alaista hyödykettä pitää yhtenä ja samana hyödykkeenä eri kuukausina vai olisiko eri kuukausien hintoja pidettävä eri tuotteiden hintoina. Ensiksi mainitussa tapauksessa ei varsinaista ongelmaa olisi: hinnan nousu tai lasku olisi otettava huomioon indeksissä. Jälkinmmaisessä tapauksessa olisi sovellettava laadunmuutosmenetelmiä.

Uudessa indeksissä on käytetty menetelmää, jolla on eliminoitu vain suurimmat kausivaihtelut. Niitä esiintyy mm. tuoreen kurkun, tomaatin, eräiden muiden vihannesten ja leikkokukkien hinnoissa. Vaihtoehtoisina menetelminä kausivaihteluhyödykkeiden käsitteilyssä olisivat:

1. Liukuvien keskiarvojen käyttö.
2. Kausivaihteluhyödykkeiden hintakehityksen konstruointi muiden vastaavaan hyödykeryhmään kuuluvien hyödykkeiden hintakehityksen pohjalta.
3. Kuukausittain muuttuvien painorakenteiden käyttö.
4. Hintakeräyksen keskittäminen tyypillisimpiä kuukausia koskevaksi ja vertailun tekeminen aina edellisen vuoden vastaavaan kuukauteen ja/tai hintojen pitäminen muina kuukausina muuttumattomina viimeksi noteeratulla tasolla.

Suomessa sovelletaan viimeksi mainittua vaihtoehtoa 4. Pienemmistä kausivaihteluista indeksiä ei ole puhdistettu eikä se kuluttajahintaindeksin yleisimmät käyttötarkoitukset huomioon ottaen ole tarpeellistakaan.

Eräät vaate- ja kodintavarat, uudet perunat, uudet porkkanat, tuoreet marjat, kukkasiemenet ja -sipulit, valmismatkat ja leirintä- aluemaksut ovat vain osan vuotta myynnissä, eikä niistä voida saada hintatietoja joka kuukausi. Ko. hyödykkeiden osalta pidetään hintaa niinä kuukausina, jolloin tavara ei ole myynnissä samana kuin se hinta, joka on viimeksi noteerattu. Uusien perunoiden, uusien porkkanoiden ja marjojen, tuoreen kurkun ja tomaatin osalta lasketaan haastattelijoiden keräämistä heinä- ja elokuuta koskevista viikottaisista hintatiedoista ko. kuukausien keskihinnat, jotka otetaan mukaan indeksiin ainoastaan näinä kuukausina. Muina kuukausina ko. hyödykeindekseissä ei tapahdu muutoksia.

5.3 Asuntoryhmän mittaus

Aikaisemmin omistusasuntojen ja vuokra-asuntojen hintakehitystä on mitattu erikseen. Omistusasuntojen hintakehitystä pyrittiin arvioimaan eri asumiskustannuserien mukaan. Tätä omissa asunnoissa asuvien asumiskustannusten mittaamistapaa kuluttajahintaindeksissä 1972 = 100 arvosteltiin voimakkaasti sekä indeksin käyttäjien taholta että tilastokeskuksen sisällä¹⁾. Arvostelu suunnattiin lähinnä seuraaviin tekijöihin:

1. Laskennassa poikettiin kansainvälisestä suosituksesta, jota muuten pyrittiin indeksissä noudattamaan.
2. Oman pääoman korkokustannuksia ei oltu tarpeeksi luotettavasti selvitetty kotitaloustiedustelussa.
3. Korkokustannuksia (sekä vieraan että oman pääoman) laskettaessa otettiin huomioon nimelliskoron kehityksen lisäksi myös asuntojen ja tontin arvon kehitys, vaikka kiinteäpäänoisessä hintaindeksissä ei tulisi ottaa huomioon arvopainossa tapahtuvia muutoksia.

1) P. Tuominen - T. Puustinen: Asuntoryhmän mittaus kuluttajahintaindeksissä, Kansallis-Osake-Pankin kuukausikatsaus 1-2, 1976

Tilastokeskus tutki vaihtoehtoisia mittaamistapoja ja päätti siirtyä kuluttajahintaindeksiin 1972 = 100 asuntoryhmässä uuteen mittaamistapaan. Uuteen mittaamistapaan siirryttiin keväällä 1976 samanaikaisesti kun tilastokeskus alkoi julkaista uusia alueittaisia ja väestöryhmittäisiä kuluttajahintaindeksejä.

Uuden mittaamistavan mukaan kaikissa asunnoissa, hallintamuodosta riippumatta, käytetään neljännevuosittain vuokratiedustelusta saatavia vuokrakehityslukuja. Kuluttajahintaindeksiin asuntoryhmän hintaindeksi muodostuu kolmesta erillisindeksistä: 1. vuokrahuoneistot, 2. osakehuoneistot ja 3. omakotitalot. Erillisindeksisarjat lasketaan seuraavasti:

Vuokrahuoneistot: Vuokrahuoneistoista saadun asuntopalveluksen hintaindeksissä käytetään neljännevuosittain vuokratiedustelusta kaikille vuokrahuoneistoille laskettua keskimääräistä vuokraa. Tiedot lasketaan neljännevuosittain yhteensä noin 5 000 huoneistosta.

Osakehuoneistot: Osakehuoneistoista saadun asuntopalveluksen hintaindeksissä käytetään neljännevuosittain vuokratiedustelusta kaikille kerrostaloista vuokratuille huoneistoille laskettua keskimääräistä vuokraa. Tiedot lasketaan neljännevuosittain yhteensä noin 4 000 huoneistosta.

Omakotitalot: Omakotitalohuoneistoista saadun asuntopalveluksen hintaindeksissä käytetään neljännevuosittain vuokratiedustelusta kaikille omakotitaloista vuokratuille huoneistoille laskettua keskimääräistä vuokraa. Tiedot lasketaan neljännevuosittain yhteensä noin 500 huoneistosta.

Koko asuntoryhmän indeksi lasketaan näiden kolmen erillisindeksin painotettuna keskiarvona seuraavin arvopainoin (koko maa, kaikki kotitaloudet):

	o/oo
Vuokrahuoneistot	51.6
Osakehuoneistot	45.4
Omakotitalot	<u>68.5</u>
Asuntoryhmä yhteensä	165.5
(Kaikki kulutusmenot	1000.0)

Uusi mittaamistapa vastaa kansantalouden tilinpidossa omaksuttua käytäntöä. Näin päästään myös kansainvälisesti selvästi yhdenmukaisempaan käytäntöön. Uuden mittaamistavan käyttöönottoa perusteltiin lisäksi sillä, että saadut hintakehityssarjat perustuvat verrattain luotettaviin tilastotietoihin.

Vanhoja jo julkaistuja indeksisarjoja ei korjattu jälkikäteen. Siirtyminen uuteen käytäntöön tapahtui ketjutusmenetelmää käyttäen, jolloin vanhan käytännön mukaisia pistelukuja jatkettiin uuden käytännön mukaisilla muutoksilla.

6 JULKAISTAVAT TIEDOT JA JULKAISUT

Tilastokeskus julkaisee kuukausittain Indeksitiedotuksia sarjassa KH kokonaisindeksit seuraaville indekseille:

1. Kuluttajahintaindeksi 1972 = 100
2. Kuluttajan hintaindeksi 1967 = 100
3. Kuluttajan hintaindeksi 1957: 10-12 = 100
4. Elinkustannusindeksi 1951: 10 = 100
5. Elinkustannusindeksi 1938: 8 - 1939: 7 = 100

Indeksit mittaavat poikkeavista nimistä huolimatta samaa asiaa; kuluttajahintojen kehitystä. Tällä hetkellä tilastokeskus laskee varsinaisesti vain kuluttajahintaindeksiä 1972 = 100. Muiden indeksien pisteluvut lasketaan tämän indeksin muutosten perusteella käyttäen raportin liitteessä 4 mainittuja kertoimia apuna. Näin kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 ja sitä vanhempien indeksien prosenttiset muutokset ovat yhtä suuret. Tämän takia tilastokeskus toivoo, että kuluttajahintaindeksin käyttäjät siirtyisivät käyttämään yksinomaan kuluttajahintaindeksiä 1972 = 100, koska vähitellen vanhempien indeksien julkaiseminen lopetetaan. Kokonaisindeksin lisäksi tässä joka kuukauden 15. päivä ilmestyvässä indeksitiedotuksessa julkaistaan tietoja kulutuksen pääryhmien hintakehityksestä sekä alueittaisten ja väestöryhmittäisten kuluttajahintaindeksien 1972 = 100 kehityksestä. Tiedot koskevat aina julkaisukuukautta edeltäneen kuukauden tasoa.

Neljännesvuosittain julkaistaan Tilastotiedotuksia sarjassa HI alueittainen kuluttajahintatilasto. Julkaisukuukaudet ovat huhti-, heinä-, loka- ja tammikuu. Kuluttajahintatilasto kuvaa aina julkaisukuukautta edeltäneiden kolmen kuukauden keskihintoja. Tammikuun indeksitiedotus julkaistaan aina hieman laajempaan painokseen. Tällöin julkaistaan tietoja indeksien alaryhmien kehityksestä sekä menneen vuoden vuosikeskiarvotiedot.

Neljästä uusimmasta indeksistä julkaistaan lisäksi tietoja Tilastokatsauksia sarjassa, jossa on myös hintatietoja eräistä tärkeimmistä hyödykkeistä.

LIITE 1.

1. Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 hyödykeluettelo ja painojärjestelmä

N:o	Hyödykkeet ja hyödyke-ryhmät	Keräys-tapa ²⁾	Hyödykkeiden lukumäärä		Paino 0/00		Hyödykkeiden sisäinen painorakenne alueittain %							Yhteensä
			1972	1967	1972	1967	Ryhmä ¹⁾							
							I	II	III	IV	V	VI	VII	
1.	Ravinto		89	81	241.2	283.1	11.8	26.8	22.5	10.0	17.0	4.1	7.8	100.0
1.1	Leipä ja viljatuotteet		17	15	34.1	46.9	12.1	27.1	22.6	9.7	17.3	4.2	7.0	100.0
	Erikoisvehnä jauhot ..	A			5.3		3.9	16.1	29.5	8.2	28.3	3.2	10.8	100.0
	Ruisjauhot	A			1.6		1.6	9.8	26.5	5.3	48.8	1.4	6.6	100.0
	Kaurahiutaleet	A			1.2		10.6	23.0	23.9	9.9	18.9	3.9	9.8	100.0
	Riisisuurimot	A			1.3		9.6	25.2	22.9	8.2	21.5	3.8	8.8	100.0
	Näkkileipä	A			1.2		12.1	29.9	22.7	9.4	12.0	4.9	9.0	100.0
	Reikäleipä	A			4.3		10.5	25.7	21.0	13.2	14.6	4.7	10.3	100.0
	Ranskanleipä	A			2.0		22.6	36.8	18.7	10.1	6.9	2.9	2.0	100.0
	Sekahiivaleipä	A			3.6		14.2	32.5	21.9	8.7	9.8	5.8	7.1	100.0
	Korvapuusti	A			2.0		16.8	34.1	19.6	10.7	11.0	4.3	3.5	100.0
	Omenaleivos	A			1.3		17.4	34.6	19.5	7.2	12.0	4.0	5.3	100.0
	Käärretorttu	A			1.3		17.4	34.6	19.5	7.2	12.0	4.0	5.3	100.0
	Voipulla	A			2.0		16.8	34.1	19.6	10.7	11.0	4.3	3.5	100.0
	Hillomunkki	A			2.0		16.8	34.1	19.6	10.7	11.0	4.3	3.5	100.0
	Korput	A			0.7		12.4	27.9	17.3	11.5	19.9	5.4	5.6	100.0
	Voileipäkeksit	AK			1.5		11.4	25.5	21.1	11.4	18.9	5.1	6.6	100.0
	Muut keksit	AK			2.2		13.0	26.7	23.4	10.1	16.0	5.2	5.6	100.0
	Makaroni	A			0.6		13.2	26.8	24.5	10.6	15.0	3.8	6.1	100.0
1.2	Liha		18	15	56.2	55.7	12.8	28.0	22.0	10.1	15.6	4.1	7.4	100.0
	Mullin paisti	A			2.4		16.0	31.8	20.1	9.7	15.3	2.7	4.4	100.0
	Raavaan paisti	A			2.4		16.0	31.8	20.1	9.7	15.3	2.7	4.4	100.0
	Mullin lapa	A			2.2		10.3	22.7	22.0	9.8	18.5	4.2	12.5	100.0
	Mullin rinta	A			2.2		10.3	22.7	22.0	9.8	18.5	4.2	12.5	100.0
	Jauheliha	A			7.6		15.1	31.3	22.0	9.9	12.5	4.3	4.9	100.0
	Porsaankyljys	A			4.5		12.3	26.2	21.9	12.0	16.8	2.9	7.9	100.0
	Sianliha, keskikylki	A			6.4		7.3	22.0	24.4	10.4	24.5	3.2	8.2	100.0
	Maksa	A			1.9		12.6	33.0	18.8	13.1	11.9	5.3	5.3	100.0
	Pakastettu broileri	A			0.3		27.9	34.0	18.2	6.5	6.1	5.6	1.7	100.0
	Naudan- ja sianliha- purkki	A			0.8		16.0	25.7	17.3	8.6	17.9	4.6	9.9	100.0
	Hernekeittopurkki ..	A			0.7		17.8	30.7	16.2	13.6	11.3	4.8	5.6	100.0
	Keittokinkku	A			3.9		15.9	33.5	20.3	8.6	11.5	3.9	6.3	100.0
	Meetvursti	A			2.3		16.2	27.3	21.9	10.5	12.1	4.7	7.3	100.0
	Pekonimakkara	A			2.8		10.4	24.1	23.6	11.2	16.9	3.9	9.9	100.0
	Lauantaimakkara	A			3.9		10.4	24.8	22.0	8.4	19.7	5.1	9.6	100.0
	Nakit	A			2.5		16.6	34.4	20.4	10.8	10.1	4.0	3.7	100.0
	Lenkkimakkara	A			8.6		11.2	27.6	24.3	9.9	14.0	4.7	8.3	100.0
	Maksalaatikko	A			0.8		19.9	37.9	17.9	7.9	7.5	4.8	4.1	100.0
1.3	Kala		6	6	6.5	8.0	11.7	25.8	20.0	9.3	18.7	4.1	10.4	100.0
	Silakka	A			0.5		14.8	31.9	30.4	4.8	10.8	3.3	4.0	100.0
	Muikku	A			0.5		2.3	11.0	12.8	11.1	40.7	1.7	20.4	100.0
	Hauki	A			2.0		7.0	21.8	16.6	10.7	25.4	4.4	14.1	100.0
	Pakastettu sei	A			0.8		18.0	28.5	21.2	9.5	11.4	3.9	7.5	100.0
	Suolattu silli	A			1.0		10.7	30.8	21.5	7.3	14.4	5.5	9.8	100.0
	Sillisäilykepurkki	A			1.7		17.1	29.3	21.6	9.6	11.9	3.9	6.6	100.0
1.4	Maito, juusto ja munat		9	8	46.9	56.3	10.2	25.6	23.3	10.6	17.9	4.2	8.2	100.0
	Kulutusmaito	A			24.1		6.7	22.0	24.5	10.0	22.8	3.4	10.6	100.0
	Kevyt maito	A			2.9		18.8	31.7	14.6	14.0	6.3	9.8	4.8	100.0
	Erikoiskerma	A			3.9		11.1	32.2	21.8	13.2	12.7	4.5	4.5	100.0
	Talouspiimä	A			1.7		10.5	23.5	22.6	11.8	20.1	3.8	7.7	100.0
	Jogurtti	A			2.8		19.3	36.4	18.0	10.3	6.6	5.5	3.9	100.0
	Emmentaljuusto	A			1.7		17.9	31.2	25.6	9.6	9.5	2.7	3.5	100.0
	Edamjuusto	A			2.3		12.8	22.6	24.1	9.8	17.7	5.0	8.0	100.0
	Kermajuusto	A			0.8		20.3	36.2	26.1	6.9	5.7	3.1	1.7	100.0
	Kananmunat	A			6.7		10.5	26.1	24.9	10.2	16.6	4.4	7.3	100.0

- 1) I Helsinki
 II Muut Etelä-Suomen kaupungit ja kauppalat
 III Etelä-Suomen maalaiskunnat
 IV Väli-Suomen kaupungit ja kauppalat
 V Väli-Suomen maalaiskunnat
 VI Pohjois-Suomen kaupungit ja kauppalat
 VII Pohjois-Suomen maalaiskunnat.

- 2) A = Haastattelijat keräävät ko. hyödykkeiden hintatiedot kaikilta keruupaikkakunnilta.
 AK = Haastattelijat keräävät ko. hyödykkeiden hintatiedot aluekeskuksista.
 K = ko. hyödykkeiden hintatiedot kerätään keskitetysti Helsingistä.

1. Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 hyödykeluettelo ja painojärjestelmä (jatk.)

N:o	Hyödykkeet ja hyödyke-ryhmät	Keräys-tapa ²⁾	Hyödykkeiden lukumäärä		Paino 0/00		Hyödykkeiden sisäinen painorakenne alueittain %							Yhteensä
			1972	1967	1972	1967	Ryhmä ¹⁾							
							I	II	III	IV	V	VI	VII	
1.5	Öljyt ja rasvat		4	4	20.7	33.8	8.2	23.5	24.2	9.9	21.4	4.0	8.8	100.0
	Meijerivoi	A			15.5		6.2	20.7	25.2	9.4	25.3	3.8	9.4	100.0
	Kalliimpi talous- margariini	A			2.1		9.4	27.5	22.5	12.6	13.9	4.5	9.6	100.0
	Jääkaappimargariini	A			2.5		17.9	36.0	20.5	11.2	5.2	4.9	4.3	100.0
	Rasvaskoite	AK			0.6		13.5	28.9	21.1	8.9	15.0	4.2	8.4	100.0
1.6	Hedelmät, marjat ja vihannekset		18	18	28.5	29.2	15.2	28.2	20.7	10.1	14.0	4.5	7.3	100.0
	Omenat	A			3.8		14.9	28.0	22.5	10.6	14.2	4.8	5.0	100.0
	Appelsiinit	A			4.3		16.2	27.9	20.0	12.6	12.1	4.4	6.8	100.0
	Banaanit	A			2.3		18.1	30.4	19.1	10.8	11.4	4.9	5.3	100.0
	Hedelmäsäilykepurkki	A			0.6		22.9	32.5	16.9	11.3	6.7	4.9	4.8	100.0
	Rusinat	A			1.1		12.1	22.9	25.7	10.3	16.6	4.8	7.6	100.0
	Puutarhamansikat	A			1.0		11.5	15.0	26.8	12.9	24.3	2.6	6.9	100.0
	Punaherukat	A			1.4		2.6	27.5	29.2	6.3	22.6	4.1	7.7	100.0
	Puolukkasose	A			3.3		4.6	17.0	21.0	9.2	21.7	5.5	21.0	100.0
	Mustaviinimarjamehu	A			0.4		26.9	24.2	13.5	11.8	8.8	5.3	9.5	100.0
	Appelsiinimehu	A			1.0		27.2	32.6	14.6	9.7	6.2	5.3	4.4	100.0
	Porkkana	A			1.6		18.7	33.8	20.5	8.6	11.0	3.7	3.7	100.0
	Tomaatti	A			2.1		18.0	33.0	21.2	8.9	10.4	3.9	4.6	100.0
	Kurkku	A			1.2		16.8	34.4	24.1	7.9	9.5	3.9	3.4	100.0
	Sipuli	A			0.6		19.0	32.4	15.3	10.7	12.2	4.0	6.4	100.0
	Pakastetut vihannekset	A			0.7		17.5	35.2	19.5	9.3	10.1	4.5	3.9	100.0
	Italiansalaatti	A			1.2		19.6	36.9	11.5	9.7	15.1	4.4	2.8	100.0
	Maustekurkut	A			1.3		18.1	29.0	17.7	9.4	13.5	4.3	8.0	100.0
	Uudet porkkanat	A			0.6		18.7	33.8	20.5	8.6	11.0	3.7	3.7	100.0
1.7	Perunat		3	2	3.5	5.5	10.0	23.6	23.1	9.6	20.7	3.7	9.3	100.0
	Ruokaperuna	A			2.5		8.9	22.7	23.5	9.8	21.7	3.8	9.6	100.0
	Perunasosehiutaleet	A			0.2		28.3	39.4	14.4	7.6	4.6	2.9	2.8	100.0
	Uudet perunat	A			0.8		8.9	22.7	23.5	9.8	21.7	3.8	9.6	100.0
1.8	Sokeri		2	2	7.3	11.9	6.7	22.1	26.9	9.0	21.6	3.9	9.8	100.0
	Hienosokeri	A			5.0		6.7	22.7	28.4	9.2	21.1	3.5	8.4	100.0
	Palasokeri	A			2.3		6.5	20.9	23.9	8.5	22.8	4.6	12.8	100.0
1.9	Kahvi ja tee		3	3	18.5	23.3	10.9	26.8	21.9	9.5	18.2	4.4	8.3	100.0
	Kahvipaketti	A			17.4		10.2	26.6	21.8	9.8	18.7	4.4	8.5	100.0
	Pikakahvi	A			0.4		26.1	32.2	21.9	5.2	5.6	5.2	3.8	100.0
	Teepussit	A			0.7		18.7	28.3	23.3	7.4	12.3	4.5	5.5	100.0
1.10	Muut ravintoaineet ..		9	8	19.0	12.5	14.4	29.6	22.0	10.5	13.8	3.8	5.9	100.0
	Mansikkahillo	A			0.5		21.1	24.3	15.2	10.5	14.8	6.1	8.0	100.0
	Maitosuklaa	A			5.3		18.0	30.5	20.3	11.8	11.4	3.4	4.6	100.0
	Pastillit	A			2.4		12.6	30.6	21.6	10.2	15.0	3.4	6.6	100.0
	Täytemakeinen	A			5.1		12.3	29.1	24.1	10.3	14.1	3.6	6.5	100.0
	Jäätelö	A			2.8		12.2	30.8	22.3	10.1	14.6	4.5	5.5	100.0
	Suola	A			0.3		8.0	22.8	22.4	8.1	26.3	3.9	8.5	100.0
	Sinappi	A			1.3		9.7	23.8	26.5	8.9	19.9	4.0	7.2	100.0
	Tomaattiketchup	A			0.4		23.0	33.9	19.1	9.5	7.6	3.3	3.6	100.0
	Vauvanruoka	A			0.9		17.4	33.2	18.1	10.2	10.1	3.9	7.1	100.0
2	Juomat ja tupakka ...		9	9	78.7	73.1	16.9	30.4	19.6	9.6	13.0	3.6	6.9	100.0
2.1	Juomat		4	4	47.8	38.4	17.3	31.0	20.1	9.8	12.9	3.1	5.8	100.0
	Sitruunajuoma	A			2.1		15.5	30.7	23.5	10.5	11.9	3.9	4.0	100.0
	Appelsiinista valm. virvoitusjuoma	A			2.1		15.5	30.7	23.5	10.5	11.9	3.9	4.0	100.0
	Pilsneri	A			0.3		9.6	19.7	17.9	14.6	26.6	1.8	9.8	100.0
	Alkoholijuomien indeksi	K			43.3		17.6	31.1	19.8	9.7	12.8	3.1	5.9	100.0

1. Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 hyödykeluettelo ja painojärjestelmä (jatk.)

N:o	Hyödykkeet ja hyödyke-ryhmät	Keräys-tapa ²⁾	Hyödykkeiden lukumäärä		Paino 0/00		Hyödykkeiden sisäinen painorakenne alueittain %							Yhteensä
			1972	1967	1972	1967	Ryhmä ¹⁾							
							I	II	III	IV	V	VI	VII	
2.2	Tupakka		5	5	30.9	34.7	16.2	29.7	18.9	9.3	13.1	4.2	8.6	100.0
	Savukkeet, 1-laji ...	K			0.8		16.3	30.2	18.7	9.1	13.2	4.3	8.2	100.0
	Savukkeet, 2-laji ...	K			26.2		16.3	30.2	18.7	9.1	13.2	4.3	8.2	100.0
	Savukkeet, 3-laji ...	K			1.6		16.3	30.2	18.7	9.1	13.2	4.3	8.2	100.0
	Sikarit	K			0.8		25.2	21.4	32.7	8.3	7.6	1.2	3.6	100.0
	Piipputupakka	K			1.5		9.4	24.5	14.3	12.8	14.9	4.4	19.7	100.0
3	Vaatetus ja jalkineet		49	49	76.7	94.2	15.3	30.2	19.2	10.5	13.1	4.3	7.4	100.0
3.1	Vaatetus		37	37	63.5	77.2	15.5	30.1	19.0	10.5	13.2	4.3	7.4	100.0
	Miesten kesätakki ...	AK			2.1		22.1	26.1	17.5	9.6	13.9	5.2	5.6	100.0
	Miesten puolitakki ..	AK			2.1		24.2	31.4	19.2	5.1	6.1	1.0	13.0	100.0
	Sadetakki	A			0.2		37.0	38.7	11.2	2.3	6.1	2.4	2.3	100.0
	Miesten hattu	AK			2.9		13.5	30.3	15.7	16.7	12.1	2.7	9.0	100.0
	Nahkahansikkaat	A			1.8		14.4	25.3	21.7	9.5	14.6	6.0	8.5	100.0
	Naisten päällystakki	AK			5.0		17.7	30.8	16.5	10.5	11.9	5.9	6.7	100.0
	Naisten turkki	AK			1.8		19.2	34.0	19.5	10.8	7.7	6.0	2.8	100.0
	Naisten ulkoilu-pusero	AK			1.4		9.2	19.9	21.8	12.8	15.6	5.9	14.8	100.0
	Lasten suoja-puku	AK			0.6		10.7	32.1	19.9	14.2	14.7	2.9	5.5	100.0
	Miesten puku	AK			3.6		16.6	30.5	21.8	9.8	12.0	4.9	4.4	100.0
	Miesten irtohousut ..	AK			4.1		17.0	23.6	19.7	9.7	17.4	3.4	9.2	100.0
	Veryttelypuku	A			1.1		11.3	35.1	17.7	7.5	13.0	5.0	10.4	100.0
	Kokosuoja-puku	A			1.0		12.3	25.8	26.9	8.8	13.2	2.5	10.5	100.0
	Miesten villatakki ..	AK			2.1		11.4	32.4	18.6	8.6	15.4	3.0	10.6	100.0
	Miesten paita, 1-laji	AK			1.5		14.0	31.8	18.4	9.3	16.5	2.9	7.1	100.0
	Miesten paita, 2-laji	AK			1.5		14.0	31.8	18.4	9.3	16.5	2.9	7.1	100.0
	Naisten housupuku ...	K			1.6		12.7	41.7	16.8	8.1	5.9	7.5	7.3	100.0
	Naisten hame	AK			0.9		24.0	34.1	12.4	4.8	9.8	5.6	9.3	100.0
	Naisten farmarit	AK			2.7		17.2	30.6	15.7	10.4	12.1	7.0	7.0	100.0
	Aamutakki	A			0.5		5.9	30.1	21.2	11.0	9.3	9.4	13.1	100.0
	Naisten paitapusero	AK			2.6		15.8	31.7	19.9	11.4	11.0	3.9	6.3	100.0
	Naisten neulepusero	AK			2.6		15.8	31.7	19.9	11.4	11.0	3.9	6.3	100.0
	Miesten sukat, 1-laji	AK			0.4		12.3	33.7	22.1	8.0	12.0	3.9	8.0	100.0
	Miesten sukat, 2-laji	AK			0.4		12.3	33.7	22.1	8.0	12.0	3.9	8.0	100.0
	Naisten sukat, 1-laji	AK			1.5		14.5	31.2	21.4	10.1	13.2	4.6	5.0	100.0
	Naisten sukat, 2-laji	AK			0.8		14.5	31.2	21.4	10.1	13.2	4.6	5.0	100.0
	Naisten sukat, 3-laji	AK			0.8		14.5	31.2	21.4	10.1	13.2	4.6	5.0	100.0
	Lasten sukkahousut ..	AK			0.4		18.6	25.2	22.7	14.8	9.2	3.9	5.6	100.0
	Alusvaatekerrasto ...	A			2.0		11.4	31.5	15.5	11.7	17.7	2.8	9.4	100.0
	Naisten pikkuhousut	AK			2.0		14.9	30.4	21.4	11.3	10.6	3.9	7.5	100.0
	Naisten rintaliivit	AK			1.1		11.1	30.0	20.7	11.5	16.2	6.0	4.5	100.0
	Miesten pukukangas ..	AK			0.5		13.2	30.3	14.4	15.2	18.3	3.1	5.5	100.0
	Leninkikangas, 1-laji	AK			2.2		16.8	28.6	17.6	12.2	15.0	2.8	7.0	100.0
	Leninkikangas, 2-laji	AK			5.0		16.3	28.5	19.4	10.5	14.6	3.5	7.2	100.0
	Villalanka	A			1.7		12.0	27.6	21.3	8.6	16.9	4.7	8.9	100.0
	Lankarulla	A			0.8		11.8	29.1	21.2	13.3	13.6	5.2	5.8	100.0
	Miesten housujen lyhennys	A			1.2		20.7	34.8	16.0	14.0	11.2	1.4	1.9	100.0
3.2	Jalkineet		12	12	13.2	17.0	13.8	30.4	20.3	10.6	12.7	4.4	7.8	100.0
	Miesten kumisaapas ..	A			0.7		5.2	26.4	19.4	8.9	21.7	3.6	14.8	100.0
	Yleiskumisaapas	A			0.7		5.2	26.4	19.4	8.9	21.7	3.6	14.8	100.0
	Monot	A			0.7		8.7	25.0	26.4	5.2	14.6	5.0	15.1	100.0
	Kumitossut	A			0.4		8.9	28.9	22.5	6.1	14.1	6.5	13.0	100.0
	Miesten kengät, 1-laji	K			0.4		16.5	31.0	17.9	13.3	11.4	4.0	5.9	100.0
	Miesten kengät, 2-laji	K			2.0		16.5	31.0	17.9	13.3	11.4	4.0	5.9	100.0
	Naisten kengät, 1-laji	K			0.6		16.5	31.0	17.9	13.3	11.4	4.0	5.9	100.0
	Naisten kengät, 2-laji	K			2.9		16.5	31.0	17.9	13.3	11.4	4.0	5.9	100.0
	Naisten kengät, 3-laji	K			2.0		16.5	31.0	17.9	13.3	11.4	4.0	5.9	100.0
	Naisten kengät, 4-laji	K			1.7		13.1	33.0	26.0	5.1	8.5	5.5	8.8	100.0
	Nuorten ja lasten kengät	K			0.5		7.4	41.0	32.6	2.2	8.5	2.8	5.5	100.0
	Aamutshovit	K			0.6		15.8	23.9	20.0	9.9	20.4	6.9	3.1	100.0

1. Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 hyödykeluettelo ja painojärjestelmä (jatk.)

N:o	Hyödykkeet ja hyödyke-ryhmät	Keräys-tapa ²⁾	Hyödykkeiden lukumäärä		Paino 0/00		Hyödykkeiden sisäinen painorakenne alueittain %							Yhteensä
			1972	1967	1972	1967	Ryhmä ¹⁾							
							I	II	III	IV	V	VI	VII	
4.	Asunto		15	15	165.5	160.7	20.3	31.6	17.3	10.6	10.2	5.1	4.9	100.0
4.1	Omakotitalot	AK	8	8	68.5	75.2	5.7	24.4	28.8	9.0	18.9	4.1	9.1	100.0
4.2	Osakehuoneistot	AK	6	6	45.4	37.9	33.9	40.4	6.7	11.7	1.0	6.5	0.7	100.0
4.3	Vuokrahuoneistot	AK	1	1	51.6	47.6	28.4	33.6	11.3	11.7	6.7	5.2	3.1	100.0
5.	Lämpö ja valo		5	6	26.5	36.8	7.1	25.7	27.2	9.5	18.3	4.1	8.1	100.0
5.1	Sähkö	AK	1	1	11.9	10.8	10.4	26.9	24.2	9.8	16.5	4.3	7.9	100.0
5.2	Nestekaasu	A	1	1	1.0	1.6	16.2	12.6	25.7	6.0	26.8	1.4	11.3	100.0
5.3	Kevyt polttoöljy	A	1	1	7.5	6.5	3.5	23.2	31.9	9.5	18.4	4.9	8.6	100.0
5.4	Kiinteät polttoaineet		2	3	6.1	17.9	3.7	28.4	27.3	9.5	20.6	3.3	7.2	100.0
	Koivuhalot	A			5.1		2.3	27.0	27.6	9.7	22.7	3.3	7.4	100.0
	Antrasiitti	K			1.0		11.1	35.6	25.9	8.0	9.8	3.0	6.6	100.0
6.	Kotitalouskalusto, -tarvikkeet ja palvelukset		57	42	62.2	56.1	13.2	30.6	22.5	9.3	13.1	4.5	6.8	100.0
6.1	Huonekalut ja matot		11	8	21.1	13.3	12.9	34.3	20.3	9.6	11.3	6.2	5.4	100.0
	Keittiöpöytä	AK			0.4		12.7	32.1	18.0	11.4	12.1	7.9	5.8	100.0
	Ruokapöytä	AK			4.6		12.3	36.6	18.4	8.9	11.1	6.2	6.5	100.0
	Keittiötuoli	AK			0.4		6.6	26.4	22.7	12.8	20.9	4.8	5.8	100.0
	Lepotuoli	AK			9.3		13.3	34.6	21.4	8.7	11.1	6.1	4.8	100.0
	Tuoli	AK			0.8		13.2	33.0	18.9	11.3	10.8	6.8	6.0	100.0
	Sänky	AK			0.8		10.7	36.1	17.4	12.8	12.7	7.1	3.2	100.0
	Vuodelavitsa	AK			0.7		10.7	36.1	17.4	12.8	12.7	7.1	3.2	100.0
	Työvalaisin	AK			0.4		14.1	34.9	20.5	13.0	7.5	5.9	4.1	100.0
	Keittiövalaisin	AK			0.4		14.1	34.9	20.5	13.0	7.5	5.9	4.1	100.0
	Ryijymatto	AK			2.0		12.5	29.1	23.8	10.3	10.8	5.3	8.2	100.0
	Kookosmatto	AK			1.3		16.8	33.0	18.1	9.1	12.1	7.2	3.7	100.0
6.2	Kotitaloustekstiilit ja muut kalusteet ...		9	8	6.9	7.5	14.9	30.3	21.1	8.0	12.7	4.1	8.9	100.0
	Vaahtomuovipatja	AK			0.6		30.8	20.0	13.8	10.5	12.7	0.7	11.5	100.0
	Vanupeite	AK			0.5		11.7	31.6	17.4	2.6	16.8	10.1	9.8	100.0
	Huopa	AK			0.5		11.5	33.2	18.3	2.7	17.5	6.6	10.2	100.0
	Lakana	A			0.8		13.1	23.7	12.2	16.1	21.5	1.5	11.9	100.0
	Pyyheliina	A			0.9		17.5	29.6	21.8	11.8	9.5	4.0	5.8	100.0
	Muovikangas	AK			0.1		29.6	31.0	13.4	7.6	11.6	3.2	3.6	100.0
	Verhokangas	AK			1.7		6.9	35.1	30.3	4.9	10.6	5.2	7.0	100.0
	Peili	AK			0.8		18.8	33.3	19.2	5.9	12.0	4.5	6.3	100.0
	Muovinen pyykkikori	A			1.0		15.8	29.6	22.5	9.1	8.3	2.1	12.6	100.0
6.3	Kotitalouskoneet ja -laitteet		8	5	9.9	10.1	9.5	25.1	23.9	9.2	17.9	5.2	9.2	100.0
	Ompelukone	AK			1.2		7.9	31.1	22.7	10.6	18.3	7.5	1.9	100.0
	Jääkaappi	AK			1.4		10.5	20.9	20.3	10.1	22.3	5.8	10.1	100.0
	Pakastekaappi	AK			1.4		2.7	21.9	28.1	7.6	23.3	2.7	13.7	100.0
	Pölynimuri	AK			2.0		17.3	38.3	31.2	3.1	5.5	1.7	2.9	100.0
	Pesukone	AK			1.5		1.8	11.0	13.9	16.9	24.8	11.9	19.7	100.0
	Sähkösilitysrauta ..	AK			1.0		8.1	24.2	26.1	10.0	18.4	4.6	8.6	100.0
	Sähkövatkain	AK			0.6		12.8	31.6	22.4	7.1	16.7	4.5	4.9	100.0
	Ulkogrilli	AK			0.8		15.9	20.4	24.5	9.5	17.2	2.2	10.3	100.0
6.4	Kotitalouden käyttö-esineet		15	10	7.8	6.0	13.9	26.6	25.6	10.0	14.0	3.0	6.9	100.0
	Kahvikuppi	AK			0.6		16.3	24.0	28.1	12.3	9.5	2.3	7.5	100.0
	Ruokalautanen	AK			0.6		16.3	24.0	28.1	12.3	9.5	2.3	7.5	100.0
	Juomalasiat	AK			0.5		16.2	24.5	27.9	12.2	9.4	2.3	7.5	100.0
	Paistinpannu	A			0.3		6.6	33.2	25.4	9.6	17.3	3.3	4.6	100.0
	Kattila, 1-laji	AK			0.3		6.6	33.2	25.4	9.6	17.3	3.3	4.6	100.0

1. Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 hyödykeluettelo ja painojärjestelmä (jatk.)

N:o	Hyödykkeet ja hyödyke-ryhmät	Keräys tapa ²⁾	Hyödykkeiden lukumäärä		Paino 0/00		Hyödykkeiden sisäinen painorakenne alueittain %							Yhteensä
			1972	1967	1972	1967	Ryhmä ¹⁾							
							I	II	III	IV	V	VI	VII	
	Kattila, 2-laji	A			0.3		6.6	33.2	25.4	9.6	17.3	3.3	4.6	100.0
	Uunivuoka	AK			0.3		22.9	33.0	14.3	6.9	11.2	5.1	6.6	100.0
	Veitset ja haarukat ..	A			0.3		19.8	33.9	12.5	9.1	15.8	1.8	7.1	100.0
	Muovisanko	AK			1.2		15.3	29.3	24.3	9.4	11.5	3.1	7.1	100.0
	Termospullo	A			0.2		9.6	29.3	19.4	8.8	15.2	5.3	12.4	100.0
	Leikkuuveitsi	AK			0.4		22.2	29.9	24.9	6.3	11.5	2.0	3.2	100.0
	Puukko	AK			0.5		14.1	17.9	39.1	9.7	12.6	2.7	3.9	100.0
	Vasara	AK			0.5		14.1	17.9	39.1	9.7	12.6	2.7	3.9	100.0
	Hehkulamppu	AK			0.7		12.6	22.0	21.8	12.8	19.1	3.9	7.8	100.0
	Paristot	A			1.1		9.6	27.3	21.8	8.4	19.9	3.4	9.6	100.0
6.5	Kotitaloustarvikkeet ja -palvelukset		14	11	16.5	19.2	14.8	31.1	23.6	9.0	12.3	2.9	6.3	100.0
	Synteettinen pesujauhe	A			2.1		13.2	27.9	21.6	10.7	14.1	3.8	8.7	100.0
	Astianpesuaine	A			0.5		13.5	31.7	19.1	11.7	14.0	4.8	5.2	100.0
	Mäntysuopa	A			0.2		9.4	27.3	24.8	11.0	14.6	3.4	9.5	100.0
	Lattiasaha	AK			0.7		13.6	35.9	19.2	10.3	9.8	4.7	6.5	100.0
	Lakaisuharja	AK			0.6		15.5	29.4	22.0	6.7	15.0	2.9	8.5	100.0
	Talouspaperi	A			1.5		15.4	26.9	21.3	11.7	14.4	4.7	5.6	100.0
	Kynttilä	AK			0.8		16.3	25.2	21.3	10.0	15.7	3.6	7.9	100.0
	Tulitikut	A			0.6		11.1	23.5	24.0	7.8	21.8	2.4	9.4	100.0
	Teippirolla	AK			1.0		11.2	29.1	22.1	10.0	15.9	4.3	7.4	100.0
	Normaali valkopesu ...	A			1.3		25.7	44.9	11.6	11.4	3.3	3.0	0.1	100.0
	Kemiallinen pesu	AK			0.9		33.7	31.2	14.9	10.4	4.5	2.5	2.8	100.0
	Kotitalouspalvelukset ..	AK			0.9		6.5	27.5	34.4	5.2	15.2	4.3	6.9	100.0
	Ansiotasoindeksi	K			4.5		12.7	32.6	30.6	6.4	10.8	0.5	6.4	100.0
	Kotivakuutus	K			0.9		10.7	32.2	22.1	10.1	15.2	3.9	5.8	100.0
7.	Liikenne		31	30	153.7	130.4	15.6	27.3	22.8	8.8	15.0	4.9	5.6	100.0
7.1	Henkilökohtaiset liikennevälineet		3	3	51.7	42.7	11.7	24.4	26.3	9.2	16.9	5.4	6.1	100.0
	Henkilöauto	AK			47.4		11.4	25.2	27.2	8.6	17.2	5.5	4.9	100.0
	Mopedi	AK			3.1		15.9	12.6	15.6	16.7	13.9	2.9	22.4	100.0
	Polkupyörä	AK			1.2		11.8	24.1	20.7	10.5	15.5	7.0	10.4	100.0
7.2	Henkilökohtaisten liikennevälineiden käyttökustannukset		15	15	57.4	50.5	12.9	28.4	21.2	10.4	16.0	5.2	5.9	100.0
	Bensiini	K			26.7		11.9	25.8	22.8	12.2	16.0	4.6	6.7	100.0
	Öljy	AK			0.9		12.2	19.0	25.0	10.7	18.6	5.5	9.0	100.0
	Henkilöauton voitelu ..	A			3.7		13.0	34.1	22.2	11.0	7.5	6.4	5.8	100.0
	Henkilöauton ulko-rengas	AK			2.8		15.6	30.3	23.9	6.8	15.7	2.9	4.8	100.0
	Henkilöauton sisärengas	AK			0.9		15.6	30.3	23.9	6.8	15.7	2.9	4.8	100.0
	Äänenvaimentaja	AK			1.0		7.8	3.2	8.2	2.5	70.9	7.3	0.1	100.0
	Akku	AK			0.6		11.4	31.7	22.5	12.4	15.3	4.5	2.2	100.0
	Kansitiiviste	AK			1.6		13.9	35.0	19.6	7.8	13.9	6.5	3.3	100.0
	Sytytystulppa	AK			0.6		11.4	31.7	22.5	12.4	15.3	4.5	2.2	100.0
	Merkkikohtaisia varaosia	AK			3.7		6.5	40.3	16.4	10.0	17.2	5.4	4.2	100.0
	Autonasentajan keskituntipalkka	K			3.8		21.3	27.2	12.8	7.8	15.4	11.1	4.4	100.0
	Pakollinen liikennevakuutus	K			7.9		14.3	26.7	24.3	9.1	15.2	4.8	5.6	100.0
	Rekisteröinti	K			0.5		23.5	53.7	6.6	8.9	2.5	2.9	1.9	100.0
	Katsastus	K			0.5		23.5	53.7	6.6	8.9	2.5	2.9	1.9	100.0
	Ajo-opetus	AK			2.2		7.3	30.4	18.1	8.0	17.3	5.8	13.1	100.0
7.3	Ostetut matkat		9	8	35.6	31.5	24.9	29.7	19.7	6.1	11.2	3.5	4.9	100.0
	Paikallismatkat	AK			14.6		25.5	30.6	21.7	5.6	10.4	2.4	3.8	100.0
	Pitkät linja-automatkat ..	K			5.3		17.4	24.3	21.4	6.5	17.7	2.5	10.2	100.0
	Lyhyet junamatkat	K			0.6		12.6	49.3	27.5	2.2	5.5	1.9	1.0	100.0

1. Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 hyödykeluettelo ja painojärjestelmä (jatk.)

N:o	Hyödykkeet ja hyödykeryhmitt	Keräystapa	Hyödykkeiden lukumäärä		Paino 0/00		Hyödykkeiden sisäinen painorakenne alueittain %							Yhteensä
			1972	1967	1972	1967	Ryhmä ¹⁾							
							I	II	III	IV	V	VI	VII	
	Pitkät junamatkat	K			3.7		19.6	29.5	18.0	8.6	14.1	5.7	4.5	100.0
	Vuokra-auto	AK			3.5		26.4	23.2	19.2	6.1	15.1	2.8	7.2	100.0
	Kotimaiset lentomatkat	K			0.6		21.2	8.5	23.8	8.9	1.5	30.9	5.2	100.0
	Ulkomaiset lentomatkat	K			0.2		23.1	24.1	18.7	11.7	5.3	16.8	0.3	100.0
	Ulkomaiset laivamatkat	K			0.4		9.8	40.4	35.2	4.4	10.2	0.0	0.0	100.0
	Valmismatkat	K			6.7		34.3	35.0	13.2	5.7	5.9	3.1	2.8	100.0
7.4	Tietoliikenne		4	4	9.0	5.7	17.8	28.2	24.4	7.7	12.8	5.0	4.1	100.0
	Paikallispuhelut	AK			3.9		17.2	28.7	25.5	17.1	12.5	5.0	4.0	100.0
	Kaukopuhelut	K			3.8		17.2	28.7	25.5	17.1	12.5	5.0	4.0	100.0
	Postimaksut	K			1.2		22.2	25.7	18.1	11.6	12.2	4.8	5.4	100.0
	Sähkemaksut	K			0.1		11.4	18.9	10.3	4.9	46.9	4.1	3.5	100.0
8.	Koulutus ja virkistys		38	27	79.7	66.5	16.9	31.7	19.2	9.7	11.8	4.4	6.3	100.0
8.1	Virkistys- ja huvittelutavarat		19	11	29.5	27.2	16.1	32.2	19.2	9.5	12.4	4.6	6.0	100.0
	Matkaradio	AK			1.7		15.7	29.0	19.1	11.5	13.6	4.5	6.6	100.0
	Nauhuri	AK			1.8		20.1	35.0	16.2	9.6	9.2	5.9	4.0	100.0
	Televisiot	AK			3.1		13.4	29.3	15.1	11.9	15.7	5.8	8.8	100.0
	Kamerat	AK			1.3		11.8	27.7	22.3	6.9	19.2	3.4	8.7	100.0
	Äänilevyt ja kasetit	AK			0.9		26.7	39.3	11.3	6.8	7.5	3.5	4.9	100.0
	Vapaa-ajan vene	AK			2.4		17.5	35.4	20.1	6.6	12.3	4.5	3.6	100.0
	Sukset	AK			1.4		11.2	28.5	15.5	15.3	13.3	6.1	10.1	100.0
	Tikkataulu	AK			0.3		12.5	29.1	11.9	20.1	11.9	4.4	10.1	100.0
	Virvelinvapa	AK			0.8		5.5	32.1	19.7	11.8	14.9	4.0	12.0	100.0
	Katiska	AK			0.4		5.5	32.0	19.7	11.8	14.9	4.1	12.0	100.0
	Makuupussi	A			0.5		24.4	31.0	28.8	6.7	1.2	7.5	0.4	100.0
	Filmirulla	A			0.7		22.1	29.5	19.6	9.3	7.8	4.0	7.7	100.0
	Soittimet	AK			1.3		15.3	22.2	26.4	8.7	13.3	10.5	3.6	100.0
	Leikkikalut	AK			2.3		16.0	31.6	21.3	11.5	9.9	4.3	5.4	100.0
	Seurapelit	K			2.2		18.7	37.9	17.1	8.4	12.5	1.4	4.0	100.0
	Leikkokukat	AK			4.5		19.1	36.3	19.0	10.1	8.6	3.7	3.2	100.0
	Kukkasiipulit	AK			0.9		13.5	28.4	26.0	6.5	16.1	4.9	4.6	100.0
	Siemenet	AK			0.6		11.4	29.1	26.7	5.5	16.7	5.8	4.8	100.0
	Television korjaus ...	AK			2.4		13.5	30.8	19.9	6.1	16.4	4.0	9.3	100.0
8.2	Virkistys- ja huvittelupalvelukset		9	9	28.6	15.3	15.1	30.8	20.3	9.8	12.1	4.1	7.8	100.0
	Elokuvalippu	A			1.4		31.0	35.4	12.8	10.0	5.2	3.8	1.8	100.0
	Teatterilippu	AK			0.6		32.9	36.5	19.0	6.5	3.9	0.7	0.5	100.0
	Jalkapallo-ottelu ...	AK			0.4		16.1	42.4	10.4	12.4	12.9	1.9	3.9	100.0
	Kiekko-ottelu	AK			0.4		16.1	42.4	10.4	12.4	12.9	1.9	3.9	100.0
	Huvitilaisuudet	AK			3.1		9.3	27.8	24.6	9.0	15.6	3.2	10.5	100.0
	Radio- ja TV-luvat ...	K			4.0		13.2	28.6	21.2	10.9	15.1	4.8	6.2	100.0
	Arpajaismenot	K			16.9		14.2	30.8	20.6	9.4	11.8	4.5	8.7	100.0
	Filmin kehitys	A			0.9		19.0	31.1	18.7	12.3	10.5	2.6	5.8	100.0
	Filmin kopio	A			0.9		19.0	31.1	18.7	12.3	10.5	2.6	5.8	100.0
8.3	Kirjat, lehdet ja muut painotuotteet		5	5	14.7	15.7	17.6	32.1	19.7	9.8	11.5	3.9	5.4	100.0
	Kirjallisuuden keskihinta	K			6.2		20.8	35.8	17.9	9.7	7.5	3.4	4.9	100.0
	Sanomalehtien tilausmaksu	K			4.0		12.7	28.0	23.1	9.8	16.3	4.0	6.1	100.0
	Aikakauslehtien tilausmaksu	K			3.1		13.9	29.7	20.5	10.5	14.9	4.7	5.8	100.0
	Sanomalehtien irtolnumerot	K			0.3		41.2	32.7	15.3	5.6	0.7	3.7	0.8	100.0
	Aikakauslehtien irtolnumerot	K			1.1		22.0	32.5	16.5	9.3	9.7	4.3	5.7	100.0
8.4	Koulutus ja kasvatus Oppikoulujen lukukausimaksu	K	5	2	6.9	8.3	25.9	33.2	14.1	9.5	8.4	5.5	3.4	100.0
					1.3		24.4	27.4	17.1	8.0	14.3	5.3	3.5	100.0

1. Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 hyödykeluettelo ja painojärjestelmä (jatk.)

N:o	Hyödykkeet ja hyödyke-ryhmät	Keräys-tapa ²⁾	Hyödykkeiden lukumäärä		Paino 0/00		Hyödykkeiden sisäinen painorakenne alueittain %							Yhteensä
			1972	1967	1972	1967	Ryhmä ¹⁾							
							I	II	III	IV	V	VI	VII	
	Korkeakoulujen luku-kausimaksut	AK			0.7		24.4	27.4	17.1	8.0	14.3	5.3	3.5	100.0
	Kauppaoppilaitosten lukukausimaksu	AK			0.6		24.4	27.4	17.1	8.0	14.3	5.3	3.5	100.0
	Kirjekurssit	K			0.9		39.3	32.4	10.9	9.3	2.8	2.5	2.8	100.0
	Lasten päivähoito	K			3.4		23.6	37.9	12.6	10.6	5.2	6.5	3.6	100.0
9.	Muut tavarat ja palvelukset		59	50	115.8	99.1	21.1	29.2	18.8	10.0	11.6	4.6	4.7	100.0
9.1	Terveyden ja sairauden hoito		10	8	33.2	27.1	17.5	25.1	20.8	10.2	16.1	4.2	6.1	100.0
	Lääkkeet	K			13.1		13.0	22.6	22.8	9.2	21.4	4.0	7.0	100.0
	Haavalaastari	A			0.3		20.5	28.7	19.2	9.1	11.2	4.2	7.1	100.0
	Silmälasiensinssit ..	K			1.8		16.5	29.0	18.4	10.9	13.3	5.0	6.9	100.0
	Hammasteesi	K			0.9		15.7	24.6	18.5	11.5	16.7	5.1	7.9	100.0
	Kuulolaite	K			0.2		6.9	32.0	13.5	6.6	33.2	6.3	1.5	100.0
	Lääkärinpalkkio	K			4.7		22.3	23.4	18.5	11.1	14.8	3.9	6.0	100.0
	Hammaslääkärin palkkio	K			5.5		26.0	32.4	17.3	10.4	8.3	2.7	2.9	100.0
	Tutkimus- ja hoito-													
	maksut	K			2.5		21.1	18.1	25.9	13.8	8.7	9.0	3.4	100.0
	Yleinen sairaala	K			3.3		13.6	26.9	21.2	9.1	16.6	3.7	8.9	100.0
	Poliklinikkamaksu	K			0.9		14.1	27.5	19.7	9.5	16.4	3.3	9.5	100.0
9.2	Henkilökohtainen puh-taus		20	14	15.6	14.6	19.5	32.9	17.5	11.4	9.5	4.5	4.7	100.0
	Tukanleikkuu	A			1.0		17.4	37.8	18.1	9.6	9.5	3.5	4.1	100.0
	Vesikempeus	A			3.0		22.5	33.3	17.3	9.4	10.3	3.5	3.7	100.0
	Uimahalli- ja sauna-													
	maksut	AK			1.1		24.8	44.9	6.8	15.7	1.4	5.1	1.3	100.0
	Sähköparranajokone ...	AK			0.3		12.2	27.8	22.7	9.7	16.0	5.5	6.1	100.0
	Henkilövaaka	AK			0.3		15.2	27.9	19.9	10.9	11.5	5.9	8.7	100.0
	Hammasharja	AK			0.6		16.3	35.4	22.0	16.6	5.0	1.2	3.5	100.0
	Hienosaippua	AK			0.3		16.3	34.6	19.6	9.5	10.8	4.3	4.9	100.0
	Saunasaippua	A			0.3		16.3	34.6	19.6	9.5	10.8	4.3	4.9	100.0
	Hiustenpesuaine	AK			1.0		18.3	32.5	16.2	9.7	12.5	5.6	5.2	100.0
	Hammastahna	A			0.5		16.7	32.6	16.9	11.5	10.9	5.5	5.9	100.0
	Ruulipuna	AK			1.0		21.3	29.7	18.9	11.2	7.9	6.1	4.9	100.0
	Käsivoide	AK			0.3		16.9	28.6	18.0	12.6	12.2	5.4	6.3	100.0
	Kasvovoide	AK			1.0		21.3	29.7	18.9	11.2	7.9	6.1	4.9	100.0
	Deodorantti	AK			1.6		14.4	33.0	20.5	11.7	11.0	4.3	5.1	100.0
	Toalettipaperi	A			1.2		17.6	29.6	17.8	12.3	10.5	5.9	6.3	100.0
	Vauvanvaipat	A			0.6		23.5	32.7	15.1	14.4	8.2	2.0	4.1	100.0
	Terveyssiteet	AK			0.6		16.5	29.3	18.8	12.0	12.1	5.1	6.2	100.0
	Enkäisyvälineet	K			0.3		33.3	26.4	12.4	11.7	9.6	4.6	2.0	100.0
	Partakoneenterät	A			0.3		22.2	28.0	17.4	9.3	10.6	5.2	7.3	100.0
	Partavaahto	AK			0.3		21.7	27.2	18.2	10.0	10.3	4.8	7.8	100.0
9.3	Muut tavarat		13	13	7.7	5.4	18.4	29.4	18.4	11.3	12.1	4.7	5.7	100.0
	Rannekello	AK			0.8		13.6	29.7	19.2	10.4	15.7	6.0	5.4	100.0
	Herätyskello	AK			0.2		11.2	27.4	20.2	7.9	24.6	3.1	5.6	100.0
	Kellon puhdistus	A			0.4		15.9	23.1	23.2	16.3	12.7	2.7	6.1	100.0
	Kellon varaosat	AK			0.6		17.9	28.2	21.7	14.5	10.1	2.3	5.3	100.0
	Kultasormus	AK			1.5		17.3	33.7	16.4	12.3	9.1	6.2	5.0	100.0
	Matkalaukku	AK			0.7		25.3	30.3	16.7	9.4	8.7	4.5	5.1	100.0
	Salkku	AK			0.7		25.3	30.3	16.7	9.4	8.7	4.5	5.1	100.0
	Sateensuoja	AK			0.5		28.7	23.3	13.6	8.8	16.2	4.5	4.9	100.0
	Lastenvaunut	AK			0.3		11.7	32.1	18.0	19.8	9.8	1.9	6.7	100.0
	Lehtiö	AK			0.5		16.8	28.3	19.6	10.4	13.5	4.6	6.8	100.0
	Lyijykynä	AK			0.5		16.8	28.3	19.6	10.4	13.5	4.6	6.8	100.0
	Kuulakärkikynä	AK			0.5		16.8	28.3	19.6	10.4	13.5	4.6	6.8	100.0
	Pyyhekumi	AK			0.5		16.8	28.3	19.6	10.4	13.5	4.6	6.8	100.0

LIITE 2.

2. Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 aluepainojärjestelmä hyödykkeittäin

N:o	Hyödykkeet ja hyödykeryhmät	Alueittaiset painorakenteet 0/00				
		Koko maa	Helsinki	Etelä-Suomi	Väli-Suomi	Pohjois-Suomi
1.	Ravinto	241.2	179.1	239.0	277.0	265.0
1.1	Leipä ja viljatuotteet	34.1	25.9	34.0	39.0	35.3
	Erikoisvehnäjauhot	5.3	1.3	4.9	8.2	6.8
	Ruisjauhot	1.6	0.2	1.2	3.8	1.2
	Kaurahiutaleet	1.2	0.8	1.1	1.4	1.5
	Riisisuurimot	1.3	0.8	1.2	1.6	1.5
	Näkkileipä	1.2	0.9	1.2	1.0	1.5
	Reikäleipä	4.3	2.8	4.1	5.1	6.0
	Ranskanleipä	2.0	2.9	2.3	1.5	0.9
	Sekahiivaleipä	3.6	3.2	3.9	2.8	4.2
	Korvapuusti	2.0	2.1	2.1	1.8	1.4
	Omenaleivos	1.3	1.4	1.5	1.1	1.2
	Kääretorttu	1.3	1.4	1.5	1.1	1.2
	Voipulla	2.0	2.1	2.1	1.8	1.4
	Hillomunkki	2.0	2.1	2.1	1.8	1.4
	Korput	0.7	0.5	0.6	0.9	0.7
	Voileipäkeksit	1.5	1.1	1.4	2.0	1.6
	Muut keksit	2.2	1.8	2.2	2.4	2.2
	Makaroni	0.6	0.5	0.6	0.7	0.6
1.2	Liha	56.2	45.2	56.5	61.3	59.3
	Mullin paisti	2.4	2.4	2.4	2.5	1.5
	Raavaan paisti	2.4	2.4	2.5	2.5	1.5
	Mullin lapa	2.2	1.5	2.0	2.7	3.5
	Mullin rinta	2.2	1.4	2.0	2.7	3.5
	Jauheliha	7.6	7.2	8.2	7.2	6.5
	Porsaankyljys	4.5	3.5	4.4	5.5	4.5
	Sianliha, keskikylki	6.4	2.9	6.0	9.5	6.7
	Maksa	1.9	1.5	1.9	1.9	1.8
	Pakastettu broileri	0.3	0.5	0.3	0.1	0.2
	Naudan- ja sianlihapurkki	0.8	0.8	0.7	0.9	1.1
	Hernekeittopurkki	0.7	0.8	0.7	0.8	0.7
	Keittokinkku	3.9	4.0	4.3	3.4	3.7
	Meetvursti	2.3	2.3	2.2	2.2	2.5
	Pekonimakkara	2.8	1.8	2.6	3.3	3.5
	Lauentaimakkara	3.9	2.6	3.7	4.7	5.3
	Nakit	2.5	2.6	2.7	2.2	1.8
	Lenkimakkara	8.6	6.0	9.0	8.7	10.3
	Maksalaatikko	0.8	1.0	0.9	0.5	0.7
1.3	Kala	6.5	4.8	6.0	7.8	8.7
	Silakka	0.5	0.5	0.6	0.3	0.3
	Muikku	0.5	0.1	0.3	1.2	1.1
	Hauki	2.0	0.9	1.6	3.1	3.5
	Pakastettu sei	0.8	0.9	0.8	0.7	0.8
	Suolattu silli	1.0	0.6	1.0	0.9	1.4
	Sillisäilykepurkki	1.7	1.8	1.7	1.6	1.6
1.4	Maito, juusto ja munat	46.9	30.1	46.1	56.7	53.8
	Kulutusmaito	24.1	10.1	22.5	33.5	31.0
	Kevyt maito	2.9	3.4	2.7	2.5	3.9
	Erikoiskerma	3.9	2.7	4.2	4.3	3.2
	Talouspiimä	1.7	1.1	1.6	2.3	1.8
	Jogurtti	2.8	3.5	3.1	2.0	2.5
	Emmentaljuusto	1.7	1.9	1.9	1.4	0.9
	Edamjuusto	2.3	1.9	2.2	2.7	2.8
	Kermajuusto	0.8	1.1	1.0	0.4	0.4
	Kanarimunat	6.7	4.4	6.9	7.6	7.3
1.5	Öljyt ja rasvat	20.7	10.7	19.9	27.5	24.5
	Meijerivoi	15.5	6.1	14.3	22.7	18.9
	Kalliimpi talousmargariini	2.1	1.2	2.1	2.4	2.7
	Jääkaappimargariini	2.5	2.9	2.9	1.8	2.2
	Rasvasekoite	0.6	0.5	0.6	0.6	0.7

2. Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 aluepainojärjestelmä hyödykkeittäin (jatk.)

N:o	Hyödykkeet ja hyödykeryhmät	Alueittaiset painorakenteet 0/00				
		Koko maa	Helsinki	Etelä-Suomi	Väli-Suomi	Pohjois-Suomi
1.6	Hedelmät, marjat ja vihannekset	28.5	27.3	28.0	29.2	31.2
	Omenat	3.8	3.6	3.9	4.0	3.4
	Appelsiinit	4.3	4.4	4.1	4.5	4.5
	Banaanit	2.3	2.6	2.3	2.2	2.1
	Hedelmäsäilykepurkki	0.6	0.9	0.6	0.5	0.6
	Ruozinat	1.1	0.8	1.1	1.3	1.3
	Puutarhamansikat	1.0	0.8	0.9	1.6	0.9
	Punaherukat	1.4	0.2	1.6	1.7	1.5
	Puolukkasose	3.3	1.0	2.5	4.3	8.1
	Mustaviinimarjamenue	0.4	0.6	0.3	0.3	0.5
	Appelsiini-mehu	1.0	1.8	1.0	0.7	0.9
	Porkkana	1.6	1.9	1.8	1.4	1.1
	Tomaatti	2.1	2.4	2.3	1.7	1.7
	Kurkku	1.2	1.3	1.4	0.9	0.8
	Sipuli	0.6	0.7	0.5	0.6	0.6
	Pakastetut vihannekset	0.7	0.8	0.8	0.6	0.6
	Italiansalaatti	1.2	1.5	1.1	1.2	0.8
	Maustekurkut	1.3	1.4	1.2	1.2	1.4
	Uudet porkkanat	0.6	0.6	0.6	0.5	0.4
1.7	Perunat	3.5	2.2	3.3	4.6	4.2
	Ruokaperuna	2.5	1.4	2.3	3.4	3.1
	Perunasosehiutalet	0.2	0.3	0.2	0.1	0.1
	Uudet perunat	0.8	0.5	0.8	1.1	1.0
1.8	Sokeri	7.3	3.1	7.3	9.5	9.3
	Hienosokeri	5.0	2.1	5.2	6.5	5.6
	Palasokeri	2.3	1.0	2.1	3.0	3.7
1.9	Kahvi ja tee	18.5	12.7	18.2	21.8	21.7
	Kahvipaketti	17.4	11.2	17.0	21.0	20.8
	Pikakahvi	0.4	0.7	0.5	0.2	0.3
	Teepussit	0.7	0.8	0.7	0.6	0.6
1.10	Muut ravintoaineet	19.0	17.1	19.7	19.6	17.0
	Mansikkahillo	0.5	0.7	0.4	0.5	0.7
	Maitosuklaa	5.3	6.0	5.4	5.2	3.9
	Pastillit	2.4	1.9	2.5	2.5	2.2
	Täytmakeinen	5.1	4.0	5.5	5.3	4.8
	Jäätelö	2.8	2.1	3.0	3.0	2.6
	Suola	0.3	0.1	0.2	0.4	0.3
	Sinappi	1.3	0.8	1.3	1.6	1.4
	Tomaattiketchup	0.4	0.5	0.4	0.3	0.2
	Vauvanruoka	0.9	1.0	1.0	0.8	0.9
2.	Juomat ja tupakka	78.7	83.7	79.2	75.4	76.1
2.1	Juomat	47.8	52.2	49.1	46.0	39.3
	Sitruunajuoma	2.1	2.1	2.3	2.0	1.5
	Appelsiininista valmistettu virvoitusjuoma	2.1	2.0	2.3	2.0	1.5
	Pilsneri	0.3	0.2	0.2	0.6	0.3
	Alkoholijuomien indeksi	43.3	47.9	44.3	41.4	36.0
2.2	Tupakka	39.9	31.5	30.1	29.4	36.8
	Savukkeet, 1-laji	0.8	0.8	0.8	0.8	0.9
	Savukkeet, 2-laji	26.2	26.8	25.7	24.8	30.3
	Savukkeet, 3-laji	1.6	1.7	1.6	1.6	1.9
	Sikarit	0.8	1.3	0.9	0.5	0.4
	Piipputupakka	1.5	0.9	1.1	1.7	3.3
3.	Vaatetus ja jalkineet	76.7	73.6	76.1	76.9	83.4
3.1	Vaatetus	63.5	62.2	62.7	63.8	68.6
	Miesten kesätakki	2.1	2.9	1.8	2.1	2.1
	Miesten puolitakki	1.1	1.7	1.1	0.5	1.4
	Sadetakki	0.2	0.5	0.2	0.1	0.1

2. Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 aluepainojärjestelmä hyödykkeittäin (jatk.)

N:o	Hyödykkeet ja hyödykeryhmät	Alueittaiset painorakenteet 0/00				
		Koko maa	Helsinki	Etelä-Suomi	Väli-Suomi	Pohjois-Suomi
	Miesten hattu	2.9	2.4	2.7	3.5	3.1
	Nahkahansikkaat	1.8	1.7	1.7	1.9	2.4
	Naisten päällystakki	5.0	5.6	4.8	4.8	5.8
	Naisten turkki	1.8	2.1	1.9	1.4	1.4
	Naisten ulkoilupusero	1.4	0.8	1.2	1.7	2.6
	Lasten suojapuku	0.6	0.4	0.6	0.7	0.4
	Miesten puku	3.6	3.7	3.8	3.3	3.1
	Miesten irtohousut	4.1	4.4	3.6	4.7	4.8
	Verettelypuku	1.1	0.8	1.2	1.0	1.6
	Kokosuojapuku	1.0	0.8	1.1	1.0	1.2
	Miesten villatakki	2.1	1.5	2.2	2.2	2.7
	Miesten paita, 1-laji	1.5	1.3	1.5	1.7	1.4
	Miesten paita, 2-laji	1.5	1.3	1.5	1.7	1.4
	Naisten housupuku	1.6	1.3	1.9	0.9	2.2
	Naisten hame	0.9	1.4	0.9	0.6	1.3
	Naisten farmarit	2.7	2.9	2.5	2.5	3.5
	Aamutakki	0.5	0.2	0.5	0.4	1.1
	Naisten paitapusero	2.6	2.6	2.7	2.5	2.5
	Naisten neulepusero	2.6	2.6	2.7	2.5	2.5
	Miesten sukat, 1-laji	0.4	0.3	0.5	0.3	0.5
	Miesten sukat, 2-laji	0.4	0.3	0.5	0.3	0.5
	Naisten sukat, 1-laji	1.5	1.4	1.6	1.5	1.3
	Naisten sukat, 2-laji	0.8	0.7	0.8	0.7	0.7
	Naisten sukat, 3-laji	0.8	0.7	0.8	0.7	0.7
	Lasten sukkahousut	0.4	0.5	0.4	0.4	0.3
	Alusvaatekerrasto	2.0	1.4	1.8	2.4	2.2
	Naisten pikkuhousut	2.0	1.9	2.1	1.9	2.1
	Naisten rintaliivit	1.1	0.8	1.1	1.3	1.1
	Miesten pukukangas	0.5	0.5	0.5	0.8	0.4
	Leninkikangas, 1-laji	2.2	2.3	2.1	2.5	2.0
	Leninkikangas, 2-laji	5.0	5.1	4.8	5.3	4.9
	Villalanka	1.7	1.3	1.6	1.8	2.1
	Lankarulla	0.8	0.6	0.8	0.9	0.8
	Miesten housujen lyhennys	1.2	1.5	1.2	1.3	0.4
3.2	Jalkineet	13.2	11.4	13.4	13.1	14.8
	Miesten kumisaapas	0.7	0.3	0.7	1.0	1.2
	Yleiskumisaapas	0.7	0.2	0.7	0.9	1.2
	Monot	0.7	0.4	0.7	0.5	1.2
	Kumitossut	0.4	0.2	0.4	0.4	0.7
	Miesten kengät, 1-laji	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
	Miesten kengät, 2-laji	2.0	2.0	1.9	2.1	1.8
	Naisten kengät, 1-laji	0.6	0.7	0.6	0.7	0.6
	Naisten kengät, 2-laji	2.9	3.0	2.8	3.0	2.7
	Naisten kengät, 3-laji	2.0	2.0	1.9	2.1	1.8
	Naisten kengät, 4-laji	1.7	1.4	2.0	1.0	2.2
	Nuorten ja lasten kengät ..	0.5	0.2	0.7	0.2	0.4
	Aamutohvelit	0.6	0.6	0.6	0.8	0.6
4.	Asunto	165.5	211.0	162.9	145.8	153.8
4.1	Omakotitalot	68.5	24.6	73.2	80.9	83.9
4.2	Osakehuoneistot	45.4	94.1	43.0	24.6	30.3
4.3	Vuokrahuoneistot	51.6	92.3	46.7	40.3	39.6
5.	Lämpö ja valo	26.5	11.8	28.1	31.3	29.8
5.1	Sähkö	11.9	7.8	12.3	13.3	13.4
5.2	Nestekaasu	1.0	1.0	0.7	1.4	1.1
5.3	Kevyt polttoöljy	7.5	1.6	8.3	8.9	9.4
5.4	Kiinteät polttoaineet	6.1	1.4	6.8	7.7	5.9
	Koivuhalot	5.1	0.7	5.6	7.0	5.0
	Antrasiitti	1.0	0.7	1.2	0.7	0.9
6.	Kotitalouskalusto, -tarvik- keet ja palvelukset	62.2	51.8	66.4	59.0	65.1

2. Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 aluepainojärjestelmä hyödykkeittäin (jatk.)

N:o	Hyödykkeet ja hyödykeryhmät	Alueittaiset painorakenteet 0/00				
		Koko maa	Helsinki	Etelä-Suomi	Väli-Suomi	Pohjois-Suomi
6.1	Huonekalut ja matot	21.1	17.1	23.1	18.7	22.5
	Keittiöpöytä	0.4	0.3	0.4	0.4	0.5
	Ruokapöytä	4.6	3.5	5.1	3.9	5.4
	Keittiötuoli	0.4	0.2	0.4	0.6	0.4
	Lepotuoli	9.3	7.8	10.4	7.8	9.3
	Tuoli	0.8	0.6	0.8	0.7	0.9
	Sänky	0.8	0.5	0.8	0.8	0.7
	Vuodelavitsa	0.7	0.5	0.8	0.8	0.7
	Työvalaisin	0.4	0.4	0.5	0.4	0.4
	Keittiövalaisin	0.4	0.4	0.5	0.4	0.4
	Ryijymatto	2.0	1.6	2.1	1.8	2.5
	Kookosmatto	1.3	1.3	1.3	1.1	1.3
6.2	Kotitaloustekstiilit ja muut kalusteet	6.9	6.5	7.1	6.1	8.3
	Vaahtomuovipatja	0.6	1.2	0.4	0.6	0.7
	Vanupeite	0.5	0.4	0.5	0.4	0.9
	Huopa	0.5	0.4	0.5	0.4	0.7
	Lakana	0.8	0.7	0.6	1.3	1.0
	Pyyheliina	0.9	0.9	0.9	0.8	0.8
	Muovikangas	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1
	Verhokangas	1.7	0.7	2.2	1.1	1.9
	Peili	0.8	1.0	0.9	0.6	0.8
	Muovinen pyykkikori	1.0	1.0	1.0	0.8	1.4
6.3	Kotitalouskoneet ja -laitteet	9.9	5.9	9.8	11.4	13.2
	Ompelukone	1.2	0.6	1.3	1.4	1.0
	Jääkaappi	1.4	0.9	1.2	2.0	2.1
	Pakastekaappi	1.4	0.2	1.4	1.8	2.1
	Pölynimuri	2.0	2.1	2.7	0.7	0.8
	Pesukone	1.5	0.2	0.8	2.7	4.5
	Sähkösilitysrauta	1.0	0.5	1.0	1.2	1.2
	Sähkövatkain	0.6	0.5	0.6	0.6	0.5
	Ulkogrilli	0.8	0.9	0.8	1.0	1.0
6.4	Kotitalouden käyttöesineet	7.8	6.8	8.2	7.9	7.1
	Kahvikuppi	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5
	Ruokalautanen	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5
	Juomalasit	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
	Paistinpannu	0.3	0.1	0.3	0.3	0.2
	Kattilia, 1-laji	0.3	0.1	0.4	0.3	0.2
	Kattila, 2-laji	0.3	0.1	0.4	0.3	0.2
	Uunivuoka	0.3	0.5	0.3	0.3	0.4
	Veitset ja haarukat	0.3	0.4	0.3	0.3	0.2
	Muovisanko	1.2	1.1	1.3	1.1	1.1
	Termospullo	0.2	0.1	0.2	0.2	0.4
	Leikkuuveitsi	0.4	0.5	0.4	0.3	0.2
	Puukko	0.5	0.5	0.6	0.5	0.3
	Vasara	0.5	0.5	0.6	0.5	0.3
	Hehkulamppu	0.7	0.6	0.6	1.0	0.8
	Paristot	1.1	0.6	1.1	1.3	1.3
6.5	Kotitaloustarvikkeet ja -palvelukset	16.5	15.5	18.2	14.9	14.0
	Synteettinen pesujauhe	2.1	1.8	2.2	2.3	2.5
	Astianpesuaine	0.5	0.4	0.5	0.5	0.5
	Mäntysuopa	0.2	0.1	0.2	0.2	0.2
	Lattialava	0.7	0.6	0.8	0.6	0.7
	Lakaisuharja	0.6	0.6	0.6	0.6	0.7
	Taluspaperi	1.5	1.5	1.5	1.7	1.4
	Kynttilä	0.8	0.9	0.8	0.9	0.9
	Tulitikut	0.6	0.4	0.5	0.7	0.6
	Teippirulla	1.0	0.7	1.1	1.1	1.1
	Normaali valkopesu	1.3	2.1	1.5	0.8	0.4
	Kemiallinen pesu	0.9	1.8	0.8	0.5	0.4
	Kotitalouspalvelukset	0.9	0.4	1.1	0.8	0.9
	Ansiotasoindeksi	4.5	3.6	5.7	3.3	2.9
	Kotivakuutus	0.9	0.6	0.9	0.9	0.8

2. Kuluttajahintaindeksi 1972 = 100 aluepainojärjestelmä hyödykkeittäin (jatk.)

N:o	Hyödykkeet ja hyödykeryhmät	Alueittaiset painorakenteet 0/00				
		Koko maa	Helsinki	Etelä-Suomi	Väli-Suomi	Pohjois-Suomi
7.	Liikenne	153.7	150.5	154.9	155.6	149.0
7.1	Henkilökohtaiset liikennevälineet					
	Henkilöauto	51.7	38.0	52.8	57.3	54.8
	Mopedi	47.4	34.0	49.9	51.9	45.6
	Polkupyörä	3.1	3.2	1.8	4.1	7.4
		1.2	0.8	1.1	1.3	1.8
7.2	Henkilökoht. liikennevälineiden käyttökustannukset	57.4	46.5	57.3	64.4	59.2
	Bensiini	26.7	20.0	26.1	31.9	27.6
	Öljy	0.9	0.7	0.8	1.1	1.2
	Henkilöauton voitelu	3.7	3.0	4.2	2.9	4.2
	Henkilöauton ulkorengas ...	2.8	2.8	3.1	2.7	2.0
	Henkilöauton sisärengas ...	0.9	1.0	1.0	0.9	0.7
	Äänenvaimentaja	1.0	0.5	0.2	3.0	0.7
	Akku	0.6	0.4	0.6	0.7	0.4
	Kansitiiviste	1.6	1.4	1.8	1.5	1.5
	Sytytystulppa	0.6	0.4	0.6	0.7	0.4
	Merkkikohtaisia varaosia ..	3.7	1.5	4.2	4.2	3.3
	Auton asentajan keskituntipalkka	3.8	5.1	3.0	3.7	5.4
	Pakollinen liikennevakuutus	7.9	7.1	8.1	8.1	7.6
	Rekisteröinti	0.5	0.8	0.7	0.3	0.2
	Katsastus	0.5	0.8	0.7	0.3	0.2
	Ajo-opetus	2.2	1.0	2.2	2.4	3.8
7.3	Ostetut matkat	35.6	55.9	35.3	26.2	27.4
	Paikallismatkat	14.6	23.5	15.4	9.9	8.4
	Pitkät linja-automatkat ...	5.3	5.8	4.9	5.5	6.3
	Lyhyet junamatkat	0.6	0.4	0.9	0.2	0.2
	Pitkät junamatkat	3.7	4.6	3.5	3.6	3.5
	Vuokra-auto	3.5	5.8	3.0	3.1	3.2
	Kotimaiset lentomatkat ...	0.6	0.8	0.4	0.3	2.0
	Ulkomaiset lentomatkat	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2
	Ulkomaiset laivamatkat	0.4	0.3	0.6	0.2	0.0
	Valmismatkat	6.7	14.5	6.5	3.3	3.6
7.4	Tietoliikenne	9.0	10.1	9.5	7.7	7.6
	Paikallispuhelut	3.9	4.2	4.2	3.2	3.2
	Kaukopuhelut	3.8	4.2	4.2	3.2	3.2
	Postimaksut	1.2	1.6	1.0	1.1	1.1
	Sähkemaksut	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1
8.	Koulutus ja virkistys	79.7	84.6	81.8	72.6	78.6
8.1	Virkistys- ja huvittelu-					
	tavarat	29.5	29.8	30.4	27.4	28.9
	Matkaradio	1.7	1.7	1.6	1.8	1.7
	Nauhuri	1.8	2.3	1.8	1.4	1.6
	Televisiot	3.1	2.6	2.8	3.6	4.2
	Kamerat	1.3	1.0	1.3	1.4	1.5
	Äänilevyt ja kasetit	0.9	1.5	0.9	0.5	0.7
	Vapaa-ajan vene	2.4	2.7	2.7	1.9	1.8
	Sukset	1.4	1.0	1.2	1.7	2.1
	Tikkataulu	0.3	0.2	0.2	0.4	0.4
	Virvelinvapa	0.8	0.3	0.9	1.0	1.3
	Katiska	0.4	0.1	0.5	0.5	0.6
	Makuupussi	0.5	0.7	0.6	0.1	0.3
	Filmirulla	0.7	1.0	0.7	0.5	0.8
	Soittimet	1.3	1.2	1.2	1.2	1.6
	Leikkikalut	2.3	2.3	2.4	2.1	2.0
	Seurapelit	2.2	2.6	2.5	2.0	1.1
	Leikkokukat	4.5	5.4	5.0	3.6	2.9
	Kukkasipulit	0.9	0.8	1.0	0.9	0.8
	Siemenet	0.6	0.4	0.7	0.6	0.6
	Television korjaus	2.4	2.0	2.4	2.2	2.9

2. Kuluttajainhintaindeksin 1972 = 100 aluepainojärjestelmä hyödykkeittäin (jatk.)

N:o	Hyödykkeet ja hyödykeryhmät	Alueittaiset painorakenteet 0/00				
		Koko maa	Helsinki	Etelä-Suomi	Väli-Suomi	Pohjois-Suomi
8.2	Virkistys- ja huvittelu- palvelukset	28.6	27.1	29.4	26.6	31.2
	Elokuvalippu	1.4	2.8	1.4	0.9	0.7
	Teatterilippu	0.6	1.2	0.6	0.2	0.1
	Jalkapallo-ottelu	0.4	0.3	0.4	0.4	0.2
	Kiekko-ottelu	0.4	0.3	0.4	0.4	0.2
	Huvitilaisuudet	3.1	1.9	3.3	3.2	3.9
	Radio- ja TV-luvat	4.0	3.3	4.0	4.4	4.1
	Arpajaismenot	16.9	15.1	17.5	15.3	20.6
	Filmin kehitys	0.9	1.1	0.9	0.9	0.7
	Filmin kopio	0.9	1.1	0.9	0.9	0.7
8.3	Kirjat, lehdet ja muut painotuotteet	14.7	16.4	15.4	13.4	12.8
	Kirjallisuuden keskihinta	6.2	8.2	6.7	4.6	4.8
	Sanomalehtien tilausmaksu	4.0	3.2	4.1	4.5	3.8
	Aikakauslehtien tilausmaksu	3.1	2.7	3.1	3.3	3.0
	Sanomalehtien irtonumerot	0.3	0.7	0.3	0.1	0.1
	Aikakauslehtien irtonumerot	1.1	1.6	1.2	0.9	1.1
8.4	Koulutus ja kasvatus	6.9	11.3	6.6	5.2	5.7
	Oppikoulujen lukukausimaksu	1.3	2.1	1.2	1.2	1.1
	Korkeakoulujen lukukausi- maksu	0.7	1.0	0.6	0.6	0.6
	Kauppaoppilaitosten luku- kausimaksu	0.6	1.0	0.6	0.6	0.5
	Kirjekurssit	0.9	2.2	0.8	0.5	0.4
	Lasten päivähoito	3.4	5.0	3.4	2.3	3.1
9.	Muut tavarat ja palvelukset	115.8	153.9	111.6	106.4	99.2
9.1	Terveyden ja sairauden hoito	33.2	36.5	30.7	37.1	31.7
	Lääkkeet	13.1	10.7	12.0	17.0	13.3
	Haavalaastari	0.3	0.4	0.3	0.3	0.3
	Silmälasi- ja linssit	1.8	1.9	1.7	1.9	2.0
	Hammasharjat	0.9	0.9	0.8	1.1	1.1
	Kuulolaite	0.2	0.1	0.2	0.3	0.1
	Lääkärinpalkkio	4.7	6.6	4.0	5.2	4.3
	Hammaslääkärin palkkio	5.5	9.0	5.5	4.4	2.9
	Tutkimus- ja hoitomaksut ..	2.5	3.3	2.2	2.4	2.8
	Yleinen sairaala	3.3	2.8	3.1	3.5	3.8
	Poliklinikkamaksu	0.9	0.8	0.9	1.0	1.1
9.2	Henkilökohtainen puhtaus ..	15.6	19.2	15.8	13.8	13.3
	Tukanleikkuu	1.0	1.1	1.1	0.8	0.7
	Vesikampaus	3.0	4.2	3.0	2.5	2.0
	Uimahalli- ja saunamaksut	1.1	1.7	1.1	0.8	0.7
	Sähköparranajokone	0.3	0.3	0.3	0.4	0.4
	Henkilövaaka	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4
	Hammasharja	0.6	0.6	0.7	0.5	0.3
	Hienosaippua	0.3	0.3	0.4	0.3	0.3
	Saunasaippua	0.3	0.3	0.4	0.3	0.3
	Hiustenpesuaine	1.0	1.2	1.0	1.0	1.0
	Hammastahna	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
	Huulipuna	1.0	1.4	1.0	0.8	1.0
	Käsivoide	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
	Kasvoide	1.0	1.4	1.0	0.8	1.0
	Deodorantti	1.6	1.5	1.8	1.6	1.4
	Toalettipaperi	1.2	1.3	1.1	1.1	1.3
	Vauvanvaipat	0.6	0.9	0.6	0.6	0.3
	Terveyssiteet	0.6	0.6	0.5	0.6	0.6
	Enkäisyvälineet	0.3	0.5	0.2	0.2	0.2
	Partakonecenterät	0.3	0.4	0.3	0.2	0.3
	Partavaahto	0.3	0.4	0.2	0.2	0.3

2. Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 aluepainojärjestelmä hyödykkeittäin

N:o	Hyödykkeet ja hyödykeryhmät	Alueittaiset painorakenteet 0/00				
		Koko maa	Helsinki	Etelä-Suomi	Väli-Suomi	Pohjois-Suomi
9.3	Muut tavarat	7.7	8.9	7.4	7.6	7.4
	Rannekello	0.8	0.7	0.8	0.9	0.9
	Herätyskello	0.2	0.1	0.2	0.3	0.2
	Kellon puhdistus	0.4	0.4	0.4	0.5	0.3
	Kellon varaosat	0.6	0.6	0.6	0.6	0.4
	Kultasormus	1.5	1.6	1.5	1.4	1.6
	Matkalaukku	0.7	1.1	0.7	0.5	0.6
	Salkku	0.7	1.1	0.7	0.5	0.6
	Sateensuoja	0.5	0.8	0.3	0.5	0.4
	Lastenvaunut	0.3	0.2	0.2	0.3	0.2
	Lehtiö	0.5	0.6	0.5	0.6	0.6
	Lyijykynä	0.5	0.6	0.5	0.5	0.6
	Kuulakärkikynä	0.5	0.6	0.5	0.5	0.5
	Pyyhekumi	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
9.4	Ravintola-, kahvila- ja hotellimenot	50.7	83.3	48.6	39.0	38.0
	Hotellihuoneen vuokra	2.0	3.0	2.2	1.2	1.3
	Leirintämaksu	0.1	0.0	0.2	0.0	0.0
	Jauhelihapihvi	3.0	5.4	2.8	2.2	2.0
	Lihapullat	3.0	5.4	2.8	2.2	2.0
	Hernekeitto	3.0	5.3	2.8	2.1	2.0
	Lihapiirakka	2.9	5.4	2.8	2.1	2.0
	Kahvi	3.9	4.7	4.0	3.6	3.4
	Maito	3.0	5.4	2.8	2.1	1.9
	Vatkuli	3.0	5.4	2.8	2.1	1.9
	Wienerleike	2.9	5.4	2.8	2.1	1.9
	Virvoitusjuomat	1.5	1.6	1.5	1.5	1.3
	Alkoholijuomien indeksi ...	22.4	36.3	21.1	17.8	18.3
9.5	Finanssipalvelut	5.3	3.7	5.1	6.2	6.2
	Henk.vakuutus	5.3	3.7	5.1	6.2	6.2
9.6	Muut palvelukset	3.3	2.3	4.0	2.7	2.6
	Lehti-ilmoitukset	0.7	0.2	0.4	1.3	1.4
	Kalastuskortti	1.8	1.4	2.8	0.7	0.5
	Virkatodistus	0.8	0.7	0.8	0.7	0.7
	YHTEENSÄ	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0

LIITE 3.

3. Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 väestöryhmittäinen painojärjestelmä hyödykkeittäin

N:o	Hyödyke ja hyödykeryhmä	Väestöryhmittäiset painorakenteet 0/00						
		Kaikki koti- taloudet	Ryhmä ¹⁾					
			I	II	III	IV	V	VI
1.	Ravinto	241.2	327.7	217.9	158.7	195.6	249.0	273.2
1.1	Leipä ja viljatuotteet	34.1	44.8	30.8	21.6	27.1	35.7	42.2
	Erikoisvehnäjäuhot	5.3	14.7	3.5	1.5	2.4	4.7	5.9
	Ruisjäuhot	1.6	6.5	0.7	0.3	0.4	0.9	1.8
	Kaurahiutaleet	1.2	1.9	0.9	0.6	0.8	1.1	1.7
	Riisisuurimot	1.3	2.1	0.9	0.8	0.8	1.0	2.0
	Näkkileipä	1.2	1.3	1.0	0.9	0.9	1.1	1.2
	Reikäleipä	4.3	4.3	4.2	2.3	3.3	5.3	5.7
	Ranskanleipä	2.0	0.7	2.3	2.0	2.2	2.3	2.1
	Sekahiivaleipä	3.6	2.3	3.7	3.0	3.1	4.2	4.6
	Korvapuusti	2.0	1.2	2.0	1.4	2.0	2.3	2.5
	Omenaleivos	1.3	0.8	1.4	1.1	1.5	1.4	1.6
	Kääretorttu	1.3	0.8	1.4	1.1	1.5	1.4	1.6
	Voipulla	2.0	1.2	2.0	1.4	2.0	2.3	2.5
	Hillomunkki	2.0	1.2	2.1	1.5	2.0	2.4	2.6
	Korput	0.7	0.8	0.5	0.5	0.5	0.6	1.3
	Voileipäkeksit	1.5	1.7	1.5	1.1	1.3	1.7	1.8
	Muut keksit	2.2	2.5	2.1	1.7	1.9	2.3	2.7
	Makaroni	0.6	0.8	0.6	0.4	0.5	0.7	0.6
1.2	Liha	56.2	65.9	53.1	38.1	48.2	60.6	63.1
	Mullin paisti	2.4	3.4	2.0	2.4	2.1	1.9	2.6
	Raavaan paisti	2.4	3.4	2.0	2.4	2.1	1.9	2.6
	Mullin lapa	2.2	3.7	1.7	1.2	1.5	2.0	3.0
	Mullin rinta	2.2	3.7	1.7	1.2	1.5	2.0	3.0
	Jauheliha	7.6	6.9	7.9	5.4	7.3	8.9	7.5
	Porsaankyljys	4.5	5.1	4.2	3.2	3.8	4.6	5.3
	Sianliha, keskikylki ..	6.4	10.5	4.8	2.4	3.8	6.2	9.8
	Maksa	1.9	1.6	1.9	1.7	1.8	2.0	2.1
	Pakastettu broileri ...	0.3	0.0	0.3	0.5	0.3	0.2	0.2
	Naudan- ja sianliha- purkki	0.8	1.1	0.7	0.5	0.7	0.8	1.0
	Hernekeittopurkki	0.7	0.3	0.8	0.7	0.8	0.9	0.8
	Keittokinkku	3.9	3.7	4.0	3.7	3.4	4.4	5.1
	Meetvursti	2.3	1.9	2.3	1.8	2.3	2.4	2.1
	Pekonimakkara	2.8	3.2	2.8	1.5	2.5	3.4	2.6
	Lauantaimakkara	3.9	5.8	3.7	1.8	3.0	4.8	4.3
	Nakit	2.5	1.7	2.7	2.1	2.8	2.8	2.2
	Lenkkimakkara	8.6	9.5	8.8	4.8	7.6	10.7	7.7
	Maksalaatikko	0.8	0.4	0.8	0.8	0.9	0.7	1.2
1.3	Kala	6.5	8.6	5.4	4.2	4.9	6.1	9.1
	Silakka	0.5	0.7	0.4	0.2	0.4	0.5	0.8
	Muikku	0.5	1.1	0.3	0.1	0.2	0.4	1.0
	Hauki	2.0	3.6	1.3	0.8	1.0	1.7	2.8
	Pakastettu sei	0.8	0.6	0.8	0.6	0.8	0.8	0.8
	Suolattu silli	1.0	1.2	0.9	0.7	0.8	1.0	1.5
	Sillisäilykepurkki	1.7	1.4	1.7	1.8	1.7	1.7	2.2
1.4	Maito, juusto ja munat	46.9	73.1	40.9	27.4	34.8	48.6	52.0
	Kulutusmaito	24.1	50.3	19.0	8.1	14.4	24.9	25.5
	Kevyt maito	2.9	0.4	3.4	3.3	3.0	3.7	2.3
	Erikoiskerma	3.9	3.1	3.5	2.7	3.1	4.0	6.2
	Taluspää	1.7	1.9	1.5	0.7	1.4	1.9	2.5
	Jogurtti	2.8	0.9	3.1	3.5	3.3	2.9	3.0
	Emmentaljuusto	1.7	1.5	1.6	1.9	1.5	1.5	2.1
	Edamjuusto	2.3	3.5	2.1	1.6	2.2	2.3	2.3
	Kermajuusto	0.8	1.0	0.8	1.3	0.7	0.6	1.1
	Kananmunat	6.7	10.5	5.9	4.3	5.2	6.8	7.0

- 1) I Maatalousyrittäjät
 II Kaikki palkansaaajat
 III Johtajat ja ylemmät toimihenkilöt
 IV Muut toimihenkilöt
 V Työntekijät
 VI Eläkeläiset

3. Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 väestöryhmittäinen painojärjestelmä hyödykkeittäin

N:o	Hyödyke ja hyödykeryhmä	Väestöryhmittäiset painorakenteet 0/00						
		Kaikki koti- taloudet	Ryhmä ¹⁾					
			I	II	III	IV	V	VI
1.5	Öljyt ja rasvat	20.7	35.7	17.3	9.4	14.0	21.6	23.3
	Meijerivoi	15.5	33.3	11.5	5.3	8.7	14.9	17.6
	Kalliimpi talous- margariini	2.1	1.4	2.2	1.2	1.7	2.8	2.2
	Jääkaappimargariini ...	2.5	0.4	3.1	2.4	3.1	3.3	2.5
	Rasvasekoite	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5	0.6	1.0
1.6	Hedelmät, marjat ja vihannekset	28.5	32.0	26.6	25.7	27.4	26.5	31.4
	Omenat	3.8	4.3	3.7	3.6	3.9	3.6	3.7
	Appelsiinit	4.3	3.4	4.4	4.2	4.3	4.6	4.4
	Banaanit	2.3	1.6	2.4	2.3	2.5	2.5	2.3
	Hedelmäsäilykepurkki ..	0.6	0.3	0.7	0.8	0.8	0.6	0.7
	Rusinat	1.1	1.6	0.9	0.9	0.9	0.9	1.5
	Puutarhamansikat	1.0	2.3	0.7	0.7	0.6	0.8	1.4
	Punaherukat	1.4	3.6	1.0	0.4	0.9	1.3	1.9
	Puolukkasose	3.3	6.8	2.2	1.0	2.5	2.4	3.6
	Mustaviininimarjamehu ...	0.4	0.2	0.4	0.5	0.4	0.3	0.4
	Appelsiinimehu	1.0	0.3	1.1	1.6	1.3	0.9	0.9
	Porkkana	1.6	1.6	1.5	1.9	1.5	1.5	2.0
	Tomaatti	2.1	1.7	2.1	2.4	2.2	1.9	2.4
	Kurkku	1.2	1.1	1.2	1.3	1.1	1.1	1.2
	Sipuli	0.6	0.4	0.6	0.5	0.5	0.6	0.8
	Pakastetut vihannekset	0.7	0.6	0.7	0.8	0.7	0.6	0.9
	Italiansalaatti	1.2	0.7	1.2	1.2	1.4	1.1	1.3
	Maustekurkut	1.3	1.0	1.3	1.0	1.4	1.3	1.3
	Uudet porkkanat	0.6	0.5	0.5	0.6	0.5	0.5	0.7
1.7	Perunat	3.5	6.7	2.9	1.8	2.3	3.5	4.0
	Ruokaperuna	2.5	5.0	2.0	1.0	1.5	2.5	2.9
	Perunasosehiutaleet ...	0.2	0.0	0.2	0.4	0.3	0.2	0.1
	Uudet perunat	0.8	1.7	0.7	0.4	0.5	0.8	1.0
1.8	Sokeri	7.3	14.7	5.7	2.8	4.1	7.5	9.0
	Hienosokeri	5.0	10.0	4.0	2.1	3.0	5.1	5.8
	Palasokeri	2.3	4.7	1.7	0.7	1.1	2.4	3.2
1.9	Kahvi ja tee	18.5	26.6	16.3	10.0	13.6	19.7	23.6
	Kahvipaketti	17.4	25.7	15.2	8.8	12.6	18.6	22.5
	Pikakahvi	0.4	0.2	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
	Teepussit	0.7	0.7	0.7	0.8	0.6	0.7	0.7
1.10	Muut ravintoaineet ...	19.0	19.6	18.9	17.7	19.2	19.2	15.5
	Mansikkahillo	0.5	0.5	0.5	0.6	0.4	0.5	0.4
	Maitosuklaa	5.3	4.1	5.4	5.7	6.2	4.9	4.0
	Pastillit	2.4	2.5	2.5	1.7	2.5	2.7	1.7
	Täytemakeinen	5.1	5.6	5.0	4.3	4.6	5.3	4.9
	Jäätelö	2.8	3.3	2.8	2.8	2.8	2.9	1.8
	Suola	0.3	0.6	0.2	0.1	0.1	0.2	0.3
	Sinappi	1.3	2.2	1.1	0.8	1.1	1.3	1.3
	Tomaattiketchup	0.4	0.2	0.4	0.4	0.5	0.4	0.2
	Vauvanruoka	0.9	0.6	1.0	1.3	1.0	1.0	0.9
2.	Juomat ja tupakka	78.7	60.8	82.4	67.8	77.3	89.9	70.9
2.1	Juomat	47.8	34.7	50.1	52.4	49.9	49.4	44.3
	Sitruunajuoma	2.1	1.8	2.1	2.0	2.0	2.2	2.1
	Appelsiinista valmis- tettu virvoitusjuoma ..	2.1	1.8	2.1	2.0	2.0	2.2	2.1
	Pilsneri	0.3	0.6	0.2	0.1	0.3	0.2	0.4
	Alkoholijuomien indeksi	43.3	30.5	45.7	48.3	45.6	44.8	39.7
2.2	Tupakka	30.9	26.1	32.3	15.4	27.4	40.5	26.6
	Savukkeet, 1-laji	0.8	0.7	0.9	0.4	0.8	1.2	0.7
	Savukkeet, 2-laji	26.2	21.4	27.3	11.9	23.2	34.6	21.5
	Savukkeet, 3-laji	1.6	1.4	1.8	0.8	1.5	2.3	1.4
	Sikarit	0.8	0.5	1.0	1.9	1.1	0.6	1.0
	Piipputupakka	1.5	2.1	1.3	0.4	0.8	1.8	2.0

3. Kuluttajahintaindeksiin 1972 = 100 väestöryhmittäinen painojärjestelmä hyödykkeittäin (jatk.)

N:o	Hyödyke ja hyödykoryhmä	Väestöryhmittäiset painorakenteet 0/00						
		Kaikki koti- taloudet	Ryhmä ¹⁾					
			I	II	III	IV	V	VI
3.	Vaatetus ja jalkineet	76.7	75.3	78.5	76.6	77.7	79.5	68.7
3.1	Vaatetus	63.5	61.9	65.3	66.2	65.2	65.1	55.7
	Miesten kesätakki	2.1	1.8	2.1	2.0	2.2	2.2	1.4
	Miesten puolitakki	1.1	1.3	0.9	0.5	0.5	1.2	1.7
	Sadetakki	0.2	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2	0.0
	Miesten hattu	2.9	2.3	2.8	2.3	2.4	3.1	3.6
	Nahkahansikkaat	1.8	2.3	1.8	1.0	1.9	2.0	1.4
	Naisten päällystakki ..	5.0	3.9	5.4	5.3	6.6	4.9	4.9
	Naisten turkki	1.8	1.1	2.0	3.4	2.3	1.4	1.6
	Naisten ulkoilupusero	1.4	2.4	1.5	1.0	1.1	1.9	0.8
	Lasten suojapuku	0.6	0.4	0.6	0.8	0.6	0.6	0.2
	Miesten puku	3.6	3.1	4.1	6.6	3.9	3.3	2.5
	Miesten irtohousut	4.1	5.4	4.0	3.2	3.2	4.6	2.4
	Verettelypuku	1.1	0.9	1.2	1.7	0.7	1.3	0.5
	Kokosuojapuku	1.0	1.2	1.3	0.5	0.9	1.7	0.5
	Miesten villatakki	2.1	2.8	2.2	1.5	2.1	2.5	1.7
	Miesten paita, 1-laji	1.5	1.7	1.5	1.6	1.7	1.5	1.1
	Miesten paita, 2-laji	1.5	1.7	1.5	1.6	1.7	1.5	1.1
	Naisten housupuku	1.6	1.5	1.9	2.5	1.4	1.9	1.3
	Naisten hame	0.9	0.4	1.0	1.3	1.0	0.9	0.5
	Naisten farmarit	2.7	2.3	2.9	2.8	2.5	3.2	1.4
	Aamutakki	0.5	0.3	0.7	0.3	1.0	0.6	0.1
	Naisten paitapusero ...	2.6	2.3	2.8	3.1	3.1	2.4	2.4
	Naisten neulepusero ...	2.6	2.3	2.8	3.1	3.1	2.4	2.4
	Miesten sukat, 1-laji	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4	0.5	0.3
	Miesten sukat, 2-laji	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4	0.5	0.3
	Naisten sukat, 1-laji	1.5	1.2	1.5	1.3	1.7	1.6	1.3
	Naisten sukat, 2-laji	0.8	0.6	0.8	0.6	0.8	0.8	0.7
	Naisten sukat, 3-laji	0.8	0.6	0.8	0.6	0.8	0.8	0.7
	Lasten sukkahousut	0.4	0.3	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4
	Alusvaatekerrasto	2.0	2.7	1.9	1.5	1.6	2.2	1.7
	Naisten pikkuhousut ...	2.0	2.1	2.0	1.3	2.0	2.3	2.4
	Naisten rintaliivit ...	1.1	0.9	1.1	0.9	1.2	1.1	1.1
	Miesten pukukangas	0.5	0.8	0.5	0.8	0.4	0.5	0.6
	Leninkikangas, 1-laji	2.2	2.2	2.0	2.8	2.0	1.6	3.1
	Leninkikangas, 2-laji	5.0	4.7	4.9	5.9	5.4	4.3	5.1
	Villalanka	1.7	1.9	1.4	1.1	1.6	1.5	2.2
	Lankarulla	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.9
	Miesten housujen lyhennys	1.2	0.7	1.2	1.5	1.7	0.9	1.4
3.2	Jalkineet	13.2	13.4	13.2	10.4	12.5	14.4	13.0
	Miesten kumisaapas	0.7	1.9	0.7	0.3	0.5	0.9	0.5
	Yleiskumisaapas	0.7	1.9	0.7	0.3	0.5	0.9	0.5
	Monot	0.7	0.8	0.6	0.6	0.4	0.7	0.5
	Kumitossut	0.4	0.4	0.4	0.6	0.3	0.5	0.2
	Miesten kengät, 1-laji	0.4	0.3	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4
	Miesten kengät, 2-laji	2.0	1.6	2.0	1.6	2.0	2.1	1.9
	Naisten kengät, 1-laji	0.6	0.5	0.6	0.5	0.6	0.7	0.6
	Naisten kengät, 2-laji	2.9	2.3	3.0	2.3	3.0	3.2	2.8
	Naisten kengät, 3-laji	2.0	1.6	2.0	1.6	2.0	2.1	1.9
	Naisten kengät, 4-laji	1.7	1.5	1.6	2.0	1.3	1.6	2.4
	Nuorten ja lasten kengät	0.5	0.2	0.6	0.2	0.8	0.6	0.3
	Aamutohvelit	0.6	0.4	0.6	0.1	0.7	0.7	1.0
4.	Asunto	165.5	122.5	166.2	195.0	180.0	149.5	212.3
4.1	Omakotitalot	68.5	117.5	54.4	44.8	45.7	61.9	86.7
4.2	Osakehuoneistot	45.4	0.5	48.5	75.0	61.5	33.0	74.9
4.3	Vuokrahuoneistot	51.6	4.5	63.3	75.2	72.8	54.6	50.7
5.	Lämpö ja valo	26.5	37.0	21.9	15.3	17.4	26.4	36.7

3. Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 väestöryhmittäinen painojärjestelmä hyödykkeittäin (jatk.)

N:o	Hyödyke ja hyödykeryhmä	Väestöryhmittäiset painorakenteet 0/00						
		Kaikki koti- taloudet	Ryhmä ¹⁾					
			I	II	III	IV	V	VI
5.1	Sähkö	11.9	17.3	10.3	9.3	9.3	11.1	15.5
5.2	Nestekaasu	1.0	2.1	0.7	0.5	0.5	0.9	1.3
5.3	Kevyt polttoöljy	7.5	11.4	6.3	4.1	4.9	7.7	7.6
5.4	Kiinteät polttoaineet	6.1	6.2	4.6	1.4	2.7	6.7	12.3
	Koivuhaiot	5.1	5.2	3.7	0.8	2.0	5.6	11.2
	Antrasiitti	1.0	1.0	0.9	0.6	0.7	1.1	1.1
6.	Kotitalouskalusto, -tarvikkeet ja palvelukset	62.2	57.5	65.2	84.9	65.9	58.2	56.6
6.1	Huonekalut ja matot ...	21.1	15.6	23.6	29.6	24.9	20.9	14.2
	Keittiöpöytä	0.4	0.3	0.5	0.6	0.5	0.4	0.3
	Ruokapöytä	4.6	2.8	5.3	5.8	6.0	4.7	2.3
	Keittiötuoli	0.4	0.4	0.4	0.5	0.5	0.4	0.5
	Lepotuoli	9.3	6.8	10.5	14.1	10.5	9.2	5.5
	Tuoli	0.8	0.5	0.9	1.1	1.0	0.8	0.6
	Sänky	0.8	0.6	0.8	1.1	0.9	0.7	0.5
	Vuodelavitsa	0.7	0.6	0.8	1.1	0.8	0.7	0.5
	Työvalaisin	0.4	0.3	0.5	0.8	0.5	0.4	0.2
	Keittiövalaisin	0.4	0.2	0.5	0.8	0.5	0.4	0.2
	Ryijymatto	2.0	2.4	2.0	1.9	2.3	2.0	2.2
	Kookosmatto	1.3	0.7	1.4	1.8	1.4	1.2	1.4
6.2	Kotitaloustekstiilit ja muut kalusteet	6.9	6.7	7.0	9.8	6.8	6.1	7.6
	Vaahtomuovipatja	0.6	0.5	0.6	0.8	0.8	0.4	0.9
	Vanupeite	0.5	0.5	0.5	0.6	0.4	0.5	1.1
	Huopa	0.5	0.5	0.5	0.5	0.4	0.4	1.0
	Lakana	0.8	1.1	0.7	0.5	0.7	0.8	0.6
	Pyyheliina	0.9	0.7	0.8	0.7	1.0	0.7	1.7
	Muovikangas	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1
	Verhokangas	1.7	2.1	1.9	2.4	1.3	2.0	1.0
	Peili	0.8	0.4	0.9	2.5	1.1	0.3	0.4
	Muovinen pyykkikori ...	1.0	0.8	1.0	1.6	1.0	0.9	0.8
6.3	Kotitalouskoneet ja -laitteet	9.9	13.3	10.2	11.4	10.9	9.5	7.2
	Ompelukone	1.2	1.4	1.4	1.1	1.5	1.5	0.8
	Jääkaappi	1.4	2.0	1.3	1.2	1.4	1.4	1.6
	Pakastekaappi	1.4	3.2	1.1	1.4	1.2	0.9	0.7
	Pölynimuri	2.0	0.7	1.0	1.2	1.1	1.0	0.6
	Pesukone	1.5	2.8	3.0	4.1	3.4	2.4	1.2
	Sähkösilitysrauta	1.0	1.2	1.0	0.9	0.9	1.0	1.2
	Sähkövatkain	0.6	0.6	0.6	0.8	0.5	0.6	0.4
	Ulkogrilli	0.8	1.4	0.8	0.7	0.9	0.7	0.7
6.4	Kotitalouden käyttö- esineet	7.8	7.8	7.6	8.8	7.4	7.3	7.1
	Kahvikuppi	0.6	0.4	0.5	0.8	0.5	0.5	0.5
	Ruokalautanen	0.6	0.4	0.5	0.8	0.5	0.5	0.5
	Juomalasit	0.5	0.4	0.6	0.8	0.5	0.5	0.6
	Paistinpannu	0.3	0.3	0.3	0.3	0.2	0.3	0.3
	Kattila, 1-laji	0.3	0.3	0.3	0.3	0.2	0.4	0.3
	Kattila, 2-laji	0.3	0.3	0.3	0.3	0.2	0.4	0.3
	Junivuoka	0.3	0.2	0.3	0.5	0.4	0.2	0.3
	Veitset ja haarukat ...	0.3	0.2	0.3	0.5	0.5	0.2	0.2
	Muovisanko	1.2	1.3	1.2	1.7	1.2	1.0	0.9
	Termospullo	0.2	0.3	0.2	0.0	0.2	0.2	0.2
	Leikkuuveitsi	0.4	0.3	0.3	0.2	0.4	0.3	0.4
	Puukko	0.5	0.6	0.5	0.4	0.3	0.6	0.5
	Vasara	0.5	0.6	0.5	0.4	0.3	0.6	0.5
	Hehkulamppu	0.7	0.8	0.8	0.9	1.0	0.6	0.5
	Paristot	1.1	1.4	1.0	0.9	1.0	1.0	1.1

3. Kuluttajahintaindeksin 1972 = väestöryhmittäinen painojärjestelmä hyödykkeittäin (jatk.)

N:o	Hyödyke ja hyödykeryhmä	Väestöryhmittäiset painorakenteet 0/00						
		Kaikki koti- taloudet	Ryhmä ¹⁾					
			I	II	III	IV	V	VI
6.5	Kotitaloustarvikkeet ja -palvelukset	16.5	14.1	16.8	25.3	15.9	14.4	20.5
	Synteettinen pesuaine	2.1	2.4	2.0	1.5	2.1	2.2	2.3
	Astianpesuaine	0.5	0.5	0.5	0.5	0.4	0.5	0.6
	Mäntysuopa	0.2	0.3	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2
	Lattiavaha	0.7	0.4	0.7	0.8	0.7	0.7	0.7
	Lakaisuharja	0.6	0.8	0.7	0.6	0.7	0.6	0.4
	Talouspaperi	1.5	1.5	1.5	1.7	1.4	1.5	1.2
	Kynttilä	0.8	0.6	0.9	1.2	0.8	0.9	0.9
	Tulitikut	0.6	0.8	0.5	0.2	0.4	0.6	0.8
	Teippirulla	1.0	1.3	1.0	1.0	0.9	1.0	0.9
	Normaali valkopesu	1.3	0.2	1.4	1.9	1.6	1.2	1.9
	Kemiallinen pesu	0.9	0.1	0.9	1.5	1.0	0.6	1.5
	Kotitalouspalvelukset	0.9	1.0	0.7	1.3	0.6	0.6	1.2
	Ansiotasoindeksi	4.5	2.9	5.1	12.2	4.5	3.1	6.9
	Kotivakuutus	0.9	1.3	0.8	0.8	0.7	0.7	1.0
7.	Liikenne	153.7	173.1	161.8	178.4	168.9	152.7	96.3
7.1	Henkilökohtaiset liikennevälineet	51.7	63.2	58.2	73.6	62.1	51.0	16.6
	Henkilöauto	47.4	57.5	54.7	70.4	58.8	47.2	14.7
	Mopedi	3.1	4.5	2.2	2.1	1.9	2.5	1.2
	Polkupyörä	1.2	1.2	1.3	1.1	1.4	1.3	0.7
7.2	Henkilökoht. liikennevälineiden käyttökustannukset	57.4	67.5	63.2	55.3	62.1	66.4	26.6
	Bensiini	26.7	31.7	29.6	25.3	28.8	31.5	11.8
	Öljy	0.9	1.2	0.9	0.5	0.7	1.2	0.5
	Henkilöauton voitelu ..	3.7	3.2	4.6	4.5	4.5	4.7	0.9
	Henkilöauton ulkorengas ..	2.8	2.8	2.8	0.8	3.7	3.1	1.9
	Henkilöauton sisärengas ..	0.9	0.9	1.0	0.3	1.2	1.0	0.7
	Äänenvaimentaja	1.0	0.8	1.0	0.3	0.7	1.4	0.0
	Akku	0.6	0.6	0.6	0.2	0.6	0.7	0.6
	Kansitiiviste	1.6	2.2	2.0	2.2	1.6	2.1	0.1
	Sytytystulppa	0.6	0.6	0.6	0.3	0.6	0.7	0.6
	Merkkikohtaisia varaosia	3.7	4.4	4.6	4.1	3.3	5.4	2.3
	Autonasentajan keskituntipalkka	3.8	4.4	4.2	4.0	5.7	3.6	1.6
	Pakollinen liikennevakuutus	7.9	10.8	8.0	8.8	7.7	7.7	3.3
	Rekisteröinti	0.5	0.0	0.6	1.2	0.5	0.5	0.5
	Katsastus	0.5	0.0	0.6	1.2	0.5	0.5	0.5
	Ajo-opetus	2.2	3.9	2.1	1.6	2.0	2.3	1.3
7.3	Ostetut matkat	35.6	31.4	32.6	37.5	36.2	29.3	39.4
	Paikallismatkat	14.6	11.2	13.3	8.4	13.9	14.8	12.8
	Pitkät linja-automatkat ..	5.3	5.8	4.2	2.9	4.5	4.4	6.5
	Lyhyet junamatkat	0.6	0.1	0.6	0.7	0.9	0.5	0.5
	Pitkät junamatkat	3.7	8.9	3.7	3.3	4.4	3.5	4.1
	Vuokra-auto	3.5	3.0	3.1	5.3	3.3	2.3	4.0
	Kotimaiset lentomatkat ..	0.6	0.0	0.5	0.8	1.2	0.0	0.7
	Ulkomaiset lentomatkat ..	0.2	0.1	0.2	0.3	0.3	0.1	0.1
	Ulkomaiset laivamatkat ..	0.4	0.4	0.4	0.2	0.4	0.5	0.3
	Valmismatkat	6.7	1.9	6.6	15.6	7.3	3.2	10.4
7.4	Tietoliikenne	9.0	11.0	7.8	12.0	8.5	6.0	13.7
	Paikallispuhelut	3.9	5.0	3.3	5.1	3.6	2.6	5.8
	Kaukopuhelut	3.8	4.9	3.3	5.1	3.6	2.5	5.8
	Postimaksut	1.2	0.9	1.1	1.7	1.2	0.9	1.8
	Sähkemaksut	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1	0.0	0.3

3. Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 väestöryhmittäinen painojärjestelmä hyödykkeittäin (jatk.)

N:o	Hyödyke ja hyödykeryhmä	Väestöryhmittäiset painorakenteet 0/00						
		Kaikki koti- taloudet	Ryhmä ¹⁾					
			I	II	III	IV	V	VI
8.	Koulutus ja virkistys	79.7	65.3	85.0	86.0	85.2	84.6	66.6
8.1	Virkistys- ja huvit- telutavarat	29.5	19.7	31.8	40.5	30.3	29.7	22.4
	Matkaradio	1.7	1.3	1.9	2.3	1.7	1.9	1.4
	Nauhuri	1.8	1.0	2.2	2.7	2.5	1.9	0.7
	Televisiot	3.1	2.3	2.9	2.9	3.1	2.9	4.9
	Kamerat	1.3	1.5	1.4	1.6	1.5	1.3	0.5
	Äänilevyt ja kasetit ..	0.9	0.5	1.1	1.4	1.2	0.8	0.6
	Vapaa-ajan vene	2.4	1.1	3.1	6.7	2.3	2.3	0.9
	Sukset	1.4	1.2	1.6	1.9	1.4	1.5	0.7
	Tikkataulu	0.3	0.2	0.3	0.3	0.2	0.4	0.2
	Virvelinvapa	0.8	1.0	0.7	0.8	0.6	0.8	1.3
	Katiska	0.4	0.5	0.4	0.4	0.3	0.4	0.6
	Makuupussi	0.5	0.1	0.6	1.1	0.3	0.6	0.0
	Filmirulla	0.7	0.4	0.8	1.1	0.6	0.7	0.5
	Soittimet	1.3	1.3	1.4	2.3	2.0	0.9	0.0
	Leikkikalut	2.3	1.1	2.6	2.3	2.9	2.6	1.1
	Seurapelit	2.2	0.7	2.4	3.2	1.8	2.5	1.0
	Leikkokukat	4.5	2.5	4.6	6.0	4.6	4.1	5.1
	Kukkasipulit	0.9	0.8	0.9	1.0	0.8	0.9	1.1
	Siemenet	0.6	0.5	0.6	0.8	0.5	0.6	0.7
	Television korjaus	2.4	1.7	2.3	1.7	2.0	2.6	1.1
8.2	Virkistys- ja huvit- telupalvelukset	28.6	28.4	29.8	18.2	28.4	34.4	26.4
	Elokuvalippu	1.4	0.6	1.6	1.4	1.5	1.8	1.0
	Teatterilippu	0.6	0.4	0.6	1.1	0.8	0.3	0.5
	Jalkapallo-ottelu	0.4	0.2	0.4	0.2	0.5	0.3	0.2
	Kiekko-ottelu	0.4	0.2	0.3	0.2	0.5	0.3	0.2
	Huvitilaisuudet	3.1	5.4	2.9	1.3	2.6	3.6	2.1
	Radio- ja TV-luvat	4.0	4.3	3.8	2.7	3.8	4.1	5.5
	Arpajaismenot	16.9	15.8	18.2	9.3	16.3	22.2	14.9
	Filmin kehitys	0.9	0.8	1.0	1.0	1.2	0.9	1.0
	Filmin kopio	0.9	0.7	1.0	1.0	1.2	0.9	1.0
8.3	Kirjat, lehdet ja muut painotuotteet	14.7	13.5	14.8	17.6	16.9	12.9	15.3
	Kirjallisuuden keski- hintaa	6.2	3.9	6.8	9.6	8.4	5.0	4.5
	Sanomalehtien tilaus- maksu	4.0	5.5	3.3	3.1	3.3	3.4	5.9
	Aikakauslehtien tilaus- maksu	3.1	3.4	3.1	3.1	3.3	2.9	3.5
	Sanomalehtien irto- numerot	0.3	0.0	0.3	0.5	0.5	0.3	0.2
	Aikakauslehtien irto- numerot	1.1	0.7	1.3	1.3	1.4	1.3	1.2
8.4	Koulutus ja kasvatus ..	6.9	3.7	8.6	9.7	9.6	7.6	2.5
	Oppikoulujen lukukausi- maksu	1.3	1.7	1.3	2.1	1.5	1.0	0.8
	Korkeakoulujen luku- kausimaksu	0.7	0.8	0.7	1.1	0.8	0.5	0.4
	Kauppacoppilaitosten lukukausimaksu	0.6	0.8	0.7	1.1	0.8	0.5	0.4
	Kirjekurssit	0.9	0.3	1.1	1.3	1.6	0.7	0.5
	Lasten päivähoito	3.4	0.1	4.8	4.1	4.9	4.9	0.4
9.	Muut tavarat ja palve- lukset	115.8	80.8	121.1	137.3	132.0	110.2	118.7
9.1	Terveysten ja sairauden hoito	33.2	35.6	28.4	27.5	32.4	26.8	58.2

3. Kuluttajahintaindeksin 1972 = 100 väestöryhmittäinen painojärjestelmä hyödykkeittäin (jatk.)

N:o	Hyödyke ja hyödykeryhmä	Väestöryhmittäiset painorakenteet 0/00						
		Kaikki koti- taloudet	Ryhmä ¹⁾					
			I	II	III	IV	V	VI
	Lääkkeet	13.1	16.7	9.6	8.5	9.4	10.1	28.3
	Haavalaastari	0.3	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
	Silmälasiens linssit ...	1.8	1.6	1.8	2.0	1.7	1.7	2.4
	Hammaspoteesi	0.9	1.3	0.8	0.4	0.9	0.9	1.7
	Kuulolaite	0.2	0.2	0.2	0.2	0.1	0.2	0.3
	Lääkäripalkkio	4.7	4.5	4.4	3.9	5.7	3.9	7.1
	Hammaslääkärin palkkio	5.5	3.4	6.1	6.8	9.2	4.3	6.4
	Tutkimus- ja hoito- maksut	2.5	1.7	2.3	2.7	2.2	2.2	4.2
	Yleinen sairaala	3.3	4.7	2.3	2.2	2.3	2.5	5.7
	Poliklinikamaksu	0.9	1.1	0.6	0.5	0.6	0.7	1.8
9.2	Henkilökohtainen							
	puhtaus	15.6	8.9	17.4	17.2	19.2	16.5	12.8
	Tukanleikkuu	1.0	0.6	1.0	1.1	0.9	1.1	0.9
	Vesikampausta	3.0	1.5	3.1	3.8	3.5	2.7	3.2
	Uimahalli- ja sauna- maksut	1.1	0.0	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3
	Sähköparranajokone	0.3	0.5	0.4	0.3	0.3	0.4	0.2
	Henkilövaaka	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4	0.3	0.2
	Hammasharja	0.6	0.4	0.8	0.7	0.7	0.8	0.3
	Hienosaippua	0.3	0.3	0.3	0.2	0.4	0.3	0.4
	Saunasaippua	0.3	0.3	0.3	0.2	0.4	0.3	0.4
	Hiustenpesuaine	1.0	0.7	1.0	0.7	1.1	1.1	1.0
	Hammastahna	0.5	0.4	0.6	0.5	0.7	0.5	0.3
	Huulipuna	1.0	0.4	1.2	1.4	1.6	0.9	0.5
	Käsivoide	0.3	0.3	0.4	0.3	0.4	0.4	0.2
	Kasvovoide	1.0	0.4	1.2	1.5	1.6	0.9	0.5
	Deodorantti	1.6	1.0	1.9	1.5	2.3	1.8	1.2
	Toalettipaperi	1.2	0.9	1.3	1.2	1.4	1.3	1.0
	Vauvanvaipat	0.6	0.2	0.8	1.2	0.6	0.8	0.2
	Terveysiteet	0.6	0.4	0.6	0.6	0.6	0.6	0.2
	Ehkäisyvälineet	0.3	0.1	0.3	0.2	0.4	0.3	0.2
	Partakoneenterät	0.3	0.1	0.3	0.1	0.3	0.4	0.3
	Partavaahto	0.3	0.1	0.3	0.1	0.3	0.3	0.3
9.3	Muut tavarat	7.7	6.5	8.2	10.6	8.4	7.2	6.3
	Rannekello	0.8	1.0	1.0	0.9	0.9	1.0	0.5
	Herätyskello	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.1
	Kellon puhdistus	0.4	0.4	0.3	0.3	0.2	0.4	0.5
	Kellon varaosat	0.6	0.5	0.5	0.6	0.4	0.6	0.7
	Kultasormus	1.5	0.8	1.8	2.8	1.9	1.4	0.8
	Matkalaukku	0.7	0.5	0.8	1.0	0.9	0.6	0.7
	Salkku	0.7	0.5	0.8	1.0	0.9	0.6	0.7
	Sateensuoja	0.5	0.3	0.5	0.4	0.7	0.4	0.2
	Lastenvaunut	0.3	0.1	0.3	0.2	0.3	0.3	0.1
	Lehtiö	0.5	0.6	0.5	0.8	0.5	0.5	0.5
	Lyijykynä	0.5	0.6	0.5	0.8	0.5	0.4	0.5
	Kuulakärkikynä	0.5	0.5	0.5	0.8	0.5	0.4	0.5
	Pyyhäkumi	0.5	0.5	0.5	0.8	0.5	0.4	0.5
9.4	Ravintola-, kahvila- ja hotellimenot	50.7	20.3	58.3	63.7	64.3	53.5	37.8
	Hotellihuoneen vuokra	2.0	0.6	2.0	5.3	2.2	0.8	1.6
	Leirintämaksu	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	0.0
	Jauhelihapihvi	3.0	1.2	3.8	4.2	4.3	3.3	2.1
	Lihapullat	3.0	1.2	3.5	3.9	4.0	3.0	2.0
	Hernekeitto	3.0	1.1	3.5	3.9	4.1	3.1	1.9
	Lihapiirakka	2.9	1.1	3.5	4.0	4.1	3.1	1.9
	Kahvi	3.9	2.0	4.6	3.6	4.6	5.0	2.4
	Maito	3.0	1.1	3.5	4.0	4.1	3.1	1.9
	Vatkuli	3.0	1.1	3.5	4.0	4.1	3.1	1.9
	Wienerleike	2.9	1.2	3.8	4.2	4.3	3.3	2.1
	Virvoitusjuomat	1.5	1.2	1.6	1.5	1.5	1.7	1.0
	Alkoholijuomien indeksi	22.4	8.4	24.9	25.0	26.8	23.9	19.0

LIITE 4.

Kuluttajahintaindeksin (1972 = 100) muuntokertoimet

EKI = Elinkustannusindeksi

KHI = Kuluttajan hintaindeksi

Indeksit ja alaryhmät	Kertoimet		Kerrottavat ryhmät
	EKI 1951:10 = 100	KHI 1957:10 - 12 = 100	
EKI 1951:10 = 100 KHI 1957:10 - 12 = 100	EKI 1951:10 = 100	KHI 1957:10 - 12 = 100	KHI 1972 = 100
Kokonaisindeksi	2.57290	2.01915	Kokonaisindeksi
1. Ravinto	2.82026	2.07309	1.
2. Asunto	5.26683	1.95118	4.
3. Lämpö ja valo	1.89865	1.84317	5.
4. Vaatetus ja jalkineet	1.37730	1.70922	3.
5. Muut tavarat ja palvelukset	2.58013	2.10361	2, 6, 7, 8, 9
KHI 1967 = 100	KHI 1967 = 100		KHI 1972 = 100
Kokonaisindeksi	1.32509		Kokonaisindeksi
1. Ravinto	1.33290		1. Ravinto
2. Juomat ja tupakka	1.26636		2. Juomat ja tupakka
3. Vaatetus ja jalkineet	1.16486		3. Vaatetus ja jalkineet
4. Asunto	1.32689		4. Asunto
5. Lämpö ja valo	1.44879		5. Lämpö ja valo
6. Kotitalouskalusto ym.	1.25317		6. Kotitalous ym.
7. Liikenne	1.39774		7. Liikenne
8. Koulutus ja virkistys	1.33009		8. Koulutus ja virkistys
9. Muut tavarat ja palvelukset	1.36122		9. Muut tavarat ja palvelukset
Kokonaisindeksit			
EKI 1938:8 - 1939:7 = 100	28.71077		KHI 1972 = 100
EKI 1938:8 - 1939:7 = 100 (ilman veroja ja lapsilisiä)	29.75616		"
EKI 1935 = 100	31.27489		"
EKI 1915:1 - 6 = 100	311.77523		"

LIITE 6.

Kuluttajahintaindeksi 1972 = 100, pääryhmittäiset indeksitieteluvut kuukausittain vuodesta 1973 alkaen

	Kokonais- indeksi	1. Ravinto	2. Juomat ja tupakka	3. Vaatetus ja jal- kineet	4. Asunto	5. Lämpö ja valo	6. Kotita- louska- lusto ym.	7. Liikenne	8. Koulutus ja vir- kistys	9. Muut ta- varat ja palve- lukset
Paino 0/00	1000	241	79	77	165	26	62	154	80	116
1972	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
1973										
I	104.1	105.1	104.7	104.9	103.6	101.4	104.0	103.3	102.3	104.6
II	104.8	106.0	104.7	107.2	104.0	102.4	105.1	104.2	102.4	105.0
III	105.4	106.5	104.7	107.4	104.9	106.8	105.3	104.2	102.9	106.0
IV	106.7	107.1	108.6	108.2	106.4	107.2	106.7	105.1	102.6	108.4
V	108.3	110.1	108.7	108.6	108.0	108.6	107.5	107.0	104.4	109.1
VI	109.4	112.4	108.7	108.7	108.9	109.2	107.9	107.7	105.1	110.9
VII	112.2	113.9	109.2	109.4	118.9	109.7	108.8	109.9	105.2	113.1
VIII	113.8	115.6	109.3	111.6	123.0	110.6	110.0	110.8	105.7	113.4
IX	114.7	117.3	107.1	114.7	124.6	112.3	110.8	111.0	106.4	114.2
X	115.4	116.7	107.1	116.0	127.1	112.9	111.8	111.0	107.4	114.9
XI	116.2	116.6	107.1	116.3	127.6	114.1	115.6	112.8	108.3	115.3
XII	117.6	116.2	107.1	116.6	130.6	129.4	116.4	115.4	108.9	116.3
I - XII	110.7	112.0	107.2	110.8	115.6	110.4	109.2	108.5	105.1	110.9
1974										
I	118.5	115.9	107.1	118.3	132.5	132.3	119.1	116.0	110.1	117.6
II	121.9	116.6	107.1	121.0	135.4	162.4	121.7	123.6	113.5	118.4
III	123.0	117.7	107.7	123.4	136.8	158.2	123.2	124.3	114.2	120.7
IV	126.1	125.9	107.8	124.1	140.2	158.8	125.4	126.1	114.7	121.0
V	127.4	127.8	107.8	125.5	140.7	159.4	127.3	126.6	115.4	124.3
VI	127.8	128.8	107.9	125.8	140.7	150.4	128.0	127.8	116.0	124.8
VII	130.4	130.9	108.4	127.1	145.5	151.0	129.2	129.3	119.4	129.8
VIII	132.3	135.1	108.4	129.2	145.6	171.2	130.1	129.8	119.6	130.2
IX	135.1	142.4	109.3	132.5	147.0	172.1	131.4	130.4	120.9	131.6
X	136.3	139.0	111.0	136.9	153.3	174.6	133.1	130.9	120.7	134.2
XI	137.2	139.1	111.0	138.2	153.5	171.8	136.2	132.4	123.0	135.9
XII	137.5	138.4	111.0	138.6	153.9	175.4	137.4	132.9	124.6	136.3
I - XII	129.4	129.8	108.7	128.4	143.8	161.4	128.5	127.5	117.7	127.1
1975										
I	141.3	139.0	124.3	141.1	155.4	178.8	140.1	135.6	135.3	141.4
II	143.4	142.8	124.9	142.4	155.4	179.9	144.8	136.8	136.6	145.9
III	145.8	148.2	125.0	144.6	156.4	181.3	145.6	138.5	137.9	147.7
IV	148.9	154.0	125.6	145.1	160.8	182.2	148.2	140.3	139.8	150.0
V	150.4	155.2	128.6	146.3	160.9	182.8	149.9	144.3	140.9	151.2
VI	150.9	154.9	128.6	147.1	161.0	182.9	150.2	145.0	142.8	152.5
VII	153.3	157.3	137.4	147.7	163.5	183.5	151.2	145.4	143.7	156.1
VIII	155.2	161.1	137.4	152.1	163.7	185.1	152.6	146.0	143.8	159.2
IX	157.4	165.0	136.7	153.9	165.4	185.3	153.2	148.0	150.3	160.6
X	159.8	165.7	148.3	158.1	165.7	186.8	154.8	148.2	150.8	166.4
XI	161.4	167.6	149.1	159.0	166.0	187.6	156.4	152.2	152.1	167.5
XII	162.4	168.7	149.1	159.9	166.4	187.9	156.9	154.1	152.4	168.8
I - XII	152.5	156.6	134.6	149.8	161.7	183.7	150.3	144.5	143.9	155.6
1976										
I	165.7	166.5	160.7	162.7	168.0	188.6	159.2	166.1	154.0	172.1
II	167.8	167.3	160.7	162.6	168.4	190.9	160.4	169.4	156.1	181.1
III	169.6	173.7	160.7	162.6	168.7	190.8	161.0	169.6	157.2	181.5
IV	170.8	176.1	160.7	164.1	168.8	191.5	161.3	170.9	160.3	181.6
V	171.3	176.3	160.7	164.2	168.8	200.9	161.2	172.0	160.4	181.7
VI	171.7	176.4	160.7	163.7	170.7	201.3	161.2	172.3	160.6	181.9
VII	175.0	184.9	167.8	161.4	170.7	201.8	161.9	174.7	160.6	186.0
VIII	177.3	191.3	168.1	163.1	170.7	202.1	164.9	176.2	161.4	187.0
IX	178.7	193.1	168.6	167.6	170.7	202.2	165.7	176.6	162.3	190.0

LIITE 7.

Kuluttajahintaindeksi 1972 = 100, alueittaiset indeksipisteluvut kuukausittain vuodesta 1973 alkaen

	Helsinki	Muu Etelä-Suomi	Väli-Suomi	Pohjois-Suomi
1972	100.0	100.0	100.0	100.0
1973				
I	103.8	104.0	104.3	104.2
II	104.6	104.8	105.0	105.0
III	105.0	105.4	105.7	105.6
IV	106.4	106.6	106.8	106.7
V	108.0	108.3	108.5	108.4
VI	109.2	109.3	109.7	109.4
VII	111.5	112.3	112.4	112.2
VIII	113.3	113.9	113.9	113.7
IX	114.1	114.8	114.9	114.7
X	115.0	115.4	115.4	115.3
XI	115.6	116.2	116.3	116.1
XII	116.4	117.7	117.8	117.7
I - XII	110.2	110.7	110.9	110.8
1974				
I	117.3	118.7	118.9	119.0
II	119.8	122.2	122.4	122.5
III	121.0	123.3	123.6	123.7
IV	123.3	126.3	127.1	127.1
V	125.1	127.6	128.1	128.4
VI	125.5	128.0	128.4	128.6
VII	129.2	130.6	130.4	130.8
VIII	130.6	132.6	132.8	132.5
IX	133.0	135.3	135.7	135.4
X	135.1	136.4	136.8	136.4
XI	136.0	137.4	137.6	137.1
XII	136.6	137.7	137.9	137.4
I - XII	127.7	129.7	130.0	129.9
1975				
I	140.6	141.4	141.4	141.3
II	142.3	143.6	143.9	143.8
III	144.0	145.9	146.3	146.3
IV	147.2	149.0	149.6	149.3
V	148.7	150.7	151.1	150.9
VI	149.1	151.2	151.4	151.3
VII	152.0	153.6	153.6	153.1
VIII	153.9	155.4	155.6	155.1
IX	156.4	157.7	157.9	157.2
X	158.4	159.9	160.5	159.9
XI	159.7	161.5	162.3	161.8
XII	160.6	162.4	163.2	162.7
I - XII	151.1	152.7	153.1	152.7
1976				
I	163.9	165.7	166.5	166.6
II	165.6	167.8	169.0	168.8
III	166.7	169.5	171.2	171.1
IV	168.2	170.7	172.1	172.4
V	168.4	171.3	172.6	173.0
VI	168.9	171.6	173.1	173.2
VII	171.6	175.0	176.8	176.5
VIII	173.3	177.5	179.1	178.3
IX	175.1	179.1	179.8	179.5

LIITE 8.

Kuluttajahintaindeksi 1972 = 100, väestöryhmittäiset indeksipisteluvut kuukausittain vuodesta 1973 alkaen

	1. Maatalous- yrittäjät	2. Kaikki palkan- saajat	2a. Johtajat ja yle- mät toimi- henkilöt	2b. Muut toi- mihenkilöt	2c. Työn- tekijät	3. Eläkeläiset
1972	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
1973						
I	104.4	104.0	103.7	103.9	104.1	104.1
II	105.2	104.7	104.5	104.7	104.8	104.9
III	106.1	105.2	105.0	105.1	105.4	105.6
IV	107.2	106.4	106.4	106.4	106.6	106.9
V	109.1	108.0	107.9	107.9	108.1	108.6
VI	110.2	109.2	109.0	109.0	109.3	109.8
VII	113.6	111.7	111.6	111.4	111.8	113.4
VIII	115.2	113.1	113.1	113.0	113.2	115.4
IX	116.3	114.0	114.0	113.9	114.1	116.4
X	116.7	114.8	114.8	114.7	114.8	117.1
XI	117.3	115.6	115.8	115.5	115.5	117.7
XII	119.1	117.0	117.3	116.8	116.9	119.0
1973	I - XII	111.7	110.3	110.2	110.4	111.6
1974						
I	120.2	117.8	118.2	117.7	117.8	120.1
II	124.2	121.1	121.2	120.7	121.2	123.1
III	125.3	122.2	122.3	121.9	122.3	124.4
IV	129.6	124.9	124.7	124.4	125.2	128.1
V	130.6	126.3	126.2	125.9	126.5	129.4
VI	130.8	126.7	126.7	126.3	126.9	129.8
VII	132.2	129.4	130.2	129.3	129.3	132.5
VIII	134.8	131.2	131.7	130.9	131.2	134.6
IX	138.3	133.8	133.8	133.4	134.0	137.6
X	138.3	135.3	135.5	135.1	135.3	138.8
XI	139.1	136.3	136.6	136.2	136.2	139.6
XII	139.4	136.6	137.0	136.6	136.5	140.1
1974	I - XII	131.9	128.4	128.7	128.2	131.5
1975						
I	142.8	140.4	140.7	140.3	140.3	143.8
II	145.7	142.3	142.4	142.1	142.4	146.6
III	148.2	144.6	144.4	144.3	144.8	149.1
IV	151.7	147.4	147.2	147.1	147.7	152.6
V	153.3	149.2	149.2	148.8	149.4	153.8
VI	153.5	149.6	149.7	149.3	149.8	154.3
VII	155.1	152.1	152.5	151.8	152.1	156.7
VIII	157.2	153.9	154.2	153.6	154.0	158.8
IX	159.9	156.2	156.3	155.9	156.3	160.9
X	162.3	158.4	157.7	158.0	158.8	163.7
XI	164.1	160.0	159.4	159.7	160.4	165.1
XII	165.2	160.9	160.2	160.6	161.3	166.1
1975	I - XII	154.9	151.3	151.2	151.0	156.0
1976						
I	169.2	164.2	163.3	163.8	164.7	169.3
II	171.7	166.1	165.2	165.7	166.5	172.4
III	174.4	167.7	166.3	167.1	168.4	174.2
IV	175.4	168.9	167.8	168.4	169.4	175.5
V	176.0	169.3	168.3	168.8	169.9	175.9
VI	176.4	169.7	168.7	169.3	170.3	176.2
VII	180.1	172.9	171.4	172.2	173.7	179.8
VIII	182.4	175.2	173.5	174.4	176.1	182.0
IX	183.8	176.5	175.0	175.9	177.4	183.4

TILASTOKESKUS

TUTKIMUKSIA

1. *Paavo Grönlund – Olavi Niitamo*, Kansantalouden tilinpidon rakenne. Kesäkuu 1966. 38 s.
2. *Olavi Niitamo*, Taloudellinen malli. Toinen tarkistettu painos. Elokuu 1969. 67 s.
3. *Reino Hjerppe*, Aksiomaattisen menetelmän periaatteista ja soveltamisesta kokonaistaloudellisen kuvausjärjestelmän laatimisessa. Huhtikuu 1967. 45 s.
4. *Aarno Soivio*, Koe akateemisen koulutuksen saaneen työvoiman kysynnän ennustamiseksi. Syyskuu 1967. 12 s.
5. *Paavo Grönlund – Olavi Niitamo*, Suomen kansantalouden tilinpito vuosina 1948–1964, käsitteet ja menetelmät. Maaliskuu 1968. 190 s.
6. *Olavi Niitamo*, Systeemijattelun eräitä pääpiirteitä. Huhtikuu 1968. 31 s.
7. *Raoul Brummert*, Om företaget och den ekonomiska tillväxten. En mikroekonomisk undersökning. Juni 1968. 169 s.
8. *Kalevi Koljonen*, Pääomakannan käsite ja mittaaminen sekä sovellutus Suomen rakennuskantaan vuosina 1950–1960. Syyskuu 1968. 92 s.
9. *Olavi Niitamo*, Tuotantofunktio, sen jäännöstermi ja teknillinen kehitys. Tammikuu 1969. 49 s.
10. *Eeva-Liisa Kaski*, Näkökohtia aluetilastojen kehittämisestä. 28 s.
Pertti Marjomaa, Aluesuunnittelun tilastojen tarpeesta. 18 s.
Reino Hjerppe, Pääomakannan alueittaisesta jakautumisesta aluesuunnittelun näkökulmasta 17 s.
Antti Somervuori, Tulojen ja elinkustannusten alueellisten erojen mittaaminen. Kesäkuu 1969. 54 s.
11. *Heikki Oksanen*, Monitasosuunnittelun käsite ja perusongelmat. 12 s.
Eila Olkkonen, Suunnittelusta ja päätöksenteosta monitasoprosesseina keskitetysti johdetuissa talouksissa. Syyskuu 1969. 18 s.
12. Tulonjaon kehityspiirteitä vuosina 1955–1968. Maaliskuu 1970. 43 s.
13. *Tarmo Korpela*, Talonrakennustoiminnan lyhyen tähtäyksen ennustemalleja koskeva tutkimus. Kesäkuu 1970. 92 s.
14. *Tor Hartman*, Ylioppilastutkinnosta ja ylioppilaiden lukumääristä tulevaisuudessa. Heinäkuu 1971. (Vain ruotsinkielinen). 32 s.
15. *Reino Hjerppe – Olavi E. Niitamo*, Uuden SNA:n mukaisen kansantalouden tilinpidon perusrakenne. Elokuu 1971. 124+74 s.
16. *Antti Somervuori*, Elinkustannusten ja reaalityulojen alueelliset erot Suomessa. Maaliskuu 1972. 99 s.
17. *Pasi Markelin*, Itsemurhat Suomessa vuosina 1936–1965. Elokuu 1972. 151 s.
18. *Mauri Nieminen*, Syntyvyysfunktion matemaattisesta teoriasta. Sovellutus Suomen väestöön vuosina 1963–1967. Elokuu 1972. 82 s.
19. Vuoden 1971 kuntien kalleustutkimus. Marraskuu 1972. 76 s.
20. *Aarno Laihonon*, Ympäristötilastollisen tietojärjestelmän kehikko. Joulukuu 1972. 130 s.
21. *Reino Hjerppe*, Kokonaistaloudelliseen ohjelmointimalliin perustuva tutkimus tuotannontekijöiden allokatiosta Suomessa. Joulukuu 1972. 133 s.
22. *Kimmo Mikkola*, Maassamuutto ja pohjoismainen muuttoliike vuonna 1970. Tammikuu 1973. 85 s.
23. *Aarno Laihonon*, The Framework of an Information System of Environmental Statistics. March 1973. 39 s.
24. *Seppo Leppänen – Tuulikki Lund – Arto Ojala – Reijo Pöytäkiivi*, Osamaksukauppa ja sen säätely Suomessa vuosina 1969–1972. Huhtikuu 1973. 118 s.
25. *Kimmo Mikkola*, Ruotsissa vuosina 1946–1970 ansiotyössä ollut suomalaisväestö. Heinäkuu 1973. 40 s.
26. Neuvostoliiton suunnittelujärjestelmästä. Marraskuu 1973.
Olavi E. Niitamo, Suunnittelusta Neuvostoliitossa. 62 s.
Reino Hjerppe, Neuvostoliiton suunnittelumalleista. 12 s.
Osmo Kuusi, Suunnittelun menetelmistä ja ongelmista Neuvostoliitossa. 27 s.

27. Tulonjaon kehityspiirteitä II vuodet 1960–1972. Joulukuu 1973. 21 s.
28. *Hannu Laine*, Systeemitheorian ja systeemidynamiikan peruskäsitteitä. Toukokuu 1974. 65 s.
29. *Niitamo*, Sosialistimaissa sovellettava kansantalouden tilinpitojärjestelmä. Toukokuu 1974. 95 s.
30. *Leskelä – Salomäki – Virtanen*, Teollisuustuotannon kuukausivolyymi-indeksin virheet ja niiden korjaaminen lineaarisella regressiomallilla. Syyskuu 1974. 60 s.
31. *Lind – Mäenpää – Puustinen – Simola*, Vuoden 1974 kuntien kalleustutkimus. Syyskuu 1975. 178 s.
32. *Timo Puustinen*, Hintaindeksit ja laadunmuutokset, sovellutus henkilöautojen hintakehityksen mittaamiseen. Lokakuu 1975. 50 s.
32. *Timo Puustinen*, Prisindexar och kvalitetsförändringar, Försök att mäta personbilarnas prisutveckling. September 1976. 54 s.
33. *Risto Kolari*, Kuolleisuus, Kuolleisuuden alueellinen jakaantuminen Suomessa 1961–1972. Marraskuu 1975. 85 s.
34. Kokonaistaloudellisia ongelmia II. Marraskuu 1975. 95 s.
35. Finnish survey on relative income differences. March 1976. 79 s.
36. *Pekka Myrskylä*, Syntyvyys, Syntyvyyden kehitys ja alueelliset erot Suomessa. Heinäkuu 1976. 126 s.
37. Tulonjako, Kotitalouksien ja yksityisten tulonsaajien tulonjako ja sen kehitys vuosina 1966–1974. Heinäkuu 1976. 52 s.
38. *Tuominen – Puustinen*, Kuluttajahintaindeksi, Menetelmät ja käytäntö, Alueittaiset ja väestöryhmittäiset kuluttajahintaindeksit (1972 = 100) ja alueittainen kuluttajahintatilasto, Marraskuu 1976. 76 s.

